

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา

นายวัฒนา อัครพานิช

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชามัธยมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974 – 17 – 5703 - 4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A DEVELOPMENT OF THE INSTRUCTIONAL MODEL TO RECONSTRUCT
POLITICAL CONCEPTS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS**

Mr. Wattana Uckapanich

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Curriculum and Instruction**

Department of Secondary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974 – 17 – 5703 – 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ ด้านการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โดย	นายวัฒนา อัครพานิช
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ จันทรวงศ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษฎีบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา เอี่ยมอรพรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ จันทรวงศ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แหม่มณี)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช)

วัฒนา อัครพานิช : การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (A DEVELOPMENT OF THE INSTRUCTIONAL MODEL TO
 RECONSTRUCT POLITICAL CONCEPTS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS)
 อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.ดร.สมบัติ จันทรวงศ์ 152 หน้า
 ISBN 974 – 17 – 5703 - 4

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษา เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียน
 การสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง
 หลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ กับ
 ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ใช่
 แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ประกอบด้วย นักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย
 จ.นครปฐม ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 74 คน โดยแบ่งออกเป็น กลุ่มทดลอง จำนวน 37 คนและกลุ่มควบคุม จำนวน
 37 คน ก่อนการทดลองนักเรียนทั้งสองกลุ่มได้รับทดสอบความรู้ความเข้าใจทางการเมือง วัดเจตคติทางการเมือง และวัดพฤติกรรมทาง
 การเมือง นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนรายวิชาสาระเพิ่ม ส 043 การปกครองของไทย ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิด
 คอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ใช่แนวคิด
 คอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ โดยใช้แผนการเรียนการสอน 7 แผน แผนละ 4 คาบเรียน แล้วทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง

ในการวิจัยครั้งนี้ รูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ประกอบด้วย
 6 ขั้นตอน ดังนี้คือ 1) การทดสอบก่อนเรียนและการสรุปผลเป็นมโนทัศน์ด้านการเมือง และมโนทัศน์ด้านการเมืองที่กลาดเคลื้อน
 2) การแจ้งผลสรุปให้นักเรียนทราบ 3) การเรียนรู้มโนทัศน์ด้านการเมืองใหม่ 4) การจัดกระทำให้นักเรียนเกิดภาวะอสมดุลทาง
 ปัญหา อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทางปัญญาในสองลักษณะคือ การคิดค้นเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา และการปรับโครงสร้างทาง
 ปัญญา 5) การสรุปผังมโนทัศน์ใหม่ และ 6) การทดสอบหลังเรียน

ผลการวิจัยพบว่า

1) คะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ในด้านความรู้ความเข้าใจรวม
 ด้านความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องปรับ โครงสร้างทางปัญญา ด้านความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องคิดค้นเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา
 ด้านเจตคติรวม ด้านเจตคติเฉพาะที่ต้องคิดค้นเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา และด้านพฤติกรรมทางการเมือง มีความแตกต่างอย่างมีนัย
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่คะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองในด้านเจตคติเฉพาะที่ต้องปรับ
 โครงสร้างทางปัญญาไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) คะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในด้านความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้อง
 ปรับโครงสร้างทางปัญญา ด้านเจตคติรวม และด้านเจตคติที่ต้องคิดค้นเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 แต่คะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในด้านความรู้ความเข้าใจรวม ด้านความรู้
 ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องคิดค้นเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา ด้านเจตคติเฉพาะที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญาและด้านพฤติกรรมทาง
 การเมืองไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา มัธยมศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4284944627 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEY WORD : INSTRUCTIONAL MODEL / POLITICAL CONCEPTS / SECONDARY SCHOOL STUDENTS
/ CONSTRUCTIVISM

WATTANA UCKAPANICH : A DEVELOPMENT OF THE INSTRUCTIONAL MODEL TO
RECONSTRUCT POLITICAL CONCEPTS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SOMPONG CHITRADUB Ph.D. THESIS CO-ADVISOR :
ASSOC. PROF. SOMBAT CHANTORNVONG Ph.D. 152 pp. ISBN 974-17-5703-4

The purposes of this research were to develop the instructional model to reconstruct political concepts of secondary school students, to compare the post-test mean scores of the experimental group with the pre-test mean scores of the experimental group, and to compare the differences between the post-test mean scores of the experimental group and the pre-test mean scores of the experimental group with the difference between the post-test mean scores of the controlled group and the pre-test mean scores of the controlled group. The research subject comprised 74 students at Mathayomsuksa 4 of Princess Sirindhorn's College, which were purposively randomized, and divided into 37 students for the experimental group and 37 students for the controlled group. Pre-tests on political knowledge, political attitude, and political behavior were administered to both groups before the experiment began. The experimental group studied political concepts in an additional subject, Social Studies 043 Thai Government according to the newly – developed Piagetian constructivist instructional model; the controlled group did according to the non-Piagetian constructivist one, then post-tests were administered to both groups after the experiment finished in 7 lesson plans, 28 periods.

In this research, the newly – developed Piagetian constructivist instructional model consisted of 6 phases, i.e. 1) post-testing and concluding outcome as common political concepts and common political misconcepts 2) reporting the outcome to students 3) learning new political concepts 4) managing students to face intellectual disequilibrium, leading to intellectual adaptation in two types, i.e. assimilation and accommodation 5) drawing a new concept map, and 6) post-testing.

Research findings were as follows :

1) There were significant differences at the .05 level between the post-test and the pre-test mean scores of the experimental group in total political knowledge, political knowledge-to-be assimilated, political knowledge-to-be accommodated, total political attitude, political attitude-to-be assimilated, and political behavior; however, there were no significant difference at the .05 level between the post-test and the pre-test mean scores of the experimental group in political attitude-to-be accommodated.

2) There were significant differences at the .05 level between gained mean scores of the experimental group and the controlled group in political knowledge-to-be accommodated, total political attitude, and political attitude-to-be assimilated; however, there were no significant difference at the .05 level between gained mean scores of the experimental group and the controlled group in total political knowledge, political knowledge-to-be assimilated, political attitude-to-be accommodated, and political behavior.

Department	Secondary Education	Student's signature
Field of study	Curriculum and Instruction	Advisor's signature
Academic year	2003	Co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจาก รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ และ รศ.ดร.สมบัติ จันทรวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบนมัสการขอบพระคุณพระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต)ที่ได้กรุณาให้พุทธธรรมอันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจเรื่องการศึกษา และเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช รศ.ดร.วัลย์ พานิช รศ.ดร.ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ ผศ.ปรีชา ธรรมวินทร และอ.มนูญ จันทรสมบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการทำวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.สุวัฒนา เขี่ยมอรรถธรรม รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ รศ.ดร.สมบัติ จันทรวงศ์ รศ.ดร.ทศนา เข็มมณี และ ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวนิช กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล และรศ.ดร.จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการผู้เปี่ยมด้วยความกรุณาที่มีแก่ศิษย์ รวมถึงคณะกรรมการบริหารสาขาวิชา หลักสูตรและการสอนและคณาจารย์คณะครุศาสตร์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ศิษย์ด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้บริหาร โรงเรียนสิรินทรราชวิทยาลัยและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบใจนักเรียนโรงเรียนสิรินทรราชวิทยาลัยและนักเรียนโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏนครปฐมที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อเล็ก อัคคพานิช คุณแม่ปราณี อัคคพานิช และญาติพี่น้องทุกคนที่ได้ให้ความสนับสนุนและกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่าน นับตั้งแต่ครูหวา ครูอาจารย์โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 2 (วัดลาดหอย) ครูอาจารย์โรงเรียนสุขประสิทธิ์วิทยา(วัดกลาง) ครูอาจารย์โรงเรียนบางปลาม้า "สูงสูมารผดุงวิทย์" ครูอาจารย์โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย คณาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ สาขาหลักสูตรและการสอนทุกคนที่ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ และให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณ ผศ.พนิดา เย็นสมุทร ผศ.เจียม เกษะรูป อ.กฤติยา วงศ์ก้อม ตลอดจนเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจ ขอขอบคุณพ.ต.ต.หญิง สุขฤดี ชัชศฤงคารสกุล ที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจเป็นอย่างดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตในการศึกษาวิจัย.....	10
สมมุติฐานการวิจัย.....	11
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้าน การเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์.....	40
ระยะที่ 2 การประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยน มโนทัศน์ด้านการเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์.....	42
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้าน การเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์.....	51
ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยน มโนทัศน์ด้านการเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์.....	67

	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผลการวิจัย.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	92
รายการอ้างอิง.....	95
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	102
ภาคผนวก ข แผนการจัดการเรียนการสอน.....	106
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	128
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	152

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	47
2	47
3	47
4	71
5	72
6	72
7	73
8	73
9	74
10	74
11	75
12	75
13	76

ตารางที่	หน้า
14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเจตคติรวมหลังเรียนระหว่าง กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	76
15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติหลังเรียนเฉพาะที่ต้อง ปรับโครงสร้างทางปัญญาระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	77
16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติหลังเรียนเฉพาะที่ต้อง ดูแลเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	77
17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรมและการนำไปใช้หลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	78
18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายจากการประเมินผลการจัดการเรียน การสอนในกลุ่มทดลอง.....	79
19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายจากการประเมินผลการจัดการเรียน การสอนในกลุ่มควบคุม.....	82
20 ขั้นตอนของรูปแบบการสอนที่ใช้ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	89

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	วัฏจักรของการเมืองในช่วงหกทศวรรษของระบอบประชาธิปไตยไทย.....	1
2	วัฏจักรใหม่ของการเมืองไทย.....	2
3	โครงสร้างของกลไกทางการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน.....	6
4	วัฏจักรของปัญหาการออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน.....	7
5	ข้อตกลงเบื้องต้นทางการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์.....	20
6	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	37
7	การออกแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.....	62

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

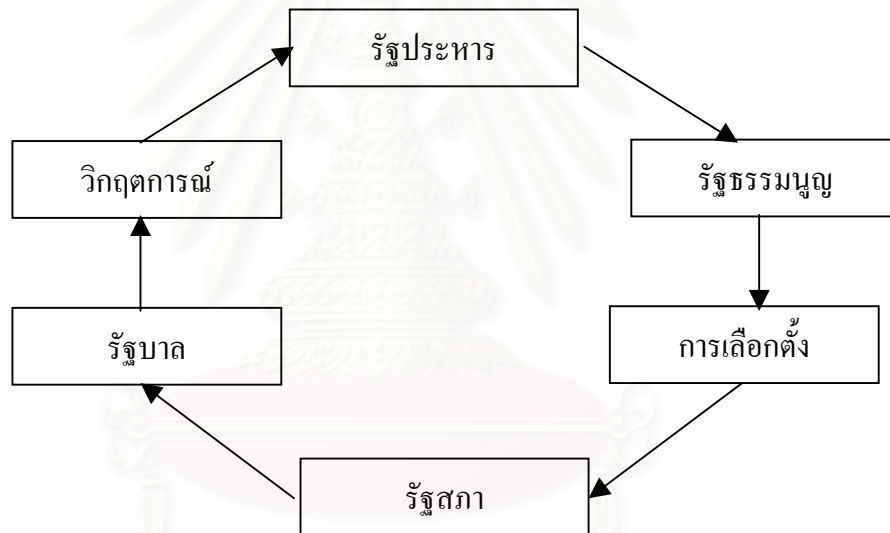
บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพปัญหาของการเมืองการปกครองของไทย

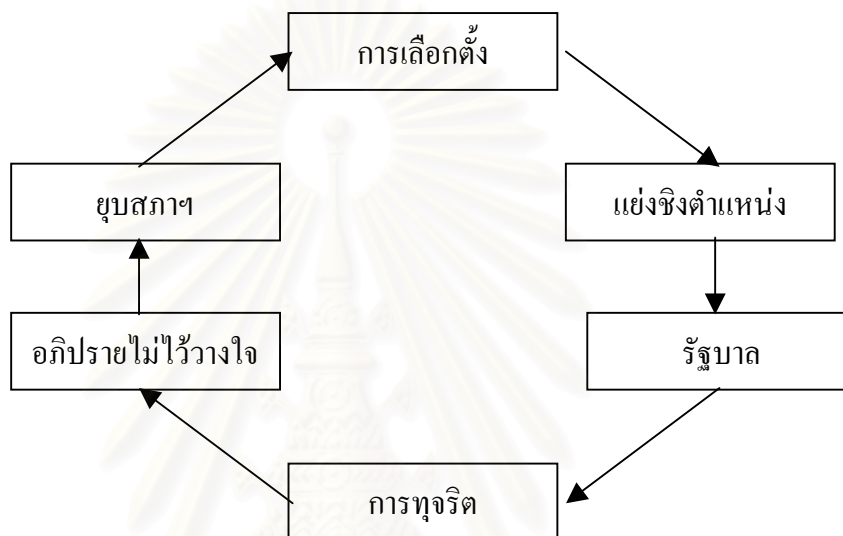
นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงจากระบอบการปกครองสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อปี พ.ศ. 2475 จนถึงราวปี พ.ศ. 2535 รวมระยะเวลาประมาณ 60 ปี การเมืองไทยตกอยู่ในวังวนดั่งที่ ชัยอนันต์ สมุทวณิช พิรศักย จันทวรินทร์ และ เขาวนะ ไตร มาศ(2541 : 23) ได้อธิบายไว้ว่าเป็นวัฏจักรทางการเมือง ตามแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 วัฏจักรของการเมืองในช่วงทศวรรษของระบอบประชาธิปไตยของไทย

แผนภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ก็จะมีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้วก็มีรัฐสภา และนำไปสู่การจัดตั้งรัฐบาลขึ้น แต่รัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นนี้ก็ต้องประสบกับวิกฤตการณ์ จนเป็นเหตุให้คณะทหารนำมาอ้างเป็นเหตุในการยึดอำนาจพร้อมกับยกเลิกรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ หลังจากนั้นไม่นาน คณะทหารก็จำเป็นต้องยอมให้มีการจัดทำและประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่อีก ทำให้เกิดรัฐสภาและรัฐบาลใหม่อีก แต่แล้วรัฐบาลใหม่ก็ต้องประสบกับภาวะวิกฤตอีก จนคณะทหารนำมาอ้างเป็นเหตุในการเข้ามายึดอำนาจอีก เป็นวัฏจักรวนเวียนอยู่เช่นนี้หลายครั้งตลอดระยะเวลา 60 ปี

ภายหลังเหตุการณ์วุ่นวายทางการเมืองเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน นับเวลาได้เพียง 11 ปีเศษ แม้ว่าจะยังไม่เป็นระยะเวลาที่ยาวนานพอที่จะสรุปได้ว่า วัฏจักรของการเมืองไทยดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะไม่สามารถนำมาใช้อธิบายการเมืองไทยได้อีก แต่ปัจจุบันได้มีผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน(ชัชอนันต์ สมุทวณิช,2538; อมร รักษาสัตย์,2535; และสันต์ หัตถิรัตน์, มปป.)ได้สรุปค่อนข้างใกล้เคียงกันว่า การเมืองไทยปัจจุบันกำลังตกอยู่ภายใต้วังวนของวัฏจักรใหม่ของการเมืองไทย ตามแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 วัฏจักรใหม่ของการเมืองไทย

แผนภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่า คณะรัฐมนตรีหลายชุดในช่วงเวลา 11 ปีที่ผ่านมา(พ.ศ. 2535 – พ.ศ.2546) มักจะถูกฝ่ายค้านและสื่อมวลชนจับได้ว่ากระทำการทุจริตในการบริหารราชการ เป็นเหตุให้ถูกฝ่ายค้านยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ จนทำให้นายกรัฐมนตรีต้องกราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์ให้ทรงตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร แล้วจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งในการเลือกตั้งทุกครั้งก็จะเต็มไปด้วยการทุ่มเงินจำนวนมากในการซื้อเสียงเพื่อจูงใจให้ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ การจัดตั้งรัฐบาลภายหลังการเลือกตั้งจึงมักมีการแย่งชิงตำแหน่งต่างๆในรัฐบาล เพื่อเข้าไปกอบโกยผลประโยชน์ตามที่ได้คาดหวังไว้ก่อนหน้า ดังนั้น คณะรัฐมนตรีในรัฐบาลใหม่ก็ต้องมีข่าวการทุจริตคอร์รัปชันอย่างไม่ต้องสงสัย จนเป็นเหตุให้ฝ่ายค้านซึ่งจ้องจะแย่งชิงอำนาจอยู่แล้ว นำไปเป็นประเด็นในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจอีก แล้วรัฐบาลก็มักจะไปไม่รอด ก็ต้องมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรเกิดขึ้นอีก และเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่ ก็คงยังเต็มไปด้วยการซื้อเสียงอีก ก่อนจัดตั้งรัฐบาลก็ต้องมีการแย่งชิงตำแหน่งกันทุกครั้ง แล้วก็เข้าไปทุจริตอีก วนเวียนอยู่เช่นนี้ครั้งแล้วครั้งเล่า

การตกอยู่ในสภาพของวัฏจักรใหม่ของการเมืองไทยนี้เอง ได้ก่อให้เกิดปัญหาสำคัญแก่การเมืองไทย 3 ประการคือ

1. ปัญหาความไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงของระบบการเมืองการปกครองของไทย กล่าวคือ อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศยังไม่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง การเลือกตั้งที่เต็มไปด้วยการทุจริตและการซื้อเสียง ทำให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งไม่ได้เป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง ครั้นเมื่อนักการเมืองเหล่านี้เข้าไปใช้อำนาจโดยไม่ถูกต้อง ทุจริต นอกราชการบังหลวง เอารัดเอาเปรียบประชาชน ประชาชนก็แทบจะไร้พลังอำนาจใดๆที่จะถอดถอนนักการเมืองเหล่านี้ให้พ้นไปจากตำแหน่งทางการเมือง ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้น้อย สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคในหลายๆเรื่องยังมีได้ปรากฏเป็นจริงในทางปฏิบัติ

2. ปัญหาความด้อยประสิทธิภาพของระบบการเมืองการปกครองของไทย กล่าวคือ ระบบการเมืองการปกครองของไทยไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สามารถสร้างความเจริญให้กับประเทศชาติได้ดีเท่าที่ควร กลับต้องพึ่งพิงต่างชาติต่างๆที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก แต่ประชาชนจำนวนมากยังมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างยากลำบาก นอกจากนี้ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสมได้ อีกทั้งยังไม่พัฒนาประเทศไปในทิศทางที่เหมาะสมอีกด้วย

3. ปัญหาความทุจริตของระบบการเมืองการปกครองของไทย กล่าวคือ ระบบการเมืองการปกครองของไทยนอกจากจะไม่เป็นประชาธิปไตยและไม่มีประสิทธิภาพแล้ว ยังทุจริต นอกราชการบังหลวงอีก ดังเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า นักการเมืองไทยจำนวนมากไม่น้อยที่ทุ่มใช้เงินตราและอามิสสินจ้าง รวมถึงใช้เล่ห์เหลี่ยมกลอุบายต่างๆทุกรูปแบบในการแย่งชิงกันเข้ามาใช้อำนาจโดยมิชอบ เพื่อครอบงำผลประโยชน์ส่วนรวมไปเป็นของส่วนตัว(เสนีย์ คำสุข, 2545 : 23)

ปัญหาทั้งสามประการนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความทุจริตของระบบการเมือง ซึ่งนับวันจะมีความรุนแรงมากขึ้น โดยที่แต่เดิมเป็นเพียงการใช้อำนาจทางการเมืองทุจริตเบียดบังงบประมาณแผ่นดิน ลูกลามาไปสู่การใช้อำนาจทางการเมืองเข้าไปทุจริตในสถาบันการเงิน มีการสมคบกับผู้บริหารสถาบันการเงินปล่อยกู้ให้กับนักการเมืองโดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเพียงพอ(ฉัฐวุฒิ รุ่งวงษ์, 2539) จนเป็นเหตุให้ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การประสบภาวะหนี้สูญถึงกว่าเจ็ดหมื่นล้านบาท(ข่าวพาดหัว นสพ.มติชน 19 สิงหาคม 2541 หน้า 1 และ ข่าวพาดหัว นสพ.เดลินิวส์ 20 สิงหาคม 2541 หน้า 1)และเป็นผลพวงให้สถาบันการเงินอื่นๆประสบปัญหาเช่นเดียวกันอีกหลายแห่ง ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องนำเงินจำนวนมหาศาลเข้าไปค้ำประกันเงินฝาก จึงเป็นจุดอ่อนที่ทำให้กองทุนการเงินข้ามชาติใช้เป็นเงื่อนไขโจมตีค่าเงินบาทไทยหลายระลอก อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยต้องประสบกับภาวะวิกฤตครั้งใหญ่ในปี.ศ.2540 (อัมมาร สยามวาลา และคณะ, 2545 : 10 และ เสนีย์ คำสุข, 2545 : 1)ซึ่งก่อให้เกิดผลร้ายแรงต่อประเทศชาติและประชาชนที่พอจะสรุปได้ดังนี้คือ

1. ทุนสำรองเงินตราของประเทศที่สะสมไว้เป็นเวลานาน หดไปกับการป้องกันการโจมตีค่าเงินบาทถึงประมาณ 1 ล้านล้านบาท อีกทั้งยังมีพันธะจากการซื้อเงินบาทล่วงหน้า และต้องนำเงินดอลลาร์ไปชำระในภายหลัง

2. หนี้ภาครัฐและหนี้ภาคเอกชนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมหาศาล กล่าวคือเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2540 หนี้ภาครัฐจำนวน 425,000 ล้านบาท และหนี้ภาคเอกชนจำนวน 1,932,500 ล้านบาท รวม 2,357,500 ล้านบาท (คำนวณจากค่าเงินบาทที่ 25 บาทเท่ากับ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) ได้เพิ่มเป็น หนี้ภาครัฐ 1,036,000 ล้านบาท และหนี้ภาคเอกชน 4,222,400 ล้านบาท รวม 5,258,400 ล้านบาท (คำนวณจากค่าเงินบาทที่ 56 บาทเท่ากับ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) เนื่องจากการตกต่ำของค่าเงินบาท หลังจากที่ต้องปล่อยให้ค่าเงินบาทลอยตัว

3. โรงงานและบริษัทธุรกิจจำนวนมากต้องปิดกิจการลง เนื่องจากประสบภาวะขาดทุนอย่างหนัก มีรายงานว่าในปีพ.ศ.2540 มีกิจการที่ปิดตัวเองจำนวน 4,941 แห่ง ปีพ.ศ.2541 จำนวน 5,827 แห่ง และปีพ.ศ.2542 (มกราคม – ตุลาคม) จำนวน 3,447 แห่ง (วรวิทย์ เจริญเลิศ และบัณฑิตย์ ธนชัยเศรษฐวุฒิ, 2546 : 49)

4. ลูกจ้างและพนักงานถูกเลิกจ้าง และจำนวนคนว่างงานเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนคน มีตัวเลขระบุว่าในปีพ.ศ.2540 มีคนงานถูกเลิกจ้างจำนวน 408,967 คน ปีพ.ศ.2541 จำนวน 355,628 คน และปีพ.ศ.2542 (มกราคม – ตุลาคม) จำนวน 69,718 คน (วรวิทย์ เจริญเลิศ และบัณฑิตย์ ธนชัยเศรษฐวุฒิ, 2546 : 49)

5. ธนาคารและบริษัทธุรกิจหลายแห่งที่คนไทยถือหุ้นจำนวนมากต้องถูกขายหุ้นให้กับคนต่างชาติ (ประชาชาติธุรกิจ 25 – 28 พฤษภาคม 2547 หน้า 17) เช่น ธนาคารเอเชีย ธนาคารรัตนสิน ธนาคารไทยทุน ธนาคารนครธน บริษัทปูนซิเมนต์ไทย ห้างสรรพสินค้าโลตัส ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี ห้างสรรพสินค้าคาร์ฟูร์ ห้างสรรพสินค้าท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต ห้างสรรพสินค้าแม็คโคร เป็นต้น

6. รัฐบาลต้องผลักดันให้รัฐสภาออกพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542 เพื่อให้กระทรวงการคลังนำหุ้นกิจการรัฐวิสาหกิจออกขาย (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 128 ก 16 ธันวาคม 2542) เพื่อนำเงินมาชำระหนี้สาธารณะตามเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ(IMF)

7. รัฐบาลต้องผลักดันให้รัฐสภาออก พระราชบัญญัติการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2542 ให้คนต่างชาติสามารถถือครองที่ดินในประเทศไทยนานถึง 100 ปี นับเป็นข้อที่หนักหน่วงรุนแรงที่สุด

ซึ่งสภาพวิกฤตที่กล่าวมาแล้วข้างต้น มีสาเหตุมาจากปัญหาความไม่เป็นประชาธิปไตย ปัญหาความด้อยประสิทธิภาพ และปัญหาความทุจริตของระบบการเมืองการปกครองของไทยนั่นเอง

มาตรการการปฏิรูปการเมืองในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

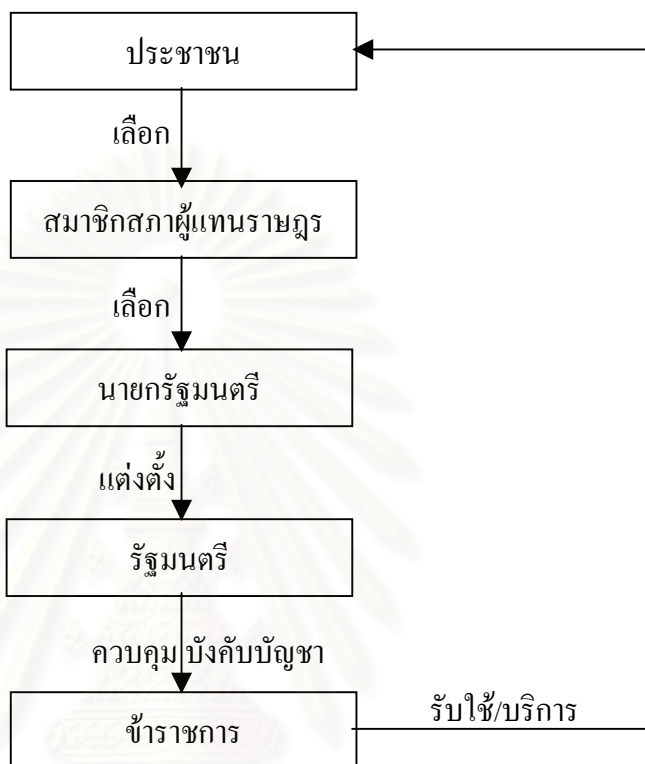
อันที่จริง ก่อนที่จะเกิดสภาพวิกฤตดังกล่าวได้เกิดกระแสเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาของระบบการเมืองการปกครองของไทยก่อนหน้านั้นแล้ว โดยได้มีนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิในฝ่ายต่างๆ และนักการเมืองบางส่วนได้เสนอแนวทางการปฏิรูปการเมือง จนนำไปสู่การยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ซึ่งดำเนินการโดยสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ 99 คน ทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมความคิดเห็นของประชาชนทุกกลุ่ม ทุกจังหวัดทั่วประเทศ นำมาพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเพื่อนำไปขอความเห็นชอบจากรัฐสภา และประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม 2540 ซึ่งได้กำหนดบทบัญญัติที่เป็นมาตรการในการปฏิรูปการเมือง ซึ่งสรุปได้ดังนี้(บวรศักดิ์ อุวรรณโณ 2541 : 14 - 45)

1. การแก้ไขปัญหาความไม่เป็นประชาธิปไตยของระบบการเมืองการปกครองของไทย ด้วยการทำให้การเมืองเป็นของพลเมือง โดยการเพิ่มสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และการมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับ
2. การแก้ไขปัญหาความด้อยประสิทธิภาพของระบบการเมืองการปกครองของไทย ด้วยการทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพ นายกรัฐมนตรีมีภาวะความเป็นผู้นำ และรัฐสภามีประสิทธิภาพ
3. การแก้ไขปัญหาความทุจริตของระบบการเมืองการปกครองของไทย ด้วยการทำให้ระบบการเมืองและระบบราชการมีความสุจริตและความชอบธรรมในการใช้อำนาจ และการเพิ่มอำนาจพลเมืองในการควบคุมการใช้อำนาจในทุกระดับทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมือง

หากพิจารณาเพียงผิวเผิน คนไทยโดยทั่วไปก็จะเกิดความหวังอย่างมากว่าเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่แล้วการเมืองไทยคงจะต้องดีขึ้นอย่างแน่นอน แต่เมื่อได้ศึกษาอย่างลึกซึ้งอย่างแท้จริง จะเห็นว่าการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยในปัจจุบัน กำหนดให้ประชาชนเป็นผู้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเหล่านี้ก็จะเป็นผู้เลือกนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีก็จะเป็นผู้คัดเลือกบุคคลมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเพื่อควบคุมบังคับบัญชาข้าราชการให้ทำงานรับใช้ประชาชน แต่เนื่องจากความเป็นจริงในปัจจุบันประชาชนเลือกคนที่ไม่ดีไม่มีคุณภาพไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมาก อันจะส่งผลทำ

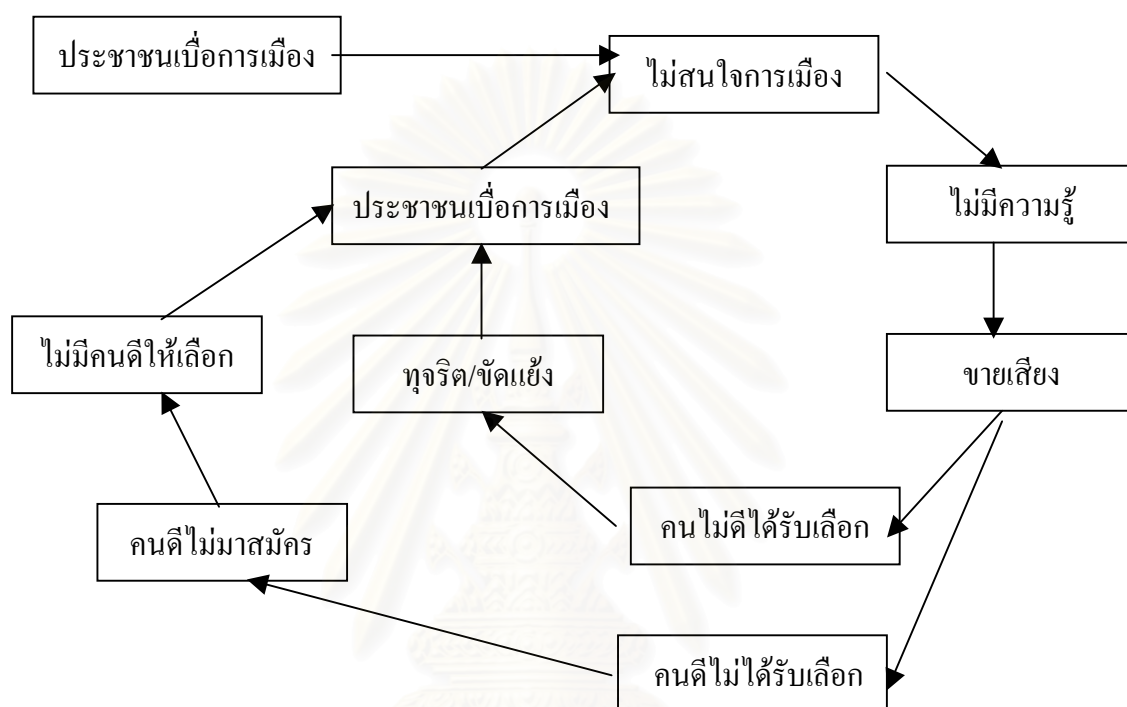
ให้ไปสนับสนุนคนไม่ดีไม่มีความสามารถมาเป็นนายกรัฐมนตรีแล้วไปแต่งตั้งคนไม่ดีไม่มีความสามารถเป็นรัฐมนตรีอีก ทำให้แทนที่จะควบคุมบังคับบัญชาให้ข้าราชการทำงานรับใช้ประชาชน กลับร่วมมือกับข้าราชการกอบโกยผลประโยชน์จากประชาชน ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 โครงสร้างของกลไกทางการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน

เมื่อเป็นเช่นนี้ จุดสำคัญอันหนึ่งของปัญหาการเมืองไทยจึงอยู่ที่การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน กล่าวคือ ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะมีมาตรการปฏิรูปการเมืองดีแค่ไหนก็ตาม แต่ถ้าหากประชาชนยังคงเลือกนักการเมืองที่ทุจริตให้เข้ามามีอำนาจทุกครั้ง ก็ยากที่การเมืองไทยจะดีขึ้นได้ ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสงสัยว่า เหตุใดประชาชนจึงเลือกคนที่ไม่ดีไม่มีความสามารถไปเป็นตัวแทนของตน ก็ได้คำตอบว่า เนื่องจากประชาชนไม่ทราบความสำคัญของการเมือง เมื่อประสบกับปัญหาความวุ่นวายบ่อยๆ เข้าก็จะรู้สึกเบื่อการเมือง ไม่สนใจการเมือง เมื่อไม่สนใจก็ย่อมไม่มีความรู้ เป็นต้นว่า ไม่รู้ว่าการเมืองมีความสำคัญอย่างไร ไม่รู้ตติกาการเมือง ไม่รู้พฤติกรรมของนักการเมือง เมื่อไม่มีความรู้เวลาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็เลือกอย่างไม่มีการพิจารณาที่ดีหรือเลือกเพราะเห็นแก่อำภิสสินจ้าง จึงทำให้ได้คนไม่ดีเข้าไปมีอำนาจ คนเหล่านี้จึงเข้าไปทุจริตเข้าไปขัดแย้งแย่งชิงผลประโยชน์ เมื่อประชาชนทราบก็มักรู้สึกเบื่อการเมืองอีก และวนเวียนอยู่เช่นนี้ครั้งแล้วครั้งเล่า ที่แย่ไปกว่านั้นก็คือ เมื่อประชาชนขายเสียง ก็จะทำให้คนดีมีความสามารถไม่

ได้รับเลือกตั้ง และจะเกิดผลร้ายในระยะยาวก็คือ จะไม่มีคนดีมีความสามารถมาสมัครรับเลือกตั้งอีกเลย ก็จะยิ่งทำให้ประชาชนหมดหวังและเบื่อหน่ายการเมืองมากขึ้นไปอีก ทำให้ไม่สนใจ ไม่มีความรู้ และเลือกตั้งอย่างไม่มีคุณภาพวนเวียนอยู่ในวัฏจักรนี้ตลอดไป ดังที่ได้แสดงไว้ในแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 แสดงวัฏจักรของปัญหาการออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน

จากแผนภาพที่ 4 ทำให้เห็นได้ว่าจุดเริ่มที่เป็นสาเหตุที่ประชาชนไม่เลือกคนดีไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็เพราะว่า ประชาชนเบื่อการเมือง ไม่สนใจการเมือง จึงไม่มีความรู้เรื่องการเมืองนั่นเอง เมื่อถึงคราวเลือกตั้งจึงเลือกผู้สมัครฯ โดยขาดวิจารณญาณที่ดีพอ ซึ่งโยงไปถึงปัญหาในการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองนั่นเอง กล่าวคือ ประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองการปกครอง ที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ชะตากรรมของประเทศจึงอยู่ในมือของประชาชน ดังนั้น หากประชาชนไม่สนใจการเมือง ไม่มีความรู้เรื่องการเมือง ไม่สามารถคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ได้ และใช้อำนาจธิปไตยไม่เป็น หรือประชาชนยังไม่มีคุณภาพพอ ก็ยากที่ประเทศชาตินั้นจะเจริญก้าวหน้าได้ ดังที่พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต)(2542 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า

"เมื่อประชาชนเป็นผู้ปกครอง ก็หมายความว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจตัดสินใจ เพราะว่าคนไหนปกครอง คนนั้นก็เป็นเจ้าของอำนาจตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นเรื่องสำคัญมาก หากตัดสินใจถูกก็ดีไป ถ้าตัดสินใจผิดก็อาจเกิดความเสื่อมความพินาศทุกอย่างทุกประการ"

การกล่าวเช่นนี้มีได้หมายความว่า ประเทศที่มีประชาชนที่ไม่มีคุณภาพ ไม่ควรจะปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย เพราะมนุษย์เป็นเวไนยสัตว์ เป็นสัตว์ที่พัฒนาได้ และคงไม่มีมนุษย์คนไหนที่รู้เรื่องการเมืองมาตั้งแต่เกิด แต่มนุษย์ต้องเรียนรู้เอาภายหลังทั้งสิ้น ประเทศที่จะปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยให้ได้ผลดี จึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้ประชาชนเรียนรู้เรื่องการเมืองให้ได้เป็นอย่างดี ดังที่พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต) (2542 : 21) ได้กล่าวไว้ว่า

"ขอเน้นอีกทีว่า การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นจะต้องอาศัยการศึกษาอย่างน้อย ก็เป็นการนำเอาการศึกษามาช่วยเตรียมคนให้พร้อมที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการของสังคมประชาธิปไตย สาระที่สำคัญที่สุดคือ การเตรียมคนให้เขาพร้อม ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมประชาธิปไตยหรือในกระบวนการประชาธิปไตยทั้งหมด ถ้าไม่มีการเตรียมคนอย่างนี้ กระบวนการประชาธิปไตยก็จะกลายเป็นกระบวนการที่ล้มเหลว เพราะว่าบุคคลที่เป็นส่วนร่วม ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการนั้นไม่มีคุณภาพ ไม่มีความพร้อม"

อันที่จริง ก็เชื่อว่าประเทศไทยเราจะไม่ได้ใส่ใจที่จะจัดการศึกษาให้ประชาชนได้เรียนรู้เรื่องการเมือง นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.2475 รัฐบาลที่ผ่านมาก็ได้กำหนดให้ประชาชนได้เรียนรู้เรื่องการเมืองอยู่ไม่น้อย แต่ปัญหาการเมืองไทยที่ปรากฏอยู่ทุกวันนี้ย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาชนทางด้านนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จด้วยดีเท่าที่ควร กล่าวคือ ผลของการจัดการศึกษาที่ปรากฏในปัจจุบันก็คือ ประชาชนไม่สนใจการเมือง มีความรู้เรื่องการเมืองน้อย มีมโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อน อันส่งผลให้มีพฤติกรรมด้านการเมืองที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาทางการเมือง โดยที่ประชาชนจำนวนไม่น้อยมักเห็นว่า การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง ไม่เกี่ยวข้องกับตน การเมืองเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย ไม่ควรไปสนใจ ประชาธิปไตยคือระบอบการปกครองที่ใครจะทำอะไรก็ได้ ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนแบบบรรยาย ที่ครูเป็นผู้บอกความรู้แต่เพียงอย่างเดียว นักเรียนเป็นผู้รับและท่องจำแบบนกแก้วนกขุนทอง สาระที่ได้จากการเรียนรู้เป็นเพียงสิ่งแปลกปลอมที่เข้ามาแฉกเอาไว้ชั่วเวลาหนึ่ง ไม่ได้ซึมซาบ กลมกลืนเข้าไปในโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียน นอกจากนั้น ในหลายๆครั้ง ครูเองก็เห็นว่า การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง ไม่เกี่ยวข้องกับตน การเมืองเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย ไม่ควรไปสนใจ ประชาธิปไตยคือระบอบการปกครองที่วุ่นวาย ใครจะทำอะไรก็ได้ ฯลฯ ผู้เรียนเองก็มักอาศัยความรู้ความเข้าใจ

ใจแบบสามัญสำนึกทำให้รู้และเข้าใจการเมืองผิด ก่อเกิดเป็น โครงสร้างทางปัญญาแบบผิดๆที่ฝังแน่นมากมายหลายประการ ผลก็คือ ผู้เรียนเรียนแล้วกลับรู้สึกเบื่อหน่ายการเมืองมากขึ้น ไม่สนใจการเมือง ไม่ตระหนักในความสำคัญของการเมือง ไม่รู้ว่าการเมืองมีความสำคัญต่อตนมากเพียงใด ไม่เข้าใจกติกาและกระบวนการทางการเมือง รวมถึงมีพฤติกรรมด้านการเมืองที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาการเมือง

ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสาระความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางด้านการเมืองการปกครองที่มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของผู้เรียน

ด้วยวิชาด้านการเมืองมีลักษณะพิเศษดังที่กล่าวมาแล้ว จึงเห็นว่าแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์(Piagetian constructivism) ซึ่งเป็นแนวคิดของฌ็อง เปียเจต์(Jean Piaget) ที่พัฒนามาจากทฤษฎีวิวัฒนาการของชาร์ลส์ ดาร์วิน(Charles Darwin) ซึ่งเชื่อว่าสิ่งมีชีวิตอยู่รอดได้ด้วยการปรับตัว (Adaptation) ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยที่เปียเจต์เชื่อว่ากระบวนการทางปัญญาของมนุษย์ก็มีลักษณะคล้ายกับกระบวนการปรับตัวของสิ่งมีชีวิต เช่นเดียวกันการเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากการที่มนุษย์ได้รับประสบการณ์ใหม่ ที่ทำให้เกิดภาวะอสมดุล(Disequilibrium)ทางปัญญา อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยน(Adaptation)ทางปัญญาซึ่งมีสองรูปแบบคือ กระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) (Piaget,1972a : 1 – 12) จึงเป็นแนวความคิดที่เหมาะสมที่สุดที่จะนำมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมือง

วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ กับความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ใช่แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์

ขอบเขตในการศึกษาวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive sampling) เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ใหม่ และได้กำหนดโรงเรียนนำร่องพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษาขึ้นเอง และให้นำไปทดลองใช้ในปีพ.ศ.2545 ก่อนที่จะดำเนินการในโรงเรียนอื่นๆทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2546 เป็นต้นไป ผู้ศึกษาวิจัยจึงจำเป็นต้องคำนึงถึง โรงเรียนที่นักเรียนมีลักษณะทั่วไปใกล้เคียงกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ทั้งประเทศ ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี และเป็นโรงเรียนนำร่องที่เริ่มใช้หลักสูตรใหม่ตั้งแต่ปีพ.ศ.2545 ทั้งนี้เพื่อจะได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมาในระดับหนึ่งแล้ว

ขอบเขตของเนื้อหาสาระวิชาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 กำหนดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยแบ่งมาตรฐานการเรียนรู้ออกเป็น 4 ช่วงชั้น ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3) ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6) ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) และช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) และได้เน้นหนักให้นักเรียนศึกษาสาระการเรียนรู้ทางด้านการเมืองการปกครองของไทยในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 (ไม่ต่างจากหลักสูตรเดิมนักที่กำหนดให้นักเรียนศึกษาสาระทางด้านนี้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4) ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัยในช่วงชั้นที่ 4 เนื่องจากเป็นนักเรียนที่กำลังจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประกอบกับผู้ศึกษาวิจัยประสงค์ที่จะศึกษาวิจัยจากนักเรียนที่ได้ศึกษาสาระทางด้านการเมืองการปกครอง

ครองของไทยมาก่อนบ้าง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแล้วพบว่า รายวิชา ส 043 การปกครองของ ไทย ซึ่งเป็นรายวิชาในกลุ่มสาระเพิ่มเป็นรายวิชาที่เหมาะสมที่สุดที่จะนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยใน ครั้งนี้

ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมือง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ และรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่ไม่ใช่แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์ แบบเปียเจต์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองซึ่งมี 3 ส่วน คือ ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองรวม(Total political knowledge) ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เฉพาะที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา(Political knowledge-to-be accommodated) ความรู้ความ เข้าใจทางการเมืองเฉพาะที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Political knowledge-to-be assimilated) คะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติด้านการเมืองซึ่งมี 3 ส่วนคือ เจตคติด้านการเมืองรวม(Total political attitude) เจตคติด้านการเมืองเฉพาะที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา(Political attitude-to-be accommodated) เจตคติด้านการเมืองเฉพาะที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Political attitude-to-be assimilated) และด้านพฤติกรรมด้านการเมือง(Political behavior)ของนักเรียนกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม

สมมุติฐานการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาพระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต)(2542 : 10) สรุปได้ว่า การที่จะทำให้คนใน สังคมประชาธิปไตย ใช้อำนาจ ตัดสินใจด้วยหลักการ หลักความจริง ความถูกต้องดีงาม และอยู่ด้วย กฎเกณฑ์ กติกา และกฎหมาย จะต้องพัฒนาทั้ง 3 ด้านดังนี้คือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านพฤติกรรม

จากการศึกษางานวิจัยทางการเรียนการสอน และการฝึกอบรมด้านการเมืองของ สายสมร อินทรวิมล(2516) เรื่องการสอนเพื่อพัฒนาแนวความคิดประชาธิปไตยในระดับชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กิตติ อมตชีวิน(2522) เรื่องการเรียนรู้ทางการเมืองในลัทธิประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา : ศึกษาทดลองนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่สี่ โรงเรียนวัดสุทธิสะอาด สกนธ์ จันทักษ์(2528) เรื่องผลการเรียนรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ชาลี อุเจริญ (2531) เรื่องการเปรียบเทียบการจัดกิจ

กรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาต้นแบบ กับโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ กนก ปิ่นตบแต่ง(2531) เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดแก้ปัญหาโดยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหาการสอนแบบปกติ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง “การเมืองการปกครอง” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศาลวัน จังหวัดนครปฐม มยุรี วิมลโสภณกิตติ (2538) เรื่องผลการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการสร้างมโนทัศน์ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขนิษฐา กางอิม (2539) เรื่องการเปรียบเทียบความรู้และเจตคติด้านการเมืองเกี่ยวกับการเรียนเรื่องการเมืองการปกครอง ระหว่างนักศึกษาต่างวิธีเรียนของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2530 ในจังหวัดตรัง และสุริน คล้ายรามัญ (2543) เรื่อง การพัฒนากระบวนการอบรมโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และการเรียนรู้ โดยการรับใช้สังคมเพื่อเสริมสร้างความรู้ เจตคติด้านการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรี และจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์ ของผู้วิจัยหลายคน ได้แก่ ไพจิตร สดวกการ (2539) เรื่องผลของการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสม์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ประวีณา นิลนวล(2541) เรื่องผลของการใช้รูปแบบการสอนตามกรอบแนวคิดผู้เรียนสร้างความรู้เอง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และสุกัญญา กัตัญญา(2542) เรื่องผลของการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้นำมาตั้งเป็นสมมุติฐานในการวิจัยดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเป็ยเจตต์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้ง 3 ส่วน ดังนี้

1.1 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง ทั้ง 3 ส่วนคือ

1.1.1 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองรวม(Total political knowledge)

1.1.2 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา

(Political knowledge-to-be accommodated)

1.1.3 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้าง

ทางปัญญา(Political knowledge-to-be assimilated)

1.2 เจตคติด้านการเมือง ทั้ง 3 ส่วนคือ

1.2.1 เจตคติด้านการเมืองรวม(Total political attitude)

1.2.2 เจตคติด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be accommodated)

1.2.3 เจตคติด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be assimilated)

1.3 พฤติกรรมด้านการเมือง(Political behaviors)

2. ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ สูงกว่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้ง 3 ส่วน ดังนี้

2.1 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง ทั้ง 3 ส่วนคือ

2.1.1 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองรวม(Total political knowledge)

2.1.2 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Political knowledge-to-be accommodated)

2.1.3 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Political knowledge-to-be assimilated)

2.2 เจตคติด้านการเมือง ทั้ง 3 ส่วนคือ

2.2.1 เจตคติด้านการเมืองรวม(Total political attitude)

2.2.2 เจตคติด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be accommodated)

2.2.3เจตคติด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be assimilated)

2.3 พฤติกรรมด้านการเมือง(Political behaviors)

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยนี้เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียน

การสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่างๆ เข้าไปช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ(ทิสนา, 2545 : 220)

2. รูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์(The Piagetian constructivist instructional model) หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนที่มีการจัดกระทำให้นักเรียนเกิดภาวะอสมดุล (Disequilibrium) ทางปัญญา อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยน(Adaptation) ทางปัญญา ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่หนึ่ง กระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)ในกรณีที่ประสบการณ์ใหม่เข้ากันได้กับมโนทัศน์เดิม และ ลักษณะที่สอง กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) ในกรณีที่ประสบการณ์ใหม่ไม่สามารถเข้ากันได้กับมโนทัศน์เดิม

3. รูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ใช่แนวคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ (The non-Piagetian constructivist instructional model) หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่มีการจัดกระทำให้นักเรียนเกิดภาวะอสมดุล(Disequilibrium)ทางปัญญา อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยน(Adaptation) ทางปัญญา

4. มโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อน(Political misconcepts) หมายถึง ความรู้และเจตคติทางการเมืองที่ไม่ถูกต้องตามหลักการ หรือข้อเท็จจริง

5. มโนทัศน์ด้านการเมืองที่ไม่คลาดเคลื่อน(Political concepts) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและเจตคติทางการเมืองที่ไม่ถูกต้องตามหลักการ หรือข้อเท็จจริง

6. ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองรวม (Total political knowledge) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง ที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Political knowledge-to-be accommodated) ที่วัดจากคะแนนของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ส่วนที่เป็นข้อคำถามที่สร้างจากการวิจัยพบว่าเป็นมโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อน(Political misconcepts) และ ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Political knowledge-to-be assimilated) ที่วัดจากคะแนนของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง ส่วนที่เป็นข้อคำถามที่สร้างจากการวิจัยที่พบว่าเป็นมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ไม่คลาดเคลื่อน(Political concepts)

7. ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Political knowledge-to-be accommodated) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่วัดจากคะแนนของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ส่วนที่เป็นข้อคำถามที่สร้างจากการวิจัยพบว่าเป็นมโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อน(Political misconcepts) ซึ่งจะต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้วยกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)

8. ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา

(Political knowledge-to-be assimilated) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่วัดจากคะแนนของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง ส่วนที่เป็นข้อคำถามที่สร้างจากการวิจัยพบว่าเป็นมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ไม่คลาดเคลื่อน(Political concepts) ซึ่งจะต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้วยกระบวนการดูดกลืนโครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)

9. เจตคติด้านการเมืองรวม(Total political attitude) หมายถึง เจตคติด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา(Political attitude-to-be accommodated) ที่วัดจากคะแนนของแบบวัดเจตคติด้านการเมือง ส่วนที่เป็นข้อกระทงที่สร้างจากการวิจัยพบว่าเป็นมโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อน(Political misconcepts) และ เจตคติด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be assimilated) ที่วัดจากคะแนนของแบบวัดเจตคติด้านการเมือง ส่วนที่เป็นข้อกระทงที่สร้างจากการวิจัยพบว่าเป็นมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ไม่คลาดเคลื่อน(political concepts)

10. เจตคติด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be accommodated) หมายถึง เจตคติด้านการเมืองที่วัดจากคะแนนของแบบวัดเจตคติด้านการเมือง ส่วนที่เป็นข้อกระทงที่สร้างจากการวิจัยพบว่าเป็นมโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อน(political misconcepts) ซึ่งจะต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองด้วยกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)

11. เจตคติด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Political attitude-to-be assimilated) หมายถึง เจตคติด้านการเมืองที่วัดจากคะแนนของแบบวัดเจตคติด้านการเมือง ส่วนที่เป็นข้อกระทงที่สร้างจากการวิจัยพบว่าเป็นมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ไม่คลาดเคลื่อน (political concepts) ซึ่งจะต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองด้วยกระบวนการดูดกลืนโครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)

12. พฤติกรรมด้านการเมือง(Political behaviors) หมายถึง พฤติกรรมด้านการเมืองที่วัดจากแบบวัดพฤติกรรมด้านการเมือง ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมด้านการเมืองต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์จากแนวคิดเรื่องพฤติกรรมด้านการเมือง(Political behavior) และการมีส่วนร่วมทางการเมือง(Political participation) จากหนังสือและเอกสารต่างๆ ดังนี้ Milbrath,L.W., and Goel,M.L.(1977). **Political participation : How and why do the people get involved in politics?**. Chicago : Rand McNally College Publishing Company. Nie,N., and Verba,S.(1975). **Political Participation : Handbook of Political Science**. New York : Cambridge University Press จันทนา สุทธิจารี(2544). บทที่ 15 การมีส่วนร่วมของประชาชน. ใน อมร รักษาศักดิ์ (บก.). **การเมืองการปกครองไทย ตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ วิ.เจ.พรินต์ติ้ง. และ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร(2545). **เอกสารเผยแพร่โครงการส่งเสริมและเผยแพร่**

ประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา เรื่อง การเมืองเรื่องของคน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. สรุปได้ดังนี้คือ

ดังนี้

- 12.1 การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย จากแหล่งต่างๆ
 - 12.1.1 รายการโทรทัศน์
 - 12.1.2 รายการวิทยุ
 - 12.1.3 ตำราหรือหนังสือ
 - 12.1.4 บทความในหนังสือพิมพ์หรือวารสาร
 - 12.1.5 เว็บไซต์
- 12.2 การติดตามข่าวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย จากแหล่งต่างๆดังนี้
 - 12.2.1 รายการโทรทัศน์
 - 12.2.2 รายการวิทยุ
 - 12.2.3 หนังสือพิมพ์หรือวารสาร
 - 12.2.4 เว็บไซต์
- 12.3 การให้การสนับสนุนทางการเมือง แก่ส่วนต่างๆ ดังนี้
 - 12.3.1 พรรคการเมือง
 - 12.3.2 นักการเมืองระดับชาติ
 - 12.3.3 นักการเมืองระดับท้องถิ่น
 - 12.3.4 นโยบายของรัฐบาล
- 12.4 การต่อต้านคัดค้าน ต่อส่วนต่างๆ ดังนี้
 - 12.4.1 พรรคการเมือง
 - 12.4.2 นักการเมืองระดับชาติ
 - 12.4.3 นักการเมืองระดับท้องถิ่น
 - 12.4.4 นโยบายของรัฐบาล
- 12.5 การแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ หรือผลักดันแนวทางการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาของส่วนต่างๆ ดังนี้
 - 12.5.1 แนวทางการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน
 - 12.5.2 แนวทางการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น
 - 12.5.3 แนวทางการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาของประเทศ
- 12.6 การปกป้องสิทธิอันชอบธรรมของนักเรียน ของครอบครัวหรือของชุมชน
- 12.7 การเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองของไทยแก่ผู้อื่น
- 12.8 การเข้าร่วมหรือเคยเข้าร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีทางการเมืองการปกครอง การสร้างและพัฒนาระบบประชาธิปไตย การศึกษากับพัฒนาการเมืองการปกครอง และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์
2. ได้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
3. ได้แนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์เป็นแนวคิดที่วางอยู่บนหลักการที่ว่า ความรู้ไม่สามารถถ่ายทอดจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งได้ หากแต่ความรู้เป็นสิ่งที่บุคคลสร้างขึ้นในตัวเอง ดังที่ แคทเธรีน ทูว์เมย์ ฟอสโนท (Fosnot, 1996 : ix) กล่าวว่า คอนสตรัคติวิสต์เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และการเรียนรู้ที่อธิบายว่า การรู้คืออะไรและคนเรารู้ได้อย่างไร เป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากจิตวิทยา ปรัชญา และมานุษยวิทยา

วิลสัน(Wilson) (อ้างใน วรรณทิพา รอดแรงคำ. 2540 : 1) กล่าวถึง คอนสตรัคติวิสต์ว่าเป็นทฤษฎีของความรู้ที่ใช้อธิบายว่า เรารู้ได้อย่างไรและเรารู้อะไรบ้าง จึงเป็นวิธีการในชีวิตประจำวันของอินทรีย์จากการมีความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะต่าง ๆ อย่างไม่มีความหมายและกลายเป็นความเคยชินโดยที่อินทรีย์มิได้ตระหนักเกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้น ครั้นเมื่อกระบวนการไตร่ตรองเริ่มขึ้น ประสบการณ์ที่ไม่ได้รู้คิดเหล่านั้นจะค่อยๆมีความหมายขึ้น ผู้ไตร่ตรองจึงเริ่มรู้และเข้าใจในสิ่งที่ตนประสบ ประสบการณ์ที่ไม่ได้รู้คิดซึ่งผ่านกระบวนการไตร่ตรองแล้วก็จะกลายเป็นประสบการณ์รู้คิด เป็นความรู้ประสบการณ์คิด จึงเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการไตร่ตรองเป็นสิ่งที่มียู่ก่อนและมีขอบเขตกว้างว่าประสบการณ์รู้คิดซึ่งเป็นความรู้

แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์มีความเชื่อพื้นฐานคือ

1. ความเข้าใจที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เรียนรู้ ไม่อาจจะแบ่งแยกจากวิธีการที่เกิดการเรียนรู้ (What is learned cannot be separated from how it is learned) ซึ่งให้ความหมายว่า ความรู้ (Cognition) ไม่ใช่เกิดขึ้นเพียงในบุคคล แต่เป็นส่วนหนึ่งของบริบททั้งสิ้นทั้งปวง “...ความรู้กับค่านิยมเป็นของคู่กัน (Knowledge does not exist from values) ความเชื่อค่านิยมที่ผู้เรียนได้รับมาจากบ้านหรือสังคมอาจจะฝังลึกและมีความขัดแย้งกับความเชื่ออย่างใหม่ซึ่งนักเรียนอาจจะพยายามปรับความคิดทั้งอย่าง เข้าหากันแทนที่จะทิ้ง ซึ่งครูที่เข้าใจสามารถช่วยเหลือเด็กได้”

2. ความขัดแย้งในความรู้ (Cognitive conflict) หรือความฉงนฉงาย คือ แรงกระตุ้นให้เกิดความต้องการที่จะเรียน และเป็นตัวกำหนดโครงสร้างและลักษณะของสิ่งที่ได้เรียนรู้

3. ความรู้เกิดขึ้นโดยกระบวนการของการต่อรองทางสังคม กลุ่มจะร่วมกันทดสอบความรู้ และคนอื่น ๆ เป็นส่วนที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างใหม่

แม็กกูน (Magoon, 1997 : 651-693) ได้เสนอข้อตกลงเบื้องต้นที่เป็นหลักของคอนสตรัคติวิสต์ ไว้ดังนี้

1. มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้ และความรู้ที่มีอยู่จะส่งผลต่อพฤติกรรมและการตีความหมายของสิ่งรอบตัวที่พบ
2. มนุษย์สามารถควบคุมความคิดความเข้าใจไว้ภายใน ถึงแม้ว่าปัจจัยแวดล้อมหรือมาตรฐานสังคมจะจำกัดไม่ให้แสดงความรู้สึกที่แท้จริงออกมา
3. มนุษย์สามารถสร้างหรือพัฒนาความรู้ขึ้นได้ด้วยตนเอง โดยพิจารณาบททวนความหมายของการสื่อสารที่ซับซ้อนได้ จัดการกับความซับซ้อนที่สังเกตเห็นและแสดงบทความทางสังคมที่เหมาะสมได้ หรือปรับบทบาททางสังคมได้

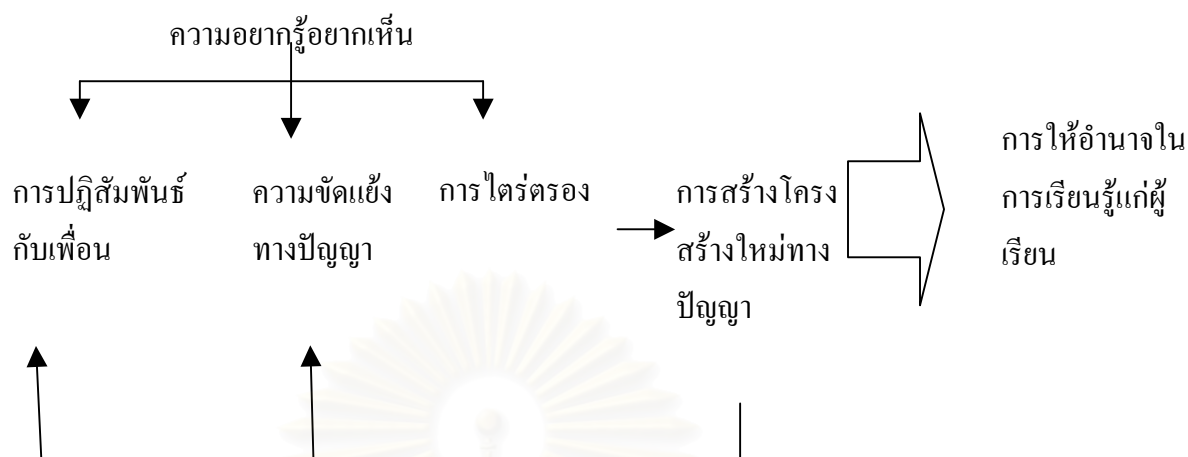
ข้อตกลงเบื้องต้นของการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิสต์

1. ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ โดยสร้างความหมายเฉพาะขึ้นมาด้วยกระบวนการคิดของตนเอง (Cognitive process) ซึ่งครูไม่สามารถควบคุมวิธีการเรียนรู้ได้
2. ครูให้คุณค่า ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน และเชื่อว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เมื่อนักเรียนต้องการเรียนรู้ เขาก็จะมีความอดสาหะในการเรียน อภิปรายถกเถียง และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มขึ้น
4. ความรู้ที่เกิดจากการค้นพบด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนจดจำไปนาน

ส่วนอันเดอร์ฮิลล์ (Underhill, 1991 : 38) ได้กล่าวถึงสมมุติฐานเบื้องต้น (Assumptions) ของการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์ไว้ดังนี้

1. ความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive conflict) และความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) เป็นกลไกหลักสองประการที่จูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียน
2. การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive conflict)
3. ความขัดแย้งทางปัญญาก่อให้เกิดกิจกรรมไตร่ตรอง (reflective activity)
4. การไตร่ตรองเป็นองค์ประกอบหลักซึ่งกระตุ้นให้เกิดการสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา (Cognitive restructuring)
5. ข้อ 1, 2, 3, และ 4 เป็นวงจร
6. วงจรข้างต้นนี้เกิดขึ้นเสมอในประสบการณ์ของผู้เรียน
7. วงจรนี้ให้อำนาจแก่ผู้เรียนในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง

ข้อตกลงเบื้องต้นดังกล่าว แสดงด้วยแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 5 ข้อตกลงเบื้องต้นทางการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์ (Underhill, 1991: 230)

ไคโรเวอร์และเบล (Driver and Bell, 1986 : 443 - 456) ได้กล่าวถึงจุดเน้นของทฤษฎีการเรียนรู้ในทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความรู้เดิมของผู้เรียน
2. การเรียนรู้คือการสร้างความหมาย ที่สร้างขึ้นโดยผู้เรียนจากสิ่งที่ผู้เรียนเห็นหรือได้ยินอาจจะเป็นหรือไม่เป็นไปตามมุ่งหมายของผู้สอน ความหมายที่ผู้เรียนสร้างขึ้นได้รับผลกระทบอย่างมากจากความรู้ เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่
3. การสร้างความหมายเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และผู้เรียนเป็นผู้กระทำกระบวนการนั่นเองในสถานการณ์การเรียนรู้ ผู้เรียนจะตั้งสมมติฐาน ตรวจสอบและอาจเปลี่ยนแปลงสมมติฐานในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับปรากฏการณ์และกับผู้อื่น
4. ความหมายที่ผู้เรียนสร้างขึ้นจะได้รับการตรวจสอบและอาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธ
5. ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ในการสร้างความตั้งใจในการทำงาน การดึงความรู้ที่มีอยู่มาสร้างความหมายให้แก่ตนเอง และการตรวจสอบความหมายที่สร้างขึ้นนั้น
6. มีแบบแผนของความหมายที่ผู้เรียนสร้างขึ้นจากประสบการณ์โลกเชิงกายภาพและภาษา
7. ธรรมชาติที่มีความหมายเดียวกันในเชิงนามธรรม

เปียเจต์อธิบายว่าพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านกระบวนการ ซึมซาบหรือดูดกลืน(Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) พัฒนาการเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับและซึมซาบข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้ หรือ โครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม หากไม่สามารถเข้ากันได้จะเกิดภาวะไม่สมดุล ขึ้น(Disequilibrium) ก็จะเกิดการปรับตัว(Adaptation) ให้อยู่ในภาวะสมดุล(Equilibrium) โดยใช้ กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา

กล่าวคือ โดยปกติคนเรามีการพัฒนาโครงสร้างทางปัญญา(Schema)ขึ้นมาตามลำดับ อันเกิดจากการสังสมความรู้เดิมไว้ รูปแบบการเรียนการสอนที่ดีจะต้องสร้างเงื่อนไขอันนำไปสู่การ ปรับตัวไปสู่ดุลยภาพ(Equilibration) ซึ่งเปียเจต์เชื่อว่า มี 2 ลักษณะคือ(เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์, 2536)

1. กระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Assimilation) หมายถึง กระบวนการที่อินทรีย์ซึมซับประสบการณ์ใหม่ เข้าสู่ประสบการณ์เดิมที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน แล้วสมองก็รวบรวมปรับเหตุการณ์ใหม่ให้เข้ากับโครงสร้างของความคิด อันเกิดจากการเรียนรู้ที่มี อยู่เดิม เปรียบเหมือนการดูดซึมของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการย่อยอาหารซึ่งจะดูดซึมอาหารแต่เพียงร่าง กายจะรับไว้ได้

2. กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) เป็น กระบวนการที่ ต่อเนื่องมาจากกระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาคือ ภายหลังจากที่ซึมซับเอาเหตุ การณ์ใหม่เข้ามาและปรับเข้าสู่โครงสร้างเดิมแล้ว ถ้าปรากฏว่าประสบการณ์ใหม่ที่รับเข้ามามี ลักษณะเหมือนกับประสบการณ์เดิม ประสบการณ์ใหม่จะถูกซึมซับและปรับเข้าหาประสบการณ์ เดิม คือทำให้ประสบการณ์เดิมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่ถ้าไม่สามารถปรับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับการ ซึมซับเข้ามาให้เข้ากับประสบการณ์เดิมได้ สมองก็จะสร้างโครงสร้างใหม่ขึ้นมาแทนเพื่อปรับให้ เข้ากับประสบการณ์ใหม่นั้น

ในการพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางด้านการเมืองการปกครองนั้น จำเป็นจะต้องจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทาง ปัญญา(Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) เนื่องจากผู้ เรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านนี้และสาระความรู้ความเข้าใจทางด้านนี้ที่ผู้เรียนได้รับมา ก่อนแล้ว ซึ่งเป็นความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

แอนนิตา วูลโฟล์ก ได้ให้นิยามคำเหล่านี้ไว้ดังนี้ (Woolfolk,1993 : 28-29)

การจัดระบบ (Organization) ตามทัศนะของเปียเจต์ เขาเชื่อว่า คนเราเกิดมาพร้อมกับ ศักยภาพ (Tendency) ความสามารถที่จะจัดระบบกระบวนการคิดในทางโครงสร้างทางจิตวิทยาของ เขา โครงสร้างทางจิตวิทยาเหล่านี้ เป็นระบบในการทำความเข้าใจและ)ปฏิสัมพันธ์กับโลก โครง

สร้างง่าย ๆ ถูกเชื่อมโยง และประสานจนรู้จักโลกมากขึ้นแล้วมีประสิทธิผลมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ทารกที่ยังเล็กมากๆ ซึ่งอาจจะยังไม่สามารถมองวัตถุ หรือหยิบฉวยวัตถุ เมื่อสิ่งนั้นเข้ามาใกล้มือ ทารกยังไม่สามารถที่จะประสานการมองกับการหยิบฉวยเข้าด้วยกัน อย่างไรก็ตามเมื่อพัฒนาขึ้น ทารกก็จะจัดระบบ (Organize) โครงสร้างทางพฤติกรรมคนละอย่างกันนี้ เข้ากับ โครงสร้างการประสานงานระดับสูง การมอง การเอื้อม และการหยิบฉวยวัตถุ และพวกเขาจะใช้โครงสร้างแต่ละ อันแยกจากกัน

การปรับตัว (Adaptation) นอกจากศักยภาพที่จะจัดระบบ โครงสร้างทางจิตวิทยาของตนแล้ว คนเรายังคงได้รับการถ่ายทอดศักยภาพที่จะปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม เปียเจต์เชื่อว่า นับตั้งแต่ขณะที่เกิด บุคคลก็เริ่มต้นที่จะหาวิธีที่จะปรับตัวให้อยู่ในสภาพที่น่าพอใจมากขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย 2 กระบวนการคือ กระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา และกระบวนการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญา

กระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Assimilation) เกิดขึ้นเมื่อคนเราใช้ความรู้เดิมที่ดำรงอยู่ในการทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ในโลกของตน กระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา เป็นเรื่องของการพยายามที่จะทำความเข้าใจสิ่งใหม่ ด้วยการรับมันเข้ากับสิ่งที่เราทราบอยู่แล้ว บางครั้งเราอาจจะต้องจัดความรู้ใหม่บ้าง เพื่อให้เข้าได้พอดีกับความรู้เดิม ยกตัวอย่างเช่น ครั้งแรกเด็กเห็นตัวสก็งค์แล้วเรียกว่า “แมว” ต่อมาเด็กก็จะค่อยๆ ปรับประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากับความรู้เดิมมีอยู่เพื่ออะไร ระบุชนิดของสัตว์

กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องปรับเปลี่ยนความรู้เดิมที่มีอยู่ให้สนองตอบต่อสถานการณ์ใหม่ ถ้าข้อมูลไม่สามารถเข้ากันได้กับความรู้เดิมที่มีอยู่ ก็จะเกิดการพัฒนาโครงสร้างให้เหมาะสมขึ้น เราจะปรับความคิดเราให้เข้ากับข้อมูลใหม่ แทนที่จะปรับข้อมูลให้เข้ากับความคิดของเรา เด็กๆ จะแสดงการปรับโครงสร้างทางปัญญา เมื่อพวกเขาเพิ่มความรู้ใหม่เข้าไปในการทำความเข้าใจตัวสก็งค์ เข้าสู่ระบบสำหรับการระบุชนิดของสัตว์

กระบวนการสร้างสมดุล (Equilibration) ตามแนวคิดแบบเปียเจต์ การจัดระบบการดูดกลืนซึมซับเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญา เหล่านี้จัดเป็นการสร้างสมดุลที่ซับซ้อน ตามทฤษฎีของเขา การเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงทางความคิดเกิดขึ้น โดยผ่านกระบวนการสร้างสมดุล ซึ่งก็คือการแสวงหาภาวะสมดุล เปียเจต์สรุปว่า คนเรามีการวัดระดับความพอดีของกระบวนการคิดของตน เพื่อบรรลุภาวะสมดุลอยู่เสมอ

ไครเวอร์ และ โอลด์แฮม(Driver and Oldham,1986 : 105 - 122) ได้ระบุลักษณะและขั้นตอนของการสอนแบบนี้ไว้ว่า ประกอบด้วย

1. ขั้นนำ (Orientation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะรับรู้ถึงจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจในการเรียนบทเรียน

2. ขั้นดึงความคิด (Elicitation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน วิธีการให้ผู้เรียนแสดงออก อาจทำได้โดยการอภิปรายกลุ่ม การให้ผู้เรียนออกแบบโปสเตอร์ หรือการให้ผู้เรียนเขียนเพื่อแสดงความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่

3. ขั้นปรับเปลี่ยนแนวความคิด (Restructuring of ideas) นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญของบทเรียนแบบคอนสตรัคติวิสต์ ขั้นนี้ประกอบด้วยขั้นย่อย ดังนี้

3.1 ทำความกระจ่างและแลกเปลี่ยนความคิด (Clarification and exchange of ideas) ผู้เรียนจะเข้าใจดีขึ้น เมื่อได้พิจารณาความแตกต่างและความขัดแย้งระหว่างความคิดของตนเองกับของคนอื่น

3.2 สร้างความคิดใหม่ (Construction of new ideas) จากการอภิปรายและการสาธิตผู้เรียนจะเห็นแนวทาง รูปแบบ วิธีการที่หลากหลายในการตีความปรากฏการณ์ หรือเหตุการณ์แล้วกำหนดความคิดใหม่

3.3 ประเมินความคิดใหม่ (Evaluation of the new ideas) โดยการทดลองหรือการคิดอย่างลึกซึ้ง ผู้เรียนควรหาแนวทางที่ดีที่สุดในการทดลองความคิด ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนอาจจะรู้สึกไม่พึงพอใจความคิดเข้าใจที่เคยมีอยู่ เนื่องจากหลักฐานการทดลองสนับสนุนแนวคิดใหม่มากกว่า

4. ขั้นนำความคิดไปใช้ (Application of ideas) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมีโอกาสใช้แนวคิดหรือความรู้ความเข้าใจที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่คุ้นเคยและไม่คุ้นเคย

5. ขั้นทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้เรียนจะได้ทบทวนว่า ความรู้ความเข้าใจของเขาได้เปลี่ยนไป โดยการเปรียบเทียบความคิดเมื่อเริ่มต้นบทเรียนกับความคิดของเขาเมื่อสิ้นสุดบทเรียน

คอนสตรัคติวิสต์ เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ ไม่ใช่คำอธิบายเรื่องการเรียนรู้ ไม่ใช่คู่มือวิธีการสอน หรือเทคนิคการสอนที่สรุปมาจากแนวคิดทฤษฎี (Fosnot ,1996 : 29-30)

1. การเรียนรู้ไม่ได้เป็นผลมาจากพัฒนาการ การเรียนรู้เป็นพัฒนาการ การเรียนรู้ต้องอาศัยการรังสรรค์ และการจัดระบบความคิดตัวเองในส่วนของผู้เรียน ดังนั้นครูจะอนุญาตให้ผู้เรียนตั้งคำถามของตนเอง ตั้งสมมติฐานและสร้างตัวแบบของตนเองอย่างเป็นไปได้ และทดสอบผู้เรียนเพื่อพัฒนาการต่อไป

2. ภาวะไม่สมดุล ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ข้อผิดพลาดเป็นสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ในฐานะที่เป็นผลของการสร้างมโนทัศน์ของผู้เรียน ดังนั้น จึงไม่ควรที่จะถูกมองข้าม หรือลดทอนความสำคัญการทำทนาย การเรียนสืบสอบแบบปลายเปิด ในบริบทที่มีความหมายและเป็นจริง เป็นสิ่งที่ควรนำมาใช้ ดังนั้น การอนุญาตให้ผู้เรียนสำรวจและสร้างความเป็นไปได้ ทั้งในเชิงสนับสนุนและขัดแย้ง โดยเฉพาะความขัดแย้งยิ่งจะต้องถูกเน้น ถูกสำรวจ และถูกนำมาอภิปรายถกเถียง

3. การสะท้อนความคิดเป็นแรงขับเคลื่อนของการเรียนรู้ ในฐานะผู้สร้างความหมาย มนุษย์พยายามที่จะจัดระบบความคิด และสรุปภาพรวมประสบการณ์ต่างๆ ในรูปของความคิด การเขียนบันทึกสะท้อนความคิด การสร้างมโนทัศน์ในรูปแบบสัญลักษณ์ที่ซับซ้อน และ/หรือการอภิปรายเชื่อมโยงประสบการณ์หรือยุทธวิธี จะช่วยส่งเสริมการสะท้อนความคิด

4. บทสนทนาภายในกลุ่มช่วยให้เกิดการติดต่อ ควรจัดห้องเรียนให้เป็นประชาคมแห่งวาทกรรมที่มีส่วนร่วมในกิจกรรม การสะท้อนความคิด และการสนทนา ผู้เรียนจะต้องรับผิดชอบต่อการได้ข้อกล่าวหา พิสูจน์อธิบายความชอบธรรม และสื่อสารความคิดของตนแก่ประชาชนในห้องเรียน ความคิดจะได้รับการยอมรับว่าถูกต้องตรงเท่าที่มันเป็นที่ยอมรับเข้าใจได้แก่ประชาคม แล้วจะขึ้นไปสู่ขั้นยอมรับเพื่อแบ่งปันกัน

5. การเรียนรู้ดำเนินไปตามพัฒนาการของโครงสร้าง ขณะที่ผู้เรียนต่อสู้ที่จะสร้างความหมายการเปลี่ยนแปลงมุมมองเชิงโครงสร้างแบบก้าวหน้า ถูกสร้างขึ้นในความเข้าใจอันหนึ่งที่ถือเป็น “ความคิดที่ยิ่งใหญ่ (Big ideas)” ความคิดที่ยิ่งใหญ่เหล่านี้ถูกสร้างขึ้นโดยผู้เรียน หลักการจัดระบบความคิดกลางที่สามารถนำไปสรุปภาพรวมประสบการณ์ที่ต้องมี การลบล้างและการจัดระบบมโนทัศน์ที่มีอยู่ก่อนหน้าเสียใหม่ กระบวนการนี้จะเกิดขึ้นไปตลอดช่วงพัฒนาการ

แนวคิดในเรื่องนี้สามารถอธิบายได้อีกรูปแบบหนึ่งว่าหมายถึง การทำให้เกิดสภาวะสมดุล (Equilibrium) ระหว่างอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อมด้วยกระบวนการสู่สภาวะสมดุล ซึ่งประกอบด้วยกลไกพื้นฐานสองอย่างคือการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Assimilation) และการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) (Sutherland, 1992)

การดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาเป็นความสามารถในการตีความ หรือการรับเอาข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมเข้ามารวมไว้ในโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ การปรับสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ ส่วนการปรับโครงสร้างเป็นความสามารถในการเปลี่ยนแปลงหรือขยายโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์, 2536; Sutherland, 1992) ดังนั้น ในกรณีที่อินทรีย์ประสบกับปัญหาที่ต้องแก้ การดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างก็คือ ความสามารถในการตีความปัญหา หรือจัดปัญหาให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถแก้ได้ด้วยมโนทัศน์ หรือวิธีการเดิมที่มีอยู่ ส่วนการปรับโครงสร้างก็คือ ความสามารถในการหาวิธีใหม่หรือคำอธิบายใหม่มาแก้หรือตีความปัญหา เมื่อวิธีเดิมหรือมโนทัศน์เดิมที่มีอยู่ไม่สามารถแก้ปัญหาที่

ประสบอยู่ได้ เมื่ออินทรีย์แก้ปัญหาได้ก็เกิดสภาวะสมดุล ด้วยกระบวนการสู่สภาวะสมดุลดังกล่าวนี้ เด็กจะสร้างและปรับขยายโครงสร้างทางปัญญาจากประสบการณ์ของเด็กเอง ในสภาพแวดล้อมที่แวดล้อมตัวเด็กอยู่

เกลเซอร์เฟลด์ (Glaserfeld, 1990 : 37) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า การได้มาซึ่งความรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ด้านจิตวิทยามีลักษณะดังนี้

1. ความรู้เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นโดยบุคคลที่มีปัญญา ไม่ใช่เป็นการรับโดยตรงจากสิ่งแวดล้อม

2. การที่จะได้รู้หรือมีความรู้ เป็นกระบวนการปรับตัวที่จัดทำกับประสบการณ์ของแต่ละคน ไม่ใช่การค้นพบโลกที่อยู่ภายนอกความคิดของผู้รู้ ที่ Piaget กล่าวว่า เกิดภาวะไม่สมดุล (Disequilibrium) เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างการคาดคะเนและการสังเกตขึ้น ผู้เรียนมีทางเลือก 3 ทางคือ

2.1 ไม่รับความคิดในโครงสร้างทางปัญญาของตน แต่ปฏิเสธข้อมูลจากประสาทสัมผัสหาเหตุผลที่จะหักล้างข้อมูลจากประสาทสัมผัสออกไป จัดเป็นความเฉื่อยชาทางปัญญา (Cognitive inertia) มีหลักฐานจากงานวิจัยพบว่า การยกเลิกหรือปรับเปลี่ยน Schema ของแต่ละบุคคลเกิดขึ้นได้ยาก (Champagne, Klopfer & Anderson, 1980) ผู้เรียนจะไม่สนใจข้อมูลที่ได้จากการสัมผัสแต่ยึดติดกับโครงสร้างทางปัญญาของตน

2.2 ปรับความคิดในโครงสร้างทางปัญญาไปในทางที่การคาดคะเนนั้นเป็นไปตามประสบการณ์หรือการสังเกตมากขึ้น ในลักษณะนี้จะเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายขึ้น

2.3 ไม่สนใจที่จะทำความเข้าใจ

ซาเวรี และ ดัฟฟี (Savery and Duffy, 1995 : 32-34) ได้เสนอแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ไว้ดังนี้

1. นักเรียนจะต้องรู้เป้าหมายของการเรียนอย่างชัดเจน
2. นักเรียนจะต้องระลึกว่าตนเองเป็นเจ้าของปัญหา เพราะนักเรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง
3. กิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องมีการปฏิบัติงานในสภาพที่เป็นจริง และมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้กัน
4. สภาพการเรียนการสอนควรมีลักษณะที่ซับซ้อน เพื่อให้ให้นักเรียนคุ้นเคยกับเงื่อนไขที่มีความซับซ้อน
5. นักเรียนใช้กระบวนการในการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ครูจะไม่เป็นผู้ชี้แนะหรือ

ควบคุมกระบวนการคิด การทำงานของนักเรียนแต่ละทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เท่านั้น

6. นักเรียนต้องหาโอกาสตรวจสอบความรู้และความเข้าใจของตนเองเพราะการเรียนรู้ที่ถูกต้องจะเกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดโดยอาศัยการเรียนแบบร่วมมือ

7. นักเรียนต้องเรียนรู้ทั้งเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้

ส่วน แคล็กซ์ตัน (Claxton, 1984 : 13, 1991 : 69) เบ็นทลีย์ และ วัตต์ส (Bentley and Watts, 1989 : 110) ได้กล่าวถึงห้องเรียนที่มีการเรียนการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ว่า ควรมีลักษณะดังนี้

1. นักเรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง นักเรียนไม่ได้เรียนรู้เนื่องจากหลักสูตรหรือข้อกำหนดที่วางไว้ แต่เรียนรู้เพื่อที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจกับความปรารถนาของตนเองในการที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับโลกที่ตนอาศัยอยู่ หรือเพื่อแก้ไขความสับสนหรือความขัดแย้งซึ่งบ่อยครั้งที่นักเรียนแสดงออกมาว่านักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง

2. ตัวนักเรียนเองเป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เขาได้รู้มาแล้วกับความคิดใหม่ นักเรียนจะมองเห็นสิ่งเหล่านี้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ และเขามีความคาดหวังว่า เขาจะต้องทำสิ่งเหล่านี้เพื่อที่จะเกิดการเรียนรู้ นักเรียนสร้างความคิดใหม่ และทำการทดสอบความคิดนั้นเพื่อตัดสินใจคุณค่าของมัน

3. นักเรียนเป็นผู้จัดระบบตัวเองในการทำงานคือ ทำงานตามลำพังและทำงานร่วมกับผู้อื่นภายในกลุ่ม

4. แรงจูงใจในการเรียนรู้มาจากภายในตัวผู้เรียนเอง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นเพียงเล็กน้อยที่จะใช้สิ่งเร้าที่ริเริ่มมาจากตัวครู หลังจากเริ่มหน่วยการเรียนนักเรียนจะสนุกสนานกับการเรียนรู้ของเขาถึงแม้ว่างานที่ให้ทำนั้นยาก

5. นักเรียนต้องการที่จะรู้ว่าเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ และครูผู้สอนกำลังคิดอะไรหรือกำลังสืบเสาะความรู้หาอะไร

6. นักเรียนจะมีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง เขามีความเชื่อมั่นในตนเองที่จะพูดถึงความคิดของตนเอง และให้เหตุผลเกี่ยวกับความคิดนั้นในกลุ่มเล็ก หรือต่อนักเรียนทั้งห้อง

7. นักเรียนสามารถเผชิญกับความรู้สึกที่หลากหลายได้ การเรียนรู้เกี่ยวข้องกับ การเสี่ยงและหลุดไปจากสิ่งที่ควบคุมได้ สิ่งที่สะดวกสบาย สิ่งที่สามารถทำนายได้และสิ่งที่รู้ได้ นักเรียนจะได้เรียนรู้ถึงความรู้สึกซึ่งได้แก่ ความวิตกกังวล ความไม่มั่นคง การขู่เชิญคุกคาม ความประหลาดใจ ความตกใจกลัว ความผิดหวัง ความสับสน ความไม่สมหวัง ความหงุดหงิด ความลำบาก ความกลัว ความหวัง ความตื่นเต้น ความพอใจทางปัญญา ความรู้สึกเหล่านี้จะบูรณาการ

เข้าไปกับการเรียนรู้ และไม่สามารถกำจัดออกได้ทั้งหมด นักเรียนจะต้องแสดงหาการสนับสนุนซึ่งกันและกันและจากครูเพื่อให้เผชิญกับความรูสึกเหล่านี้ให้ได้

8. นักเรียนใช้ความคิดใหม่ในบริบทที่คุ้นเคยและในบริบทใหม่ จนกระทั่งสามารถใช้ความคิดใหม่ได้อย่างมั่นใจ

แนวการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาแห่งการสร้างสรรค์

1. กำหนดการเรียนการสอนให้เป็นเรื่องหรือปัญหาที่มีขอบเขตกว้าง นักเรียนควรจะ สามารถจะมองเห็นความสัมพันธ์ของกิจกรรมการเรียนในแต่ละครั้งกับเนื้อหาที่สมบูรณ์กว่า

2. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในหัวข้อการเรียนการสอน และสามารถจะปรับเปลี่ยนหัวข้อการเรียนการสอนได้เท่าที่เขามอบเห็นว่าจำเป็น นำปัญหาเหล่านั้นเป็นแรงกระตุ้นในการเรียนการสอน หรือกำหนดปัญหาที่ผู้เรียนสามารถจะยอมรับได้ทันทีว่าปัญหาเหล่านั้นเป็นปัญหาของเขา

3. ออกแบบการเรียนการสอนที่มีลักษณะสมจริง(Authentic) บริบทการเรียนการสอนที่มีความสมจริง ก็คือบริบทที่มีการใช้หลังสติปัญญาที่มีลักษณะเดียวกันกับพลังสติปัญญาที่นักเรียนต้องนำไปใช้ในอนาคต ซึ่งมีการเสนอความคิดต่าง ๆ ออกมาจำนวนมาก ในการอภิปรายกันก็จะก่อให้เกิดความ “ขัดข้อง” ที่นำไปสู่หรือความคิดเกิดขึ้นภายในตัวของคนนักปรัชญากลุ่มนี้ บอกว่า จิตใจนั้นมีอยู่ที่บุคคล ในกิจกรรมของกลุ่ม (Individual-in-social action) เขาเชื่อว่ากระบวนการทางพุทธิปัญญานั้นเป็นกระบวนการย่อยภายในกระบวนการแนวทางสังคม และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้เรียนและกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการเรียนรู้และการพัฒนา

4. ครูอาจจะเสนอแนะให้นักเรียนใช้ข้อมูลดิบหรือข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ แทนที่จะมอบหมายให้อ่านแนวคิดที่คนอื่นเขียนไว้

5. กำหนดกิจกรรมและบริบทของการเรียนการสอนให้มีความละเอียดอ่อนในลักษณะเดียวกับผู้ที่เรียนจะออกไปใช้ชีวิต

6. กำหนดบริบทของการเรียนการสอนซึ่งจะกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด

7. ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสวิเคราะห์เนื้อหาและกระบวนการของการเรียนการสอนในห้องเรียนที่ใช้ปรัชญาแห่งการสร้างสรรค์

1. ครูยอมรับและส่งเสริมการริเริ่มและการเป็นตัวของตัวเองของนักเรียน การที่ครูให้การยอมรับความคิดของนักเรียนและส่งเสริมให้เขาใช้ความคิดโดยอิสระนั้น จะเป็นการช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความมีเอกลักษณ์ทางด้านวิชาการเฉพาะตัว นักเรียนที่ตั้งคำถามและประเด็นแล้วทำการวิเคราะห์ และหาคำตอบด้วยตนเองจะเป็นคนที่รับผิดชอบที่จะหาความรู้และแก้ปัญหา

2. ครูตั้งคำถามประเภทปลายเปิดและทิ้งช่วงเวลาให้นักเรียนตอบ เพราะความคิดที่

ลึกซึ่งต้องใช้เวลา และมักจะเกิดขึ้นจากที่ได้ฟังความคิดและความเห็นของคนอื่นแล้ว ลักษณะคำถามลักษณะคำตอบจากนักเรียนจะมีส่วนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ครูส่งเสริมความคิดซึ่งมีความรู้ขึ้น ครูในแนวปรัชญาแห่งการสร้างสรรค์กระตุ้นให้นักเรียนไม่ให้พอใจแค่เพียงรู้ความรู้แบบง่าย ๆ แต่ให้สามารถเชื่อมโยงและสรุปความคิดรวบยอดต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์ทำนายจะให้คำอธิบายความคิดของเขาเองได้

4. นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในลักษณะแลกเปลี่ยนกับครู และกับเพื่อนนักเรียน ความคิดของนักเรียนจะเปลี่ยนแปลงหรือมั่นคงขึ้นเมื่อได้ทดสอบความคิดนั้นในสังคมเมื่อนักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดของตนเอง และได้ยินความคิดของคนอื่นนักเรียนจะมีพื้นฐานความรู้ซึ่งเราเข้าใจได้นักเรียนต้องมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีความหมาย

5. ครูจัดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่จะทดสอบข้อสงสัย และกระตุ้นการอภิปรายถ้าหากให้นักเรียนมีโอกาสที่จะทำนายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ แต่ละคนจะตั้งสมมติฐานไว้แตกต่างกัน ครูที่มีความคิดแนวปรัชญาสร้างสรรค์จะหาโอกาสให้นักเรียนทำการทดสอบสมมติฐานเหล่านั้นจากการอภิปรายประเด็นที่เป็นรูปธรรม

6. ครูใช้ข้อมูลดิบจากแหล่งปฐมภูมิให้นักเรียนมีโอกาสใช้วัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดรวมทั้งสื่อและประเภทที่มีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ครูที่ยึดแนวทางของปรัชญาแห่งการสร้างสรรค์จะให้นักเรียนได้เรียนในสภาพแห่งความเป็นจริง แล้วช่วยเขาให้สามารถที่จะเชื่อมโยงปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ความคิด

วรรณทิพา รอดแรงคำ (2540 : 20 - 21) ได้สรุปการเรียนรู้ตามแนวคิดของคอนสตรัคติวิสต์ว่า

1. บุคคลทุกคนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว และแสวงหาเพื่อที่จะอธิบายสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านั้น
2. ในการหาคำอธิบายบุคคลทุกคนได้สร้าง โมเดล หรือตัวแทนของวัตถุปรากฏการณ์และเหตุการณ์ที่เขาพบในสมองของเขา
3. โมเดลที่เขาสร้างขึ้นอาจแปลกและแตกต่างจากโมเดลของผู้ทรงคุณวุฒิ
4. บุคคลทุกคนสร้างความหมายให้กับสิ่งที่เขารับรู้ ซึ่งความหมายที่สร้างขึ้นนี้อาจได้รับคำแนะนำจากบุคคลอื่น ๆ รอบตัว
5. การสร้างความหมายนี้เกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้
6. ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง ครูเป็นแต่เพียงผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เท่านั้น
7. ผู้เรียนสร้างความหมายโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ

สุนทร สุนันท์ชัย (มปป. : 14) ได้เสนอแนวคิดในการนำแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ไปใช้ในการเรียนการสอนได้ดังนี้

1. ต้องจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีทางเลือก ลดทอนความกดดันและส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่ม
2. จัดบริบทการเรียนรู้ ซึ่งสนับสนุนความเป็นอิสระของผู้เรียน ในขณะเดียวกันครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้เรียน ผู้สนับสนุนที่ดี เพื่อพัฒนาเด็กซึ่งอยู่ระหว่างการเขยิบจากการพึ่งพาผู้อื่นมาเป็นผู้พึ่งตนเองให้สามารถก้าวหน้าขึ้นมาได้ สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ยังหมายถึงเพื่อน ๆ ของเด็ก ซึ่งจากการทำงานร่วมกันด้วยดี มีความเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกัน ย่อมเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เด็กได้พัฒนาทางการเรียนรู้ได้ดีด้วย
3. เด็กมีโอกาที่จะใช้ความรู้ที่เรียนมาให้บริบทที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กได้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรารู้กับโลกที่เป็นจริงภายนอก
4. สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้โดยตนเอง โดยสอนให้มีทักษะและเจตคติด้านการเมืองที่เหมาะสมต่อการแสวงหาและสร้างความรู้
5. เสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งการยอมรับความผิดพลาดเป็นเรื่องธรรมดา และเป็นสิ่งที่จะช่วยให้สามารถแสวงหาสิ่งที่ดีกว่าและถูกต้องได้ต่อไป

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อมรา มนต์วานิช (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการสอน สังคมศึกษา ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 12 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและสภาพของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน แบบเรียน อุปกรณ์ การจัดกิจกรรม และการวัดผลวิชาสังคมศึกษา ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อสำรวจความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครู 60 คน และนักเรียน 475 คน สุ่มประชากรอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า ครูและนักเรียนมีเจตคติด้านการเมืองที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา แต่การเรียนการสอนยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดแหล่งวิทยาการขาดอุปกรณ์และหนังสือ หลักสูตรไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในด้านการวัดผลครูส่วนใหญ่ใช้ข้อสอบแบบปรนัย และมักจะทำให้การบ้าน โดยวิธีให้นักเรียนรายงานข่าวและเหตุการณ์ประจำวันที่สำคัญ นอกจากนี้ครูมีความคิดเห็นว่าข้อสอบที่ควรนำมาใช้ในการวัดผลนั้น ควร

เป็นข้อสอบที่ออกโดยครูผู้สอนวิชานั้น ๆ ในด้านกำหนดเวลาในการทดสอบนั้น ครูส่วนมากมีความคิดเห็นว่าควรทำการทดสอบทุกครั้งเมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ

รัชชัย แสงจักร์ (2525 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษา เรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนและทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามชุกรัตนโกการาม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2524 จำนวน 80 คน กลุ่มทดลองสอนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีสอนที่ใช้สอนตามปกติ ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง กลุ่มละ 21 คาบ คาบละ 50 นาที โดยทั้งสองกลุ่มใช้บทเรียนเดียวกันดำเนินการสอนโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control – Group Pretest – Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย มีค่าความเชื่อมั่น 0.6706 และแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษาเรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย มีค่าความเชื่อมั่น 0.7807 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t – test ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อวยชัย โขบุญณประสิทธิ์ (2525 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์และทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษา เรื่องการพัฒนาประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนเป็นทีม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษา เรื่อง “การพัฒนาประเทศ” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนเป็นทีม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม เขตราชบุรีบูรณะ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2524 จำนวน 90 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 45 คน และกลุ่มควบคุม 45 คน นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนโดยการเรียนเป็นทีม และกลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 15 คาบ ๆ ละ 50 นาทีเท่ากัน และใช้เนื้อหาในการทดลองเหมือนกัน ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการวิจัยแบบ Randomized Control group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (ค่าความเชื่อมั่น, 9898) และแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษา (ค่าความเชื่อมั่น .6444) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในกลุ่มทดลองพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทรา ศรีสุข (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนแบบสืบสอบ และวิธีสอนแบบถ่ายทอดความรู้” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา เปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนแบบสืบสอบ และวิธีสอนแบบถ่ายทอดความรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนวิธีสอนแบบสืบสอบ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบถ่ายทอดความรู้

อังคณา นิธิจันทร์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเมืองการปกครองของโรงเรียนดีเด่น ปี 2534 – 2535 สังกัดเทศบาล ภาคกลาง ทางด้านนโยบาย การบริหารงานวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้ คือ 1) ด้านนโยบายโรงเรียนส่วนใหญ่มีการประชุมชี้แจงนโยบายการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเมืองการปกครอง 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนจัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์และวิชาเอกของผู้สอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูจัดกิจกรรมตามคู่มือครู วิธีสอนที่ครูใช้ คือ การสอนข่าวและเหตุการณ์การบรรยาย การอภิปราย ตามลำดับ สื่อการสอนที่ครูใช้มากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมการเมืองการปกครองที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัด ได้แก่ กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมสารวัตรนักเรียน กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย 4) ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน โรงเรียนจัดเอกสารหลักสูตรให้ครูศึกษาด้วยตนเอง งบประมาณด้านการผลิตสื่อและกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีน้อยมาก 5) ปัญหาที่พบคือ ขาดการนิเทศติดตามผล ครูขาดการอบรมและดูงาน ขาดทักษะและวิธีสอน ขาดสื่อและเครื่องมือทดสอบเรื่องการเมืองโดยเฉพาะ จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกรรมการทางการศึกษามีความเห็นที่ กระทบวงศึกษาธิการและสำนักงานการศึกษาท้องถิ่นควรวางนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และงบประมาณอย่างจริงจัง

เน้นการจัดการเรียนการสอนการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้ต่อเนื่องทั้งในระบบและนอกระบบตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา

มยุรี วิมลโสภณกิตติ (2538 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์และกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการสร้างมโนทัศน์ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบมโนทัศน์ประชาธิปไตยของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการเผชิญสถานการณ์ และกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และนักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีมโนทัศน์ประชาธิปไตยสูงกว่าก่อนการทดลอง และนักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์มีมโนทัศน์ประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ชนิษฐา กางอ้อม (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความรู้และเจตคติด้านการเมืองเกี่ยวกับการเรียนเรื่องการเมืองการปกครอง ระหว่างนักศึกษาต่างวิธีเรียนของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2530 ในจังหวัดตรัง พบว่า ความรู้เรื่องการเมืองการปกครอง ระหว่างนักศึกษาวิธีเรียนทางไกล นักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเอง และนักศึกษาวิธีเรียนแบบชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเองมีความรู้มากกว่าทั้งนักศึกษาวิธีเรียนทางไกล และนักศึกษาวิธีเรียนแบบชั้นเรียน และนักศึกษาวิธีเรียนทางไกลมีความรู้มากกว่านักศึกษาวิธีเรียนแบบชั้นเรียน เจตคติด้านการเมืองเกี่ยวกับการเรียน เรื่องการเมืองการปกครอง ระหว่างนักศึกษาวิธีเรียนทางไกล นักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเอง และนักศึกษาวิธีเรียนแบบชั้นเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเจตคติด้านการเมืองเกี่ยวกับการเรียนเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน คือ ด้านจุดประสงค์ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการประเมินผล

ไพจิตร สดวกการ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสม์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 145 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 75 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 70 คน พบว่า

1. นักเรียนระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ปานกลางที่ได้รับการสอนด้วยกระบวนการสอนคณิตศาสตร์ที่สร้างขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านัก

เรียนระดับเดียวกันที่ได้รับการสอนตามปกติ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในนักเรียนระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงและต่ำ

2. ขนาดของความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่เนื่องมาจากการสอนด้วยกระบวนการสอนคณิตศาสตร์ที่สร้างขึ้น และการสอนตามปกติในนักเรียนระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ปานกลางและต่ำใหญ่กว่าขนาดของความแตกต่างในนักเรียนระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูง

3. นักเรียนระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงและปานกลางที่ได้รับการสอนด้วยกระบวนการสอนคณิตศาสตร์ที่สร้างขึ้นและที่ได้รับการสอนตามปกติ มีความคงทนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ งานวิจัยนี้ไม่ได้เปรียบเทียบความคงทนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ในระดับนี้ได้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการซ่อมเสริมตามระเบียบการวัดผลของโรงเรียนในช่วงเวลาที่ทิ้งระยะ เพื่อวัดความคงทนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

4. นักเรียนระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูง ปานกลาง และต่ำ ที่ได้รับการสอนด้วยกระบวนการสอนคณิตศาสตร์ที่สร้างขึ้น มีความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนระดับเดียวกันที่ได้รับการสอนตามปกติที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05, .001, และ .05 ตามลำดับ

ประวีณา นิลนวล(2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามกรอบแนวคิดผู้เรียนสร้างความรู้เองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามกรอบแนวคิดผู้เรียนสร้างความรู้เอง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจต่อเนื้อทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 58 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 29 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 29 คนพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามกรอบแนวคิดผู้เรียนสร้างความรู้เอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามกรอบแนวคิดผู้เรียนสร้างความรู้เอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามกรอบแนวคิดผู้เรียนสร้างความรู้เอง มีความคงทนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามกรอบแนวคิดผู้เรียนสร้างความรู้เอง มีแรงจูงใจต่อเนื่องทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธิดา ภูประทาน(2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมความรู้ทางกายภาพตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์ที่มีต่อมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ของเด็กวัยเตาะแตะจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เป็นเด็กวัยเตาะแตะที่มีอายุระหว่าง 2 ปี 6 เดือน ถึง 3 ปี แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้เวลาในการสอน 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ของเด็กวัยเตาะแตะ พบว่า

1. หลักการจัดกิจกรรมความรู้ทางกายภาพตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์ มโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ของเด็กวัยเตาะแตะกลุ่มทดลองสูงกว่ามโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ของเด็กวัยเตาะแตะกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. หลังการจัดกิจกรรมความรู้ทางกายภาพตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์คะแนนแต่ละมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ของเด็กวัยเตาะแตะกลุ่มทดลอง สูงกว่าคะแนนแต่ละมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ของเด็กวัยเตาะแตะกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุกัญญา กัตัญญู(2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนวัดสระบัว สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 25 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 25 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบภาคความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 8 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที พบว่า หลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภวยา แสงเพชร(2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์ในการสอนของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานครจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือครูอนุบาลที่สอนเด็ก 5 – 6 ปี ปีการศึกษา 2541 ในเขตกรุงเทพมหานครของสังกัดต่าง ๆ คือ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงาน
งานการศึกษากรุงเทพมหานคร ทบวงมหาวิทยาลัย และสถาบันราชภัฏ พบว่า

1. ครูอนุบาลของทุกสังกัดมีจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์ทั้งด้าน
กลวิธีการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน และด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ส่วนใหญ่อยู่ใน
ในระดับ 1 และพบว่า มีพฤติกรรมทางด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันมากกว่าด้านการ
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน

2. การจัดแนวคิดทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดของ Kohlberg และ
Mayer พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีแนวคิดแบบผสมผสานระหว่างกลุ่มพฤติกรรมนิยม กับกลุ่ม
พัฒนาการทางสติปัญญา ยกเว้นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีแนวคิด
อยู่เฉพาะในกลุ่มพฤติกรรมนิยม

สุริน คล้ายรามัญ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนากระบวนการ
อบรมโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และการเรียนรู้ โดยการรับใช้สังคมเพื่อเสริมสร้าง
ความรู้ เจตคติด้านการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรี” โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการอบรมที่พัฒนาขึ้น และเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทาง
การเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ ผู้นำชุมชนที่เป็นสตรีในอำเภอ
สารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง แล้วสุ่มอย่างง่ายแบ่งออกเป็น
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มทดลองอบรมด้วยกระบวนการการเรียนรู้
แบบเน้นประสบการณ์ และการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมอบรม
โดยใช้วิธีการอบรมตามวิธีที่ใช้กันโดยทั่วไป ซึ่งใช้วิธีการบรรยายประกอบสื่อประมาณร้อยละ 80
ของกิจกรรมการอบรมทั้งหมด และมีการแบ่งกลุ่มอภิปราย หรือใช้เพลงและการประกอบประมาณ
ร้อยละ 20 ของกิจกรรมการอบรมทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านความรู้ทางการเมือง
และการมีส่วนร่วมทางการเมืองหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนเจต
คติด้านการเมืองไม่แตกต่างกัน

2. ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ทางการเมือง
เจตคติด้านการเมืองทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองหลังการอบรม และจากการติดตาม
ผลการอบรมไม่แตกต่างกัน

3. ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติด้านการเมือง และ
การมีส่วนร่วมทางการเมืองหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้
ทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

4. ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ทางการเมือง เจตคติ

ด้านการเมืองทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองหลังการอบรม และจากการติดตามผลการอบรมไม่แตกต่างกัน

5. ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ทางการเมืองหลังการอบรมสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติด้านการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

6. ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ทางการเมือง เจตคติด้านการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากการติดตามผลการอบรมไม่แตกต่างกัน

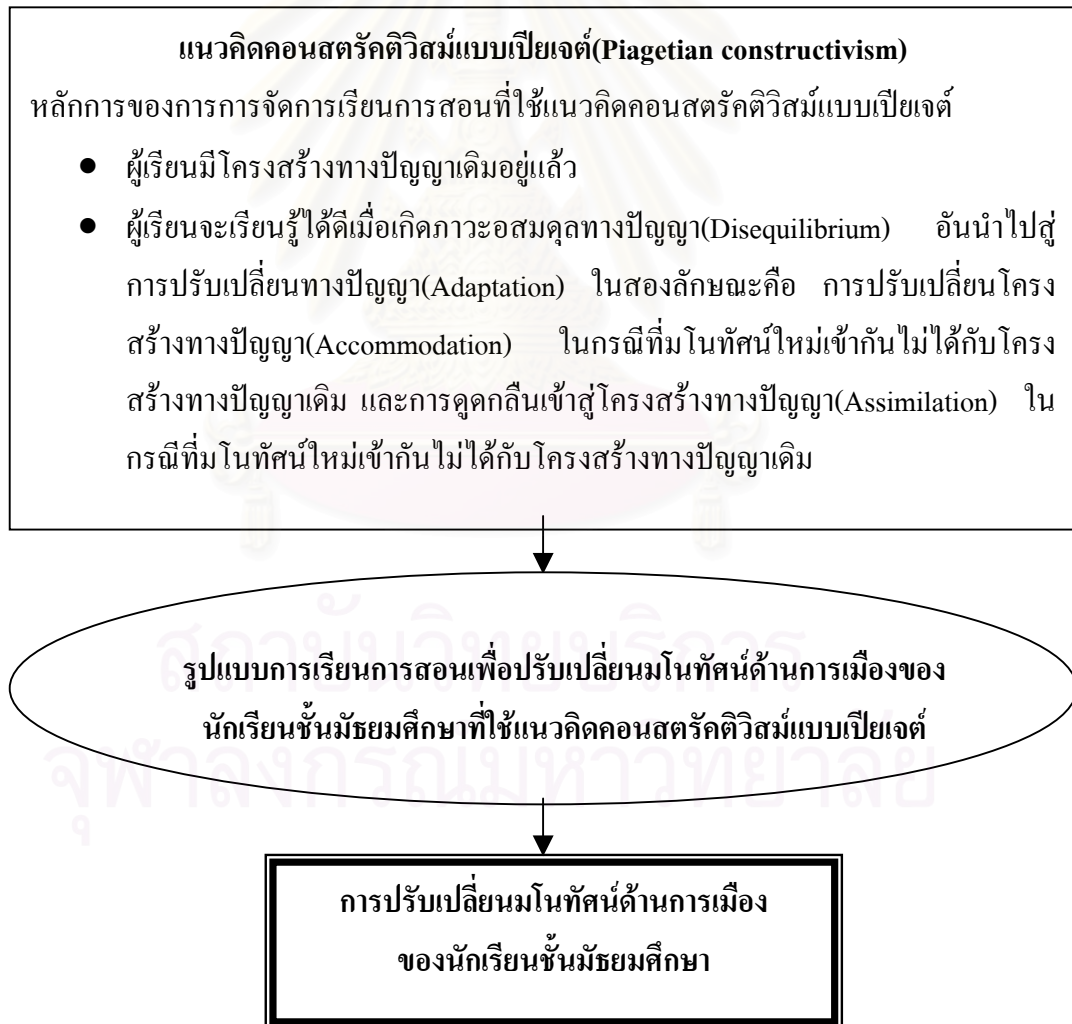

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

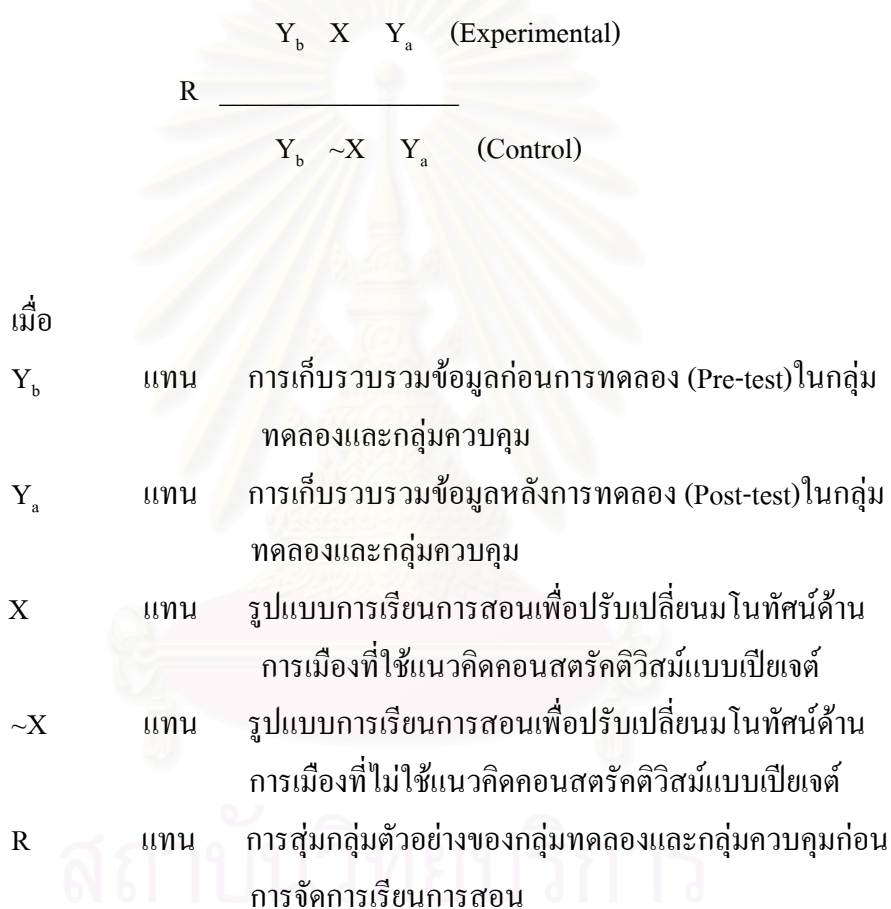
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนาเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์(Piagetian constructivism) เป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้ ผลจากการศึกษาแนวคิดดังกล่าว สามารถนำมากำหนดกรอบความคิดในการวิจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้ดังแสดงในแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้แก่ กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนที่ศึกษาระการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครอง ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ ส่วนกลุ่มควบคุมเป็นนักเรียนที่ศึกษาระการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ใช่แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ โดยมีรูปแบบการวิจัยเป็นแบบ Design 19.7 : Compromise experimental group-control group (Kerlinger. 1986 : 315)

การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้คือ

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

- 1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 การวิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

1.3 การศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการเรียนการสอน

- 2.1 การกำหนดเนื้อหาวิชา
- 2.2 การกำหนดยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีที่ใช้ในรูปแบบการเรียนการสอน
- 2.3 การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อ
- 2.4 การออกแบบการวัดและประเมินผล
- 2.5 การจัดทำแผนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและการปรับปรุงคุณภาพรูปแบบการเรียน

การสอน

ระยะที่ 2 การประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อ ปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

- 1.1 การกำหนดประชากร
- 1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 1.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- 1.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น

- 2.1 การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้
- 2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

เมื่อดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำดังนี้

- 3.1 การแจกแจงแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน
- 3.2 การตรวจให้คะแนน แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองแบบวัดเจตคติด้านการเมือง แบบวัดพฤติกรรมด้านการเมือง
- 3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน
- 3.4 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคะแนนสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) และคะแนนสอบหลังการทดลอง (Post-test) ภายในกลุ่มทดลอง
- 3.5 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคะแนนสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) และคะแนนสอบหลังการทดลอง (Post-test) ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รายละเอียดของการดำเนินงานในแต่ละชั้นมีดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้าน การเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ใช้
แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 3 ส่วนดังนี้

1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นต่างๆดังนี้

1.1.1 การศึกษาสภาพปัญหาการเมืองของไทย จากบทความ
งานวิจัย ตำรา ตามแนวความคิดของนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิทางการเมืองการปกครอง
ของไทย จากการศึกษาพบว่านักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ทรงคุณวุฒิทางการเมืองการปก
ครองของไทย

1.1.2 การศึกษาแนวคิดในการปฏิรูปการเมือง จากบทความ
งานวิจัย ตำรา ตามแนวความคิดของนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิทางการเมืองการปกครอง
ของไทย

1.1.3 การศึกษาแนวคิดเรื่องการศึกษากับการพัฒนาการเมือง
จากบทความ งานวิจัย ตำรา ตามแนวความคิดของนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา
กับการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย

1.1.4 การศึกษาแนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ใช้
แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ จากบทความ งานวิจัย ตำรา ตามแนวความคิดของนักวิชา
การ และผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์

1.2 การวิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ในงานวิจัยนี้ศึกษาวิจัย
จากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (หลักสูตรเดิม) จากโรงเรียนต่างๆในจังหวัด
นครปฐม ที่สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 235 คน ที่ได้จากการสุ่มตัว
ตัวอย่างง่ายกระจายไปตามโรงเรียนต่างๆ จำนวน 15 โรงเรียนในเขตจังหวัดนครปฐมและจังหวัด
ใกล้เคียง โดยให้ทำแบบทดสอบทางด้านความรู้ความเข้าใจ และแบบวัดด้านเจตคติด้านการ
เมือง และแบบวัดด้านพฤติกรรมด้านการเมือง เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่เรียนสำเร็จการศึกษาชั้น
มัธยมศึกษาแล้วมีมโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อน(Political misconcepts) และมีมโนทัศน์ด้าน
การเมืองที่ไม่คลาดเคลื่อน(Political concepts) หรือไม่ ประการใดบ้าง ทั้งมโนทัศน์ที่มีลักษณะเป็น
ความรู้ความเข้าใจ และเจตคติ รวมถึงศึกษาพฤติกรรมด้านการเมืองของนักเรียนด้วย

1.3 การศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544 ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544 ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. 2544 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544 ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการดำเนินการสร้างรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การกำหนดเนื้อหาวิชา ผู้วิจัยนำเอาผลการวิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และผลการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544 ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ.2544 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544 ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย มากำหนดเนื้อหาวิชา

2.2 การกำหนดยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีที่ใช้ในรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยนำเอาผลจากการศึกษาแนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์

2.3 การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อ ผู้วิจัยนำเอาแนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ มาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อ

2.4 การจัดทำแผนการสอน ผู้วิจัยนำเอาแนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์มาจัดทำแผนการสอน

2.5 การออกแบบการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยนำเอาผลการวิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และผลการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2544 ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ.2544 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544 ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย และเนื้อหาวิชามาออกแบบการวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและการปรับปรุงคุณภาพรูปแบบการเรียน

การสอน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏนครปฐม ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4) ในช่วงแรกของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2 แผนการสอน ได้แก่แผนการสอนบทที่หนึ่ง และแผนการสอนบทที่สอง เป็นเวลา 8 คาบเรียน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบและแผนการสอนให้เหมาะสมมากขึ้น

ระยะที่ 2 การประเมินคุณภาพของรูปแบบรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อ ปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์

การประเมินคุณภาพของรูปแบบรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์
ด้านการเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือ

**ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ได้
แก่**

1.1 การกำหนดประชากร เนื่องจากในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 สำหรับครูเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงได้แก่นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยนี้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.2.1 การเลือกโรงเรียนสำหรับการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการเลือกตามข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

1.2.1.1 เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

1.2.1.2 เป็นโรงเรียนนำร่องในการทดลองใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และมีลักษณะทั่วไปใกล้เคียงกับโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ทั้งประเทศ

1.2.1.3 มีนักเรียนที่ต้องเรียนรายวิชา ส 043 การปกครองของไทย หลายห้อง เพื่อให้มีตัวเลือกที่จะสุ่มเลือกได้มากขึ้น

1.2.1.4 เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยและสะดวกในการดำเนินการศึกษาวิจัย

1.2.2 การเลือกห้องเรียนสำหรับการศึกษาวิจัย

1.2.3 การเลือกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1.3.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง

1.3.2 แบบวัดเจตคติด้านการเมือง

1.3.3 แบบวัดพฤติกรรมด้านการเมือง

1.3.4 แบบประเมินการจัดการเรียนการสอน

1.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำ

เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาไปตรวจสอบคุณภาพและตรวจสอบความถูกต้องทางภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏนครปฐม ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

1.4.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1.1. การหาค่าความตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบทดสอบ 4 ชุด ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง แบบวัดเจตคติด้านการเมือง แบบวัดพฤติกรรมด้านการเมือง และแบบประเมินการจัดการเรียนการสอน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบภาษาที่ใช้เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้พิจารณาหาค่าความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้างที่ใช้ เพื่อนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้นหรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนี้

แล้วนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรดังนี้

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

หลังการวิเคราะห์ผล ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป นำไปใช้เป็นแบบทดสอบและแบบวัด ส่วนที่เหลือตัดทิ้งไป แบบทดสอบที่ได้แต่ละข้อจึงมีความตรงตามเนื้อหาและความตรงตาม โครงสร้างตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

1.4.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบทดสอบ 3 ชุด ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง แบบวัดเจตคติด้านการเมือง แบบวัดพฤติกรรมการเมือง ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบัค (Cronbach) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

กำหนดให้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.7 หากข้อคำถามใดทำให้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าต่ำกว่า 0.7 ให้ตัดออก

1.4.1.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) ผู้วิจัย นำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และแบบวัดเจตคติด้านการเมืองไปหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตร

$$r = P_H - P_L$$

เมื่อ	r	=	ค่าอำนาจจำแนก
	P_H	=	เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
	P_L	=	เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

1.4.1.4 การหาค่าความยากง่าย (Level of difficulty) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองไปหาค่าความยากง่ายโดยใช้สูตรคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำโดยใช้สูตร

$$P = \frac{R_H + R_L}{N_H + N_L}$$

เมื่อ

R_H = จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

R_L = จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N_H = จำนวนคนในกลุ่มสูง

N_L = จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

ผลการวิเคราะห์ แบบทดสอบที่ได้แต่ละข้อมีค่าความยากตามเกณฑ์ที่เหมาะสม คือ ค่าความยากง่ายที่อยู่ระหว่าง .20 - .80 (โปรดดูตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในภาคผนวก)

1.4.1.5 การหาค่าความไว (Sensitivity) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความรู้ด้านการเมืองไปหาค่าความยากง่าย โดยใช้สูตรการวัดความไวของข้อสอบจากผลการสอน (Sensitivity of instructional effects) โดยใช้สูตร

$$Si = P_{i(INST)} - P_{i(UINST)}$$

เมื่อ Si = ดัชนีความไวในการจำแนกของข้อสอบ

$P_{i(INST)}$ = สัดส่วนผู้ตอบข้อนั้นถูกในกลุ่มหลังเรียน

$P_{i(UINST)}$ = สัดส่วนผู้ตอบข้อนั้นถูกในกลุ่มก่อนเรียน

แบบทดสอบที่นำมาใช้จะต้องมีค่าความไวตามเกณฑ์ที่เหมาะสม คือ ลักษณะของข้อสอบอิงเกณฑ์ที่ดีควรมี Si มากกว่าหรือเท่ากับ 1 โดยมีค่าเป็นบวกเข้าใกล้ศูนย์มากเท่าไรยิ่งดี ลักษณะของข้อสอบอิงเกณฑ์ที่ดีควรมี $P_{i(INST)}$ อยู่ระหว่าง .70-1.00 ลักษณะของข้อสอบอิงเกณฑ์ที่ดีควรมี $P_{i(UINST)}$ อยู่ระหว่าง 0-.50

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น ได้แก่

2.1 การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ผู้วิจัยนำรูปแบบการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ทางด้านการเมืองการปกครองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ ไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/3 (กลุ่มทดลอง) และนำรูปแบบการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ทางด้านการเมืองการปกครองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ ไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/4 (กลุ่มควบคุม) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ก่อนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยนำแบบทดสอบและแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว ไปใช้กับนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และเก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้งโดยการสอบหลังการทดลอง 1 สัปดาห์ก่อนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยใช้แบบทดสอบและแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว กับนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน 1 ครั้งก่อนเรียน

2.2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง 2 ครั้ง ก่อนเรียน 1 ครั้งและหลังเรียน 1 ครั้ง

2.2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดเจตคติด้านการเมือง 2 ครั้ง ก่อนเรียน 1 ครั้งและหลังเรียน 1 ครั้ง

2.2.4 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดพฤติกรรมด้านการเมือง 2 ครั้ง ก่อนเรียน 1 ครั้งและหลังเรียน 1 ครั้ง

2.2.5 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินการจัดการเรียนการสอน 1 ครั้งหลังเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

เมื่อดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำดังนี้

3.1 แจกแจงแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

3.2 ตรวจสอบให้คะแนน แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง แบบวัดเจตคติด้านการเมือง แบบวัดพฤติกรรมด้านการเมือง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ประเภทตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

แบบวัดเจตคติด้านการเมือง สำหรับข้อกระทงทางบกมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 1 หลักเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดเจตคติด้านการเมืองสำหรับข้อกระทงทางบก

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้อกระทงทางบก	5	4	3	2	1

แต่สำหรับข้อกระทงทางลบก มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ให้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 2 หลักเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดเจตคติด้านการเมืองสำหรับข้อกระทงทางลบ

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้อกระทงทางลบ	1	2	3	4	5

ส่วนแบบวัดพฤติกรรมด้านการเมืองเป็นแบบวัดแบบมาตรวัดระดับ(Rating scale) มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 3 หลักเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมด้านการเมือง

พฤติกรรมด้านการเมือง	ปฏิบัติเป็นประจำ (ร้อยละ100)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (ร้อยละ75)	ปฏิบัติปานกลาง (ร้อยละ 50)	ปฏิบัติน้อยครั้ง (ร้อยละ 25)	ไม่ปฏิบัติเลย (ร้อยละ 0)
พฤติกรรมแต่ละข้อ	5	4	3	2	1

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเพื่อคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

3.3.1 ค่าร้อยละ(P) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ค่าความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.3.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3.3.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคะแนนสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) และคะแนนสอบหลังการทดลอง (Post-test) ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test (Dependent) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n-1$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนทดลองและสอบหลังทดลอง

n แทน จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.5 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคะแนนสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) และคะแนนสอบหลังการทดลอง (Post-test) ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t-test (Different score) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 2

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S_{MD_1-MD_2}} ; df = n_1 + n_2 - 2$$

$$S_{MD_1-MD_2} = \sqrt{\frac{S_D^2}{n_1} + \frac{S_D^2}{n_2}}$$

$$\text{เมื่อ } S_D^2 = \frac{\sum(D_1 - MD_1)^2 + \sum(D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

เมื่อ t แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
MD ₁ แทน	ค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนการทดสอบหลังการจัดการเรียนการสอนกับก่อนการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง
MD ₂ แทน	ค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนการทดสอบหลังการจัดการเรียนการสอนกับก่อนการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มควบคุม
S _D ² แทน	ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบหลังการจัดการเรียนการสอนและก่อนการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
D ₁ แทน	ผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบหลังการจัดการเรียนการสอนกับก่อนการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง
D ₂ แทน	ผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบหลังการจัดการเรียนการสอนกับก่อนการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มควบคุม
S _{MD₁-MD₂} แทน	คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างการทดสอบหลังการจัดการเรียนการสอนกับก่อนการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
n ₁ , n ₂ แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์

ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์

ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์

ผลการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ มีดังนี้คือ

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน คือ

1.1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.1.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการเมืองของไทย จากบทความงานวิจัย ตำรา ตามแนวความคิดของนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิทางการเมืองการปกครองของไทย จากการศึกษาพบว่านักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิทางการเมืองการปกครองของไทย อธิบายสภาพปัญหาการเมืองของไทย จัดได้เป็น 6 กลุ่มคือ

1.1.1.1 กลุ่มที่เห็นว่าการเมืองไทยมีสภาพอำมาตยาธิปไตย กล่าวคือ กลุ่มนี้มองว่า ทหารเป็นกลุ่มสำคัญที่มักจะเข้ามามีอิทธิพลครอบงำการเมืองไทย ด้วยการอ้างหน้าที่รักษาความมั่นคง และระบบราชการซึ่งเป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งและมีความมั่นคงสืบเนื่องยาวนานกว่าพรรคการเมืองมักมีบทบาทสำคัญที่แท้จริงในการกุมอำนาจในการบริหารประเทศ เช่น ชัยอนันต์ สมุทวณิช(2541) สุจิต บุญบงการ(2531) เป็นต้น

1.1.1.2 กลุ่มที่เห็นว่าการเมืองไทยมีสภาพธนาธิปไตย กล่าวคือ กลุ่มนี้มองว่า การเมืองไทยกำลังอยู่ในภาวะที่กลุ่มทุนเข้ามามีอิทธิพลครอบงำการเมือง

ไทย เพื่อเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์และปกป้องธุรกิจของตนเอง ผ่านการซื้อเสียง เงินจึงมีบทบาทสำคัญในการเมืองไทย เช่น ประเวศ วะสี (2539) เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (2539) ใจ อึ๊งภากรณ์ (2543 : 52 - 70) อัมมาร สยามวาลา และคณะ (2545) เป็นต้น

1.1.1.3 กลุ่มที่เห็นว่าการเมืองไทยเป็นการเมืองแบบรวมศูนย์ ขาดการกระจายอำนาจ และประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย เช่น กฤษ เพิ่มทัน จิตต์(2537) ธเนศวร์ เจริญเมือง(2542) เป็นต้น

1.1.1.4 กลุ่มที่เห็นว่าการเมืองไทยมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์(Patron-client relationship) ปัญหาความไม่เสมอภาค มีการใช้อภิสิทธิ์ ที่ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ และเป็นอุปสรรคขัดขวางพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตย เช่น Akin Rabibhadana(1980) Ammar Siamwalla(1980) รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์(2536) เป็นต้น

1.1.1.5 กลุ่มที่เห็นว่าการเมืองไทยตกอยู่ภายใต้การครอบงำของระบบทุนนิยมโลก ทำให้ชาติมหาอำนาจทุนนิยมมีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ เช่น สุธี ประศาสน์เศรษฐ(2540) พิทยา ว่องกุล(2540) เทียนชัย วงศ์ชัย สุวรรณ(2540) เป็นต้น

1.1.1.6 กลุ่มที่เห็นว่าการเมืองไทยมีลักษณะสภาพสังคมการเมืองที่มีความแตกต่าง เหลื่อมล้ำ มีกลุ่มที่หลากหลายในสังคม เช่น ชัยอนันต์ สมุทวณิช(2538) เอนก เหล่าธรรมทัศน์(2539) เป็นต้น

1.1.2 ผลการศึกษาแนวคิดในการปฏิรูปการเมืองจากบทความวิจัย ดำรง ตามแนวความคิดของนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการเมืองการปกครองของไทย จากการศึกษาพบว่านักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการเมืองการปกครองของไทยอธิบายสภาพปัญหาการเมืองของไทย จัดได้เป็น 4 กลุ่มคือ

1.1.2.1 กลุ่มที่เสนอแนวทางการแก้ไขเชิงนิติสถาบัน หรือ แนวทางรัฐธรรมนูญนิยม(Constitutionalism) กลุ่มนี้เห็นว่าควรแก้ไขปัญหาการเมืองไทยด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ปรับเปลี่ยนกฎกติกาต่างๆเพื่อให้เกิดการปฏิรูปการเมือง การจัดตั้งและพัฒนาสถาบัน องค์กรต่างๆที่เป็นกลไกในการปฏิรูปการเมือง เช่น อมร จันทรมบูรณ์(2539) จรัล ดิษฐาอภิชัย(2539) อัยฉ่างค์ ปาณิกบุตร(2540) คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย(2538) เป็นต้น

1.1.2.2 กลุ่มที่เสนอแนวทางการกระจายอำนาจสู่ชุมชนท้องถิ่น และประชาชน แนวทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม แนวทางประชาธิปไตยทางตรง แนวทางประชาสังคม เช่น กฤษ เพิ่มทันจิตต์(2537) ธเนศวร์ เจริญเมือง(2542) ชีรยุทธ บุญมี(2541) เป็นต้น

1.1.2.3 กลุ่มที่เสนอแนวทางปฏิรูปหลายด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เช่น คณะอนุกรรมการจัดทำแผนงานพัฒนาการเมือง คณะกรรมการปฏิรูปการเมือง(2539) วิทยากร เชียงกุล(2540) เป็นต้น

1.1.2.4 กลุ่มที่เสนอแนวทางรัฐธรรมนูญ หรือธรรมนูญ เช่น ชีรยุทธ บุญมี(2536) ชีรภัทร เสรีรังสรรค์(2543) เป็นต้น

1.1.3 ผลการศึกษาแนวคิดเรื่องการศึกษากับการพัฒนาการเมือง จากบทความ งานวิจัย ตำรา ตามแนวความคิดของนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษากับการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย เป็นที่น่าสนใจจากการศึกษาพบว่า มีงานทางวิชาการทางด้านนี้น้อยมาก ที่โดดเด่นที่สุดคือ พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต)(2542) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ประชาชนปกครองตนเอง ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด ดังนั้น ประชาชนจึงต้องมีคุณภาพ มีความรู้ จึงจะสามารถปกครองตนเองได้ด้วยดี ดังนั้นระบอบประชาธิปไตยจะสำเร็จผลจึงต้องพัฒนาการศึกษา

1.1.4 ผลการศึกษาแนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ จากบทความ งานวิจัย ตำรา ตามแนวความคิดของนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ จากการศึกษาได้แนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ พบว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ที่มีอิทธิพลในวงวิชาการสมัยใหม่นั้น เริ่มจากทฤษฎีการเรียนรู้แนวพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งศึกษาการเรียนรู้ของมนุษย์จากการทดลองกับสัตว์ เชื่อว่ามนุษย์ก็มีกระบวนการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกัน เป็นเรื่องของพฤติกรรมที่เกิดจากกระบวนการตอบสนองต่อสิ่งเร้า อันสามารถนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติมนุษย์ ต่อมาทฤษฎีการเรียนรู้แนวกระบวนการประมวลข้อมูลได้ถูกนำเสนอขึ้น แนวนี้ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่ของสมองมากขึ้น แต่สมองก็เป็นเพียงแค่เครื่องจักรที่ใช้ในการประมวลข้อมูลเท่านั้น และทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพุทธินิยม(Cognitivism) ก็กำลังได้รับความสนใจอยู่ในปัจจุบัน แนวคิดของกลุ่มนี้เน้นที่กระบวนการทางปัญญาหรือความคิด ซึ่งเป็นกระบวนการในสมอง นักคิดกลุ่มนี้เชื่อว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ไม่ใช่เรื่องของพฤติกรรมที่เกิดจากกระบวนการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเพียงเท่านั้น การเรียนรู้ของมนุษย์มีความซับซ้อนยิ่งไปกว่านั้น การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากการสะสมข้อมูล การสร้างความหมาย และความสัมพันธ์ของข้อมูล การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาของมนุษย์ในการที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ตนเอง(ทิสนา แจมมณี,2545 : 59) ส่วนแนวคิดได้กล่าวไว้โดยละเอียดแล้วในบทที่ 2 จึงขอไม่กล่าวซ้ำอีก

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาการเมืองไทย แนวคิดในการปฏิรูปการเมือง แนวคิดเรื่องการศึกษากับการพัฒนาการเมือง และแนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบ

เป็ยเจต์ นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในขั้นตอนการกำหนดเนื้อหาและมโนทัศน์ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ เนื้อหาส่วนที่เป็นมโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อน(Political misconcepts) และเนื้อหาส่วนที่เป็นมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ไม่คลาดเคลื่อน(Political concepts) นำใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา รวมถึงนำมาใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีในการสอน

1.2 ผลการวิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ในงานวิจัยนี้ศึกษาวิจัยจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (หลักสูตรเดิม)จากโรงเรียนต่างๆในจังหวัดนครปฐม เมื่อภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 235 คน โดยให้ทำแบบทดสอบทางด้านความรู้ความเข้าใจ และแบบวัดด้านเจตคติด้านการเมือง และแบบวัดด้านพฤติกรรมด้านการเมือง ได้ผลดังนี้

1.2.1 นักเรียนส่วนใหญ่(ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง) มีมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ไม่ถูกต้อง(Political misconcepts) ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.2.1.1 เหตุที่ต้องมีการเมืองเพราะมนุษย์มีธรรมชาติที่เลวร้าย

1.2.1.2 เหตุที่ต้องมีการเมืองเพราะมนุษย์ชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น

1.2.1.3 การเมืองจะเป็นอย่างไรก็คงไม่มีผลกระทบต่อนักเรียน

1.2.1.4 รัฐบาลเก็บภาษีจากราไปเป็นงบประมาณแผ่นดินปีละไม่เกินหนึ่งแสนล้านบาท

1.2.1.5 รัฐบาลเก็บภาษีจากคนที่มรายได้จากการประกอบอาชีพ

1.2.1.6 ระบอบเผด็จการเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่ทุจริตเสมอ

1.2.1.7 ระบอบเผด็จการเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่โหดร้ายเสมอ

1.2.1.8 ประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่ให้ประชาชนมีเสรีภาพที่จะทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ

1.2.1.9 ประชาธิปไตยเป็นแนวคิดของฝรั่งจึงไม่เหมาะกับสังคมไทย

- 1.2.1.10 One man one vote หมายถึงการเลือกตั้งส.ส.แบบ
แบ่งเขตเลือกตั้งให้มีส.ส.เขตละ 1 คน
- 1.2.1.11 เฉพาะประเทศที่ปกครองด้วยระบอบ
ประชาธิปไตยเท่านั้นที่มีรัฐธรรมนูญ
- 1.2.1.12 ส.ส.มีหน้าที่นำงบประมาณมาพัฒนาเขตเลือกตั้ง
ของตน
- 1.2.1.13 การยุบสภาคือการยุบรัฐสภา
- 1.2.1.14 ผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งคือคนที่มีอายุไม่น้อยกว่า 18 ปี
บริบูรณ์
- 1.2.1.15 ที่ว่ากต. "ให้ใบเหลือง" แก่ผู้สมัครฯ หมายถึง
การตัดเดือนไม่ให้ผู้สมัครฯกระทำการทุจริต มิฉะนั้นจะถูกลงโทษ
- 1.2.1.16 เพราะใช้คำว่า "เล่นการเมือง" การเมืองไทยจึง
ไม่พัฒนา
- 1.2.1.17 ประชาธิปไตยของไทยไม่อาจดีขึ้นได้ เพราะคน
ไทยส่วนใหญ่ยังยากจน
- 1.2.1.18 การเมืองไทยจะดีขึ้นได้ ต้องมีใครสักคนที่มี
ความสามารถมาทำให้ดีขึ้น
- 1.2.1.19 การแก้ไขปัญหาการเมืองการปกครองของไทย
เป็นหน้าที่ของนักการเมือง
- 1.2.1.20 สิ่งที่ดีที่สุดที่ประชาชนทำได้คือขอร้องให้
นักการเมืองเลิกทุจริตเพื่อเห็นแก่ประเทศชาติ
- 1.2.1.21 เรามีเพียงเสียงเดียวจะไปเลือกตั้งหรือไม่ก็คงไม่มี
ผลอะไร
- 1.2.1.22 เห็นพฤติกรรมของนักการเมืองแล้ว รู้สึกเบื่อ
หน่าย ไม่อยากสนใจ
- 1.2.1.23 การเมืองไทยทำอะไรก็คงไม่ดีขึ้น
- 1.2.1.24 เราคงช่วยทำให้การเมืองไทยดีขึ้นไม่ได้หรอก
- 1.2.1.25 ประเทศไทยไม่ใช่ของเราคนเดียว จึงไม่ควรจริงจัง
กับการพัฒนาการเมืองไทยให้ดีขึ้น
- 1.2.1.26 เงื่อนไขที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การเมือง
การปกครองของไทยดีขึ้นคือการมีรัฐธรรมนูญที่ดี
- 1.2.2 นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติด้านการเมืองที่ไม่ดีกับการเมือง

1.2.3 นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านการเมือง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมืองในระดับต่ำ

การวิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนนี้ทำให้ได้ทราบถึง มโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อนร่วมกัน(Common political misconcepts)ของนักเรียน ซึ่งนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในส่วนของกำหนดยุทธศาสตร์และมโนทัศน์ และการกำหนดยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีในการสอน ที่ให้ความสำคัญกับมโนทัศน์เดิมของผู้เรียน และการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียน

1.3 ผลการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) ไว้ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 9 และ 16 - 17) ได้ผลดังนี้

1.3.1 สาระการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) กำหนดไว้ดังนี้

สาระที่ 1 ว่าด้วยเรื่อง ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

สาระที่ 2 ว่าด้วยเรื่อง หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

สาระที่ 3 ว่าด้วยเรื่อง เศรษฐศาสตร์

สาระที่ 4 ว่าด้วยเรื่อง ประวัติศาสตร์

สาระที่ 5 ว่าด้วยเรื่อง ภูมิศาสตร์

สาระการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองนั้นถูกจัดอยู่ในส่วนของสาระที่ 2 ที่ว่าด้วยเรื่อง หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

1.3.2 มาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระนี้ สำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) กำหนดไว้ดังนี้

มาตรฐาน ส.2.1 : ปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี ตามกฎหมาย ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส.2.2 : เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.3.3 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นนี้ สำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) กำหนดไว้ดังนี้

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6)

1) วิเคราะห์การเมืองการปกครองของสังคมไทยและสังคมโลกในปัจจุบันที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนำไปสู่ความเข้าใจนโยบาย และการประสานประโยชน์ร่วมกัน เห็นความจำเป็นที่จะต้องธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) เข้าใจกฎหมายรัฐธรรมนูญ และวิเคราะห์มาตราต่างๆ ในรัฐธรรมนูญ โดยเน้นมาตราที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ฯลฯ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตลอดจนมีผลต่อฐานะของประเทศและสังคมโลก ปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.3.4 รายวิชาและคำอธิบายรายวิชา โดยโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัยกำหนดให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1 ทุกห้องต้องเรียนสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมพื้นฐาน ในรายวิชา ส 401 สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมพื้นฐาน 1 เป็นวิชา 1.0 หน่วยกิต เวลาเรียน 2 คาบเรียน/ชั่วโมง/สัปดาห์/ภาคเรียน แต่เนื่องจากวิชานี้มีลักษณะบูรณาการการเรียนรู้สังคมศึกษาหลายๆสาขาเข้าด้วยกัน วิชาจึงไม่เหมาะที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ซึ่งมีสาระเน้นไปทางด้าน ผู้วิจัยจึงเลือกวิชา ส 043 การปกครองของไทย เป็นวิชา 1.0 หน่วยกิต เวลาเรียน 2 คาบเรียน/ชั่วโมง/สัปดาห์/ภาคเรียน เป็นวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมเพิ่ม ซึ่งโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัยกำหนดให้นักเรียนโปรแกรมวิชาทางด้านศิลปะเรียนเป็นวิชาในกลุ่มสาระเพิ่ม ได้แก่ โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ-ภาษาไทย-สังคมศึกษา มีคำอธิบายรายวิชาดังนี้ (โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย, 2545 : 62)

ศึกษาประวัติการปกครองของไทยโดยสังเขป ในเรื่อง กระบวนการ นโยบาย และวิธีดำเนินการ

ศึกษาวิวัฒนาการของรัฐธรรมนูญโดยสังเขป

ศึกษารูปแบบและอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา รัฐบาลและศาล

เพื่อให้มีความเข้าใจระบบการปกครองของไทย ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

การศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในส่วนของกำหนดเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

2 ผลการสร้างรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของทิสนา แคมมณี เกี่ยวกับการออกแบบการเรียนการสอน (ทิสนา แคมมณี , 2545 : 213) ได้ผลดังนี้คือ (โปรดดู แผนภาพที่ 5 ประกอบ)

2.1 ผลการกำหนดเนื้อหาวิชา ผู้วิจัยนำเอาข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน และการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2545 ที่จัดทำโดยโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย มากำหนดเนื้อหาวิชา นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วจึงปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545 ผู้เรียน และผู้สอน ได้ผลดังนี้

2.1.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ได้กำหนดให้นักเรียน โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัยศึกษาระบบการเรียนรู้อิงสถานการณ์การปกครองนั้นถูกจัดอยู่ในส่วนของสาระที่ 2 ที่ว่าด้วยเรื่อง หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

2.1.2 เนื้อหาสาระวิชา ส 043 การปกครองของไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัยกำหนดให้เป็นวิชาสาระเพิ่มสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักเรียนที่ใกล้จะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จึงจำเป็นต้องมีความรู้ทางการเมืองการปกครองขั้นพื้นฐาน(Political literacy)

จากข้อมูลพื้นฐานที่ได้นำมากำหนดเนื้อหาสาระวิชา ส 043 การปกครองของไทยมีเนื้อหาสาระครอบคลุม 7 หัวข้อดังนี้

2.1.2.1 ความหมายและความสำคัญของการเมืองการปกครอง

- 1) ความหมายของการเมืองการปกครอง
- 2) ความสำคัญการเมืองการปกครอง

2.1.2.2 ระบอบการเมืองการปกครอง

- 1) ระบอบเผด็จการ
- 2) ระบอบประชาธิปไตย

2.1.2.3 ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย

- 1) การเมืองการปกครองสมัยกรุงสุโขทัย
- 2) การเมืองการปกครองสมัยกรุงศรีอยุธยา
- 3) การเมืองการปกครองสมัยกรุงธนบุรี
- 4) การเมืองการปกครองสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

- ปัจจุบัน
- 2.1.2.4 สถาบันทางการเมืองการปกครองของไทยใน
- วุฒิสภา
- 2.1.2.5 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก
- ปัจจุบัน
- 2.1.2.6 ระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทยใน

- หลักการกระจายอำนาจ
- 1) หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจ และ
 - 2) การบริหารราชการส่วนกลาง
 - 3) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค
 - 4) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
 - 5) การปกครองท้องถิ่น

- 2.1.2.7 ปัญหาการเมืองการปกครองของไทยและบทบาท
- ประชาชนกับการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย

- 1) สภาพปัญหาการเมืองการปกครองของไทย
- 2) สาเหตุและแนวทางแก้ไข
- 3) บทบาทประชาชนกับการพัฒนาการเมือง

การปกครองของไทย

2.2 ผลการกำหนดยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีที่ใช้ในรูปแบบการเรียนการสอนตามที่ได้ศึกษาแนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ และจากการวิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน พบว่านักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีมโนทัศน์ทางการเมืองที่คลาดเคลื่อนร่วมกัน(Common political misconcepts)

2.3 ผลการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อ จากยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีที่ใช้ในรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ ที่มีหลักการสำคัญตามแนวคิดของฌ็อง เปียเจต์ ที่ว่าผู้เรียนมีโครงสร้างทางปัญญา(Scheme , Schema หรือ Cognitive structure) ดำรงอยู่ เมื่อผู้เรียนได้รับประสบการณ์ใหม่เข้ามา ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เมื่อประสบกับภาวะอสถดุลทางปัญญา(Disequilibrium) อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนทางปัญญา(Adaptation) ซึ่งอาจเกิดได้สองลักษณะคือ หากประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับมาเข้ากันได้กับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ ก็จะเกิดกระบวนการการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation) และหากประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับมาเข้ากันไม่ได้กับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ ก็จะเกิดกระบวนการการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)

จากแนวคิดดังกล่าวนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบได้ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง การทดสอบก่อนเรียนและการสรุปเป็นผังมโนทัศน์ด้านการเมืองและผังมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ตลาดเคลื่อน

ขั้นที่สอง การแจ้งผลการสรุปผังมโนทัศน์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่สาม การเรียนรู้มโนทัศน์ด้านการเมืองใหม่

ขั้นที่สี่ การจัดกระทำให้นักเรียนเกิดภาวะอสมดุลทางปัญญาอันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทางปัญญาใน 2 ลักษณะดังนี้คือ

ลักษณะที่หนึ่ง หากความรู้ใหม่เข้ากันได้กับมโนทัศน์เดิมก็จัดกระทำให้เกิดกระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)

ลักษณะที่สอง หากความรู้ใหม่ไม่สามารถเข้ากันได้กับมโนทัศน์เดิมก็จัดกระทำให้เกิดกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)

โดยผู้สอนอาจใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดภาวะขัดแย้งทางปัญญา เช่น การตั้งคำถามต่อเนื่อง การหาหลักฐานมาแย้ง การสร้างบรรยากาศแห่งการโต้แย้ง การสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนสงสัย เป็นต้น

ขั้นที่ห้า การสรุปผังมโนทัศน์ใหม่

ขั้นที่หก การทดสอบหลังเรียน

2.4 ผลการจัดทำแผนการสอน ได้แผนการสอนทั้งหมด 7 แผน (โปรดดูในภาคผนวก ข)

2.5 ผลการออกแบบการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยนำเอาเนื้อหาและมโนทัศน์ และวัตถุประสงค์มาใช้ในการออกแบบการวัดและประเมินผล ซึ่งจะได้ส่วนที่ต้องการวัด 2 ส่วนคือ

2.5.1 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง แบ่งเป็น 3 ส่วนย่อยคือ

2.5.1.1. ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองรวม(Total political knowledge)

2.5.1.2 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Political knowledge-to-be accommodated)

2.5.1.3 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Political knowledge-to-be assimilated)

2.5.2. เจตคติทางการเมือง แบ่งออกเป็น 3 ส่วนย่อยคือ

2.5.2.1 เจตคติทางการเมืองรวม(Total political attitude)

2.5.2.2 เจตคติด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทาง

ปัญญา (Political attitude-to-be accommodated)

2.5.2.3 เจตคติด้านการเมืองที่ต้องคุกคืบเข้าสู่โครงสร้าง

ทางปัญญา (Political attitude-to-be assimilated)

โดยผู้วิจัยได้เพิ่มเข้าไปอีก 1 ส่วนคือ

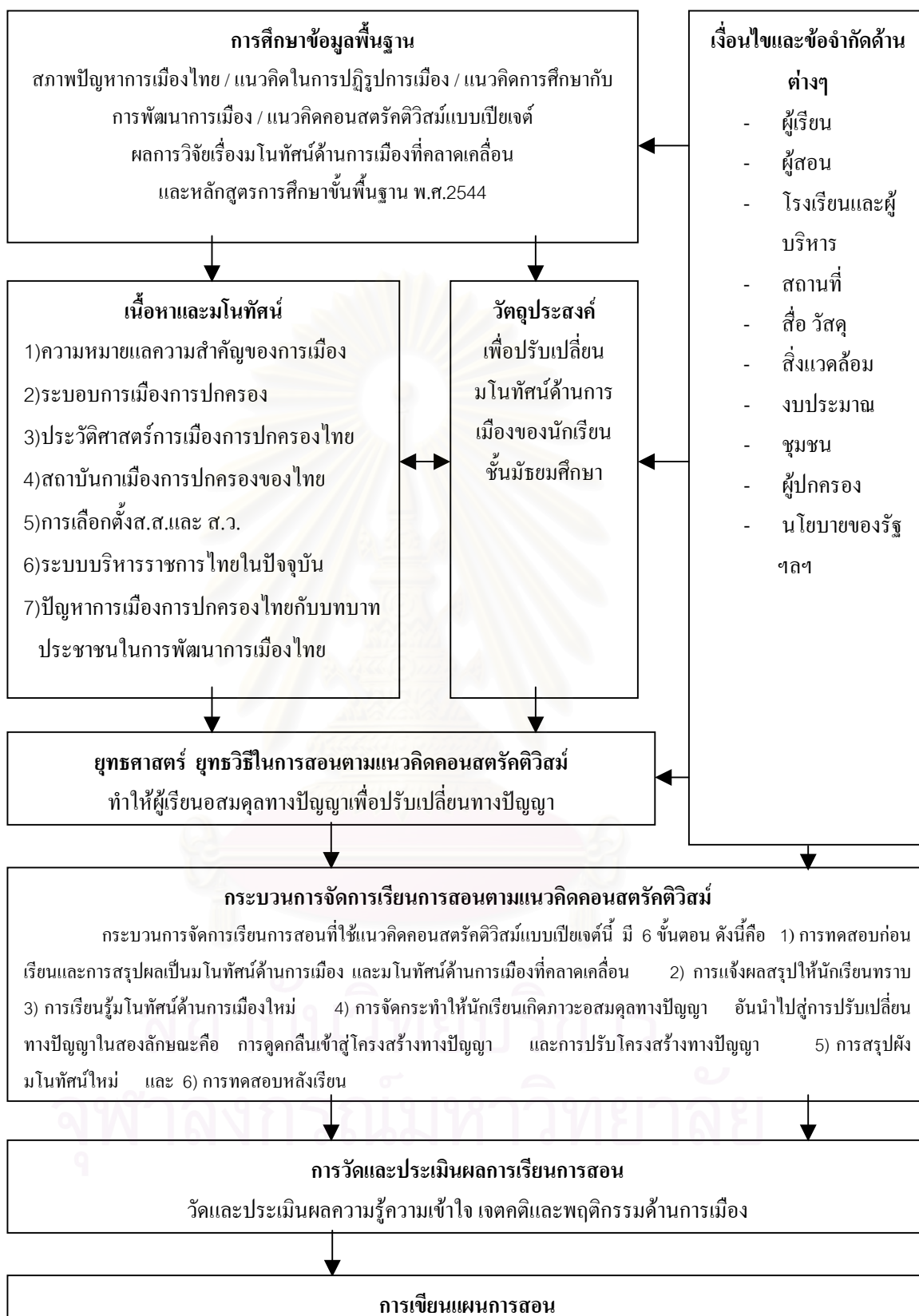
2.5.3 พฤติกรรมด้านการเมือง(Political behavior)

2.6 ผลการจัดทำแผนการสอน ผู้วิจัยนำแนวคิดจากกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล มาจัดทำแผนการสอน รวมทั้งหมด 7 แผน ใช้เวลาแผนละ 4 คาบเรียน โดยมีรายละเอียดในภาคผนวก ข

3. ผลการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอน หลังจาก
ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและจัดทำแผนการเรียนการสอนแล้ว จึงนำไป
ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงได้นำไป
ทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏนครปฐม ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วง
ชั้นที่ 4 ปีที่ 1 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4) ในช่วงแรกของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2
แผนการสอน ได้แก่แผนการสอนบทที่หนึ่ง และแผนการสอนบทที่สอง เป็นเวลา 8 คาบเรียน แล้ว
นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบและแผนการสอนให้เหมาะสมมากขึ้นทำให้ได้รูปแบบการเรียน
การสอนสำหรับกลุ่มทดลอง คือรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมือง
ที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ ส่วนรูปแบบการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม คือ
รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ไม่ใช่แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์
แบบเปียเจต์ กล่าวคือไม่เน้นให้ผู้เรียนเกิดภาวะอสมดุลทางปัญญา (Disequilibrium) อันนำไปสู่การ
ปรับเปลี่ยนทางปัญญา (Adaptation)

ระบบความสัมพันธ์ของกระบวนการออกแบบการเรียนการสอนสามารถแสดงให้เห็น
ตามแผนภาพที่ 7

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 7 การออกแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมือง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ได้รูปแบบการเรียนการสอนดังนี้

รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์

ความเป็นมา

สภาพปัญหาการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบันนี้นับได้ว่ารุนแรงมาก อันได้แก่ ปัญหาความไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงของระบบการเมืองการปกครองของไทย กล่าวคือ อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศยังไม่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง การเลือกตั้งที่เต็มไปด้วยการทุจริตและการซื้อเสียง ทำให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งไม่ได้เป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง ครั้นเมื่อนักการเมืองเหล่านี้เข้าไปใช้อำนาจธิปไตยอย่างไม่ถูกต้อง ทุจริตหรือราษฎรบังหลวง เอา รัดเอาเปรียบประชาชน ประชาชนก็แทบจะไร้พลังอำนาจใดๆที่จะถอดถอนนักการเมืองเหล่านี้ให้ พ้นไปจากตำแหน่งทางการเมือง ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้น้อย สิทธิ เสรีภาพและความ เสมอภาคในหลายๆเรื่องยังมิได้ปรากฏเป็นจริงในทางปฏิบัติ ปัญหาความด้อยประสิทธิภาพของ ระบบการเมืองการปกครองของไทย กล่าวคือ ระบบการเมืองการปกครองของไทยไม่ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สามารถสร้างความเจริญให้กับประเทศชาติได้ดีเท่าที่ควร กลับต้องพึ่งพิงต่างชาติต่างๆที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก แต่ประชาชน จำนวนมากยังมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างยากลำบาก นอกจากนี้ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประชา ชนได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสมได้ อีกทั้งยังไม่พัฒนาประเทศไปในทิศทางที่เหมาะสมอีกด้วย ปัญหาความทุจริตของระบบการเมืองการปกครองของไทย กล่าวคือ ระบบการเมืองการปกครอง ของไทยนอกจากจะไม่เป็นประชาธิปไตยและไม่มีประสิทธิภาพแล้ว ยังทุจริตหรือราษฎรบังหลวง อีก ดังเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า นักการเมืองไทยทุ่มใช้เงินตราและสินจ้างรางวัล รวมถึงเล่ห์ เหลี่ยมกลอุบายต่างๆทุกรูปแบบในการแย่งชิงกันเข้ามาใช้อำนาจโดยมิชอบ เพื่อกอบโกยผล ประโยชน์ส่วนรวมไปเป็นของส่วนตัว รวมถึงการใช้เงินทอง อามิสสินจ้างซื้อเสียงเพื่อหวังเข้าไป ใช้อำนาจกระทำการทุจริต โกงกิน

นักวิชาการจำนวนมาก ได้เสนอแนวทางการแก้ไขไว้หลายรูปแบบ เช่น การปรับปรุง แก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ การจัดตั้งสถาบันองค์กรหรือหน่วย งานต่างๆเพื่อสนับสนุนกระบวนการปฏิรูปการเมือง การปรับปรุงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา การปรับปรุงกระบวนการสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งในองค์กร

อิสระตามรัฐธรรมนูญ การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น การเพิ่มการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่า หากกระทำการทุกอย่างตามที่บรรดานักวิชาการต่างๆ เสนอมา แต่ถ้าประชาชน ซึ่งในระบอบประชาธิปไตยถือว่าเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ไม่มีความรู้ความเข้าใจว่า การเมืองคืออะไร การเมืองสำคัญอย่างไร สถาบันและกลไกทางการเมืองต่างมีหน้าที่อะไร ประชาชนควรมอบอำนาจให้บุคคลแบบไหนไปใช้อำนาจแทน ผู้สมัครรับเลือกตั้งส.ส.หรือ ส.ว.คนไหนควรเลือก คนไหนไม่ควรเลือก ประชาชนควรตัดสินใจลงมติดังทางการเมืองในเรื่องต่างๆ อย่างไร สภาพปัญหาที่จะยังคงไม่หมดไป

การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะทำให้ประชาชนใช้อำนาจธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในทางพุทธศาสนาถือว่า มนุษย์เป็นเวไนยสัตว์ กล่าวคือเป็นสัตว์ที่ฝึกได้ และต้องฝึกด้วย ไม่มีใครรู้เรื่องการเมืองมาตั้งแต่เกิด การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะทำให้ประชาชนมีคุณภาพ สามารถใช้อำนาจธิปไตยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

อันที่จริง ประเทศไทยก็นับได้ว่าให้ความสำคัญกับการศึกษาไม่น้อย แต่สภาพปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการเมืองที่ยังดำรงอยู่ สะท้อนให้เห็นว่า การศึกษายังทำหน้าที่ได้ไม่ดีเท่าที่ควร ประเด็นที่ควรศึกษาที่สุดในที่นี้ก็คือ รูปแบบการเรียนการสอนแบบไหนที่มีประสิทธิภาพดีที่สุดที่พึงนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย

เป็นที่น่าพิจารณาว่า การจัดการเรียนการสอนเนื้อหาสาระทางด้านการเมืองมีลักษณะพิเศษประการหนึ่งก็คือ ผู้เรียนมักจะมีมโนทัศน์ด้านการเมืองบางอย่างมาก่อนหน้าแล้วอันอาจเกิดจากการรับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว ชุมชน โรงเรียน ที่ทำงาน สื่อสารมวลชน หรือจากการที่ผู้เรียนคิดเอาเอง ซึ่งบางครั้งก็เป็นผลดี ถ้าหากสิ่งที่รู้มาเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แต่หากสิ่งที่รู้มาเป็นสิ่งที่คลาดเคลื่อน ก็กลับจะเป็นภาระให้ผู้สอนต้องแก้ไขมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนนี้เสียก่อน และหลายครั้ง ผู้เรียนก็ยึดติดกับมโนทัศน์เดิมเสียจนไม่สามารถแก้ไขอะไรได้ หากรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้ไม่มีประสิทธิภาพพอ

รูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์นี้ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ให้ความสนใจกับมโนทัศน์เดิมที่ผู้เรียนมีมาก่อนหน้า และเน้นให้มีการจัดกระทำให้มีการปรับเปลี่ยนทางปัญญา(Intellectual adaptation) ในสองลักษณะคือ การดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation) ในกรณีที่ประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับมาเข้ากันได้กับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ และการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)ในกรณีที่ประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับมาเข้ากันไม่ได้กับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภายในตัวผู้เรียนเองจากการปรับเปลี่ยนทางปัญญาในสองลักษณะที่กล่าวมา

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด

ทฤษฎีการเรียนรู้ของมนุษย์ที่มีอิทธิพลอยู่ในแวดวงการศึกษาระยะเวลาหนึ่ง ก็คือ ทฤษฎีของพวกนักคิดกลุ่มพฤติกรรมนิยม(Behavioralism) ต่อมาทฤษฎีการประมวลผลข้อมูล(Information processing) ก็เริ่มมีบทบาทสำคัญ แต่ทฤษฎีดังกล่าวก็ยังให้ความสำคัญแก่การเรียนรู้ของผู้เรียนน้อยเกินไป จึงเกิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์(Constructivist learning theory) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการสร้างความรู้ขึ้นภายในตัวผู้เรียนเองเท่านั้น

ฌ็อง เปียเจต์(Jean Piaget) เป็นนักทฤษฎีการเรียนรู้ที่สำคัญคนหนึ่งที่ได้นำเอาแนวคิดทางชีววิทยาของชาร์ลส ดาร์วินมาอธิบายการเรียนรู้ของมนุษย์ไว้อย่างน่าสนใจ กล่าวคือ เปียเจต์เชื่อว่า ผู้เรียนมีโครงสร้างทางปัญญา(Scheme , Schema หรือ Cognitive structure) ดำรงอยู่ เมื่อผู้เรียนได้รับประสบการณ์ใหม่เข้ามา ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เมื่อประสบกับภาวะอสมดุลทางปัญญา(Disequilibrium) อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนทางปัญญา(Adaptation) ซึ่งอาจเกิดได้สองลักษณะคือ หากประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับมาเข้ากันได้กับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ก็จะเกิดกระบวนการการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation) และหากประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับมาเข้ากันไม่ได้กับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ ก็จะเกิดกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)

จากแนวคิดนี้ นำมาสู่การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ทราบมโนทัศน์เดิมของตน แล้วจึงเรียนรู้มโนทัศน์ใหม่ โดยผู้สอนจะต้องจัดกระทำให้ผู้เรียนเกิดภาวะอสมดุลทางปัญญา(Disequilibrium) เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทางปัญญา(Adaptation) ในสองลักษณะคือกระบวนการการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ที่พัฒนาขึ้นใหม่นี้ มีวัตถุประสงค์สำคัญก็คือเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

จากการศึกษาทฤษฎีของเปียเจต์ ไม่พบว่าเปียเจต์ได้นำเสนอกระบวนการเรียนการสอนไว้เป็นขั้นตอนชัดเจน กระบวนการเรียนการสอนต่อไปนี้เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสังเคราะห์จากทฤษฎีของเปียเจต์ โดยจะนำเสนอเป็นขั้นๆ ดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง การทดสอบก่อนเรียนและการสรุปเป็นผังมโนทัศน์ด้านการเมืองและผังมโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อน

ขั้นที่สอง การแจ้งผลการสรุปผังมโนทัศน์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่สาม การเรียนรู้มโนทัศน์ด้านการเมืองใหม่

ขั้นที่สี่ การจัดกระทำให้นักเรียนเกิดภาวะอสมดุลทางปัญญา อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทางปัญญาใน 2 ลักษณะดังนี้คือ

ลักษณะที่หนึ่ง หากความรู้ใหม่เข้ากันได้กับมโนทัศน์เดิมก็จัดกระทำให้เกิดกระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)

ลักษณะที่สอง หากความรู้ใหม่ไม่สามารถเข้ากันได้กับมโนทัศน์เดิมก็จัดกระทำให้เกิดกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)

โดยผู้สอนอาจใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดภาวะขัดแย้งทางปัญญา เช่น การตั้งคำถามต่อเนื่อง การหาหลักฐานมาแย้ง การสร้างบรรยากาศแห่งการโต้แย้ง การสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนสงสัย เป็นต้น

ขั้นที่ห้า การสรุปผังมโนทัศน์ใหม่

ขั้นที่หก การทดสอบหลังเรียน

การวัดและประเมินผลตามรูปแบบ

การวัดและประเมินผลตามรูปแบบนี้กำหนดให้วัดและประเมินผลก่อนเรียน 1 ครั้ง และหลังเรียน 1 ครั้ง ทั้ง 3 ส่วนดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง ทั้ง 3 ส่วนคือ

1.1. ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองรวม(Total political knowledge)

1.2 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Political knowledge-to-be accommodated)

1.3 ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Political knowledge-to-be assimilated)

2. เจตคติด้านการเมือง ทั้ง 3 ส่วนคือ

2.1 เจตคติด้านการเมืองรวม(Total political attitude)

2.2 เจตคติด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be accommodated)

2.3 เจตคติด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be assimilated)

3. พฤติกรรมด้านการเมือง(Political behavior)

ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนทางปัญญา(Adaptation) ในสองลักษณะ คือในกรณีที่ความรู้ใหม่เข้ากันได้กับมโนทัศน์เดิม ผู้เรียนก็จะเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation) และกรณีที่ความรู้ใหม่เข้ากันไม่ได้กับมโนทัศน์เดิม ผู้เรียนก็จะเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์ มีดังนี้คือ

1. ผลการเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ได้แก่

1.1 ผลการกำหนดประชากร เนื่องจากในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 สำหรับครูเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงได้แก่นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 ผลการเลือกกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยนี้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.2.1 ผลการเลือกโรงเรียนสำหรับการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐมนี้เนื่องจากมีลักษณะครบถ้วนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็น

โรงเรียนนาร่องในการใช้หลักสูตรใหม่มาตั้งแต่ปีพ.ศ.2545 ดังนั้น เมื่อดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 พ.ศ.2546 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัยได้ใช้หลักสูตรใหม่เป็นปีที่สองแล้ว ทั้งนี้เพื่อจะได้มีการปรับปรุงให้ลงตัวมากกว่าโรงเรียนที่เพิ่งเริ่มใช้หลักสูตรใหม่เป็นปีแรก มีนักเรียนที่ต้องเรียนรายวิชา ส 043 การปกครองของไทย หลายห้อง เพื่อให้มีตัวเลือกที่จะสุ่มเลือกได้มากขึ้น และเป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยและสะดวกในการดำเนินการศึกษาวิจัย

1.2.2 ผลการเลือกห้องเรียนสำหรับการศึกษาวิจัย โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัยมีนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1 (มัธยมศึกษาปีที่ 4) ทั้งหมด 8 ห้องเรียน แต่เนื่องจากผู้วิจัยเลือกวิชา ส 043 การปกครองของไทย เป็นวิชาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และวิชานี้เป็นวิชาที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม โดยนักเรียนที่ต้องเรียนวิชานี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1 ซึ่งมีทั้งหมด 3 ห้องเรียน ได้แก่ ห้องเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/2 (มัธยมศึกษาปีที่ 4/2) โปรแกรมไทย-อังกฤษ-สังคม ซึ่งมีนักเรียน 35 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/3 (มัธยมศึกษาปีที่ 4/3) โปรแกรมไทย-อังกฤษ-สังคม ซึ่งมีนักเรียน 46 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4/4) โปรแกรม อังกฤษ-คณิต ซึ่งมีนักเรียน 50 คน และเนื่องจากฝ่ายวิชาการของโรงเรียนให้ข้อมูลว่าห้องเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/2 นักเรียนมีผลการเรียนต่ำมาก มีจำนวนนักเรียนน้อยและมักขาดเรียนบ่อยมาก ผู้วิจัยจึงเลือกห้องเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/3 และห้องเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/4

1.2.3 ผลการเลือกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยเลือกห้องเรียนโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากห้องเรียนที่เข้าเกณฑ์ทั้งหมด ด้วยการจับฉลากเลือกมาเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียนและจับฉลากเลือกมาเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ผลการจับฉลากกลุ่มทดลอง ได้แก่ ห้องเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/3 และ กลุ่มควบคุม ได้แก่ ห้องเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/4 การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ผู้วิจัยนำรูปแบบการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ ไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/3 (กลุ่มทดลอง) และนำรูปแบบการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ ไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1/4 (กลุ่มควบคุม) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

1.3 ผลการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ดังนี้

- 1.3.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง
- 1.3.2 แบบวัดเจตคติด้านการเมือง
- 1.3.3 แบบวัดพฤติกรรมด้านการเมือง
- 1.3.4 แบบประเมินการจัดการเรียนการสอน

โปรดดูแบบทดสอบ แบบวัด และแบบประเมินนี้ได้ในภาคผนวก ก

1.4 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำ

เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาไปตรวจสอบคุณภาพและตรวจสอบความถูกต้องทางภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏนครปฐม ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

1.4.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ด้านการเมือง ได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ปรับแก้ดังนี้

ปรับแก้ข้อคำถามตามคำแนะนำของรศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ

รศ.ดร.สมบัติ จันทรวงศ์ รศ.ดร.วัลย์ พานิช รศ.ดร.ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ ผศ.ปรีชา ธรรมวินทร อ.มณูญ จันทร์สมบุรณ์ ในเรื่องการใช้ภาษา ปรับข้อคำถามที่ไม่เหมาะสม แก้ไขข้อคำถามให้มีลักษณะเดียวกันทั้งชุด และเปลี่ยนข้อคำถามที่ไม่เหมาะสม ส่วนข้อที่ว่าข้อคำถามมีมากเกินไปนั้น ผู้วิจัยขอขงไว้ 100 ข้อเช่นเดิม ทั้งนี้เนื่องจากสาระการเรียนรู้มีทั้งหมด 7 บทและมีเนื้อหาสาระสำคัญค่อนข้างมากและยาก โดยผู้วิจัยอธิบายว่าข้อคำถามทุกข้อมีจุดประสงค์รองรับ และเป็นข้อคำถามที่สำคัญทั้งสิ้น

หลังการวิเคราะห์ผล ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป นำไปใช้เป็นแบบทดสอบ ส่วนที่เหลือตัดทิ้งไป แบบทดสอบที่ได้แต่ละข้อจึงมีค่าความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้างตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบที่ได้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งชุดเท่ากับ

0.740

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบที่ได้แต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่เหมาะสม คือค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ แบบทดสอบที่ได้แต่ละข้อมีค่าความยากตามเกณฑ์ที่เหมาะสม คือค่าความยากง่ายที่อยู่ระหว่าง .20 - .80

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบที่ได้แต่ละข้อมีค่าความไวตามเกณฑ์ที่เหมาะสม มีค่า S_i มากกว่าหรือเท่ากับ 1 มีค่า $P_{(INST)}$ อยู่ระหว่าง .70-100 มีค่า $P_{i(INST)}$ อยู่ระหว่าง 0 - .50

1.4.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดเจตคติด้านการเมือง

หลังการวิเคราะห์ผล ผู้วิจัยเลือกประเด็นที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป นำไปใช้เป็นแบบวัด ส่วนที่เหลือตัดทิ้งไป แบบวัดที่ได้แต่ละข้อจึงมีค่าความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้างตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบที่ได้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งหมดเท่ากับ 0.934

1.4.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดพฤติกรรมด้าน

การเมือง

หลังการวิเคราะห์ผล ผู้วิจัยเลือกประเด็นที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป นำไปใช้เป็นแบบวัด ส่วนที่เหลือตัดทิ้งไป แบบวัดที่ได้แต่ละข้อจึงมีความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้างตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบที่ได้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งหมดเท่ากับ 0.912

1.4.4 ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการจัดการเรียน

การสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้รับคำแนะนำให้ปรับถ้อยคำภาษาบางข้อ

การประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ในงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการทดสอบสมมุติฐาน 2 ข้อดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวความคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ทั้ง 3 ส่วนคือ

1.1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองรวม (Total political knowledge)

1.1.2 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Political knowledge-to-be accommodated)

1.1.3 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Political knowledge-to-be assimilated)

1.2 ด้านเจตคติด้านการเมือง ทั้ง 3 ส่วนคือ

1.2.1 ด้านเจตคติด้านการเมืองรวม(Total political attitude)

1.2.2 ด้านเจตคติด้านการเมืองที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be accommodated)

1.2.3 ด้านเจตคติด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be assimilated)

1.3 ด้านพฤติกรรมด้านการเมือง(Political behavior)

2. ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ที่ใช้แนวความคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ สูงกว่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ศึกษา

ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเป็ยเจต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ทั้ง 3 ส่วนคือ
 - 2.1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองรวม(Total political knowledge)
 - 2.1.2 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ต้องปรับ โครงสร้างทางปัญญา (Political knowledge-to-be accommodated)
 - 2.1.3 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่ โครงสร้าง ทางปัญญา(Political knowledge-to-be assimilated)
- 2.2 ด้านเจตคติด้านการเมือง ทั้ง 3 ส่วนคือ
 - 2.2.1 ด้านเจตคติด้านการเมืองรวม(Total political attitude)
 - 2.2.2 ด้านเจตคติด้านการเมืองที่ต้องปรับ โครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be accommodated)
 - 2.2.3 ด้านเจตคติด้านการเมืองที่ต้องดูดกลืนเข้าสู่ โครงสร้างทางปัญญา (Political attitude-to-be assimilated)
- 2.3 ด้านพฤติกรรมด้านการเมือง(Political behavior)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

1. ผลของการศึกษาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเป็ยเจต์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจรวมหลังเรียนและก่อนเรียน ในกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	N	\bar{x}	S	df	t	p
ก่อนเรียน	37	32.027	5.867	36	9.062	.000*
หลังเรียน	37	46.837	10.723	36		

* $p > .05$

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจรวมในกลุ่มทดลอง หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องปรับ โครงสร้างทาง ปัญหาหลังเรียนและก่อนเรียนในกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	N	\bar{x}	S	df	t	p
ก่อนเรียน	37	5.487	1.789	36	9.257	.000*
หลังเรียน	37	10.189	2.885	36		

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องปรับ โครงสร้างทางปัญหาในกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องดูแลเข้าสู่ โครงสร้างทางปัญหาหลังเรียนและก่อนเรียนในกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	n	\bar{x}	S	df	t	p
ก่อนเรียน	37	26.541	5.284	36	6.804	.000*
หลังเรียน	37	36.649	9.145	36		

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องดูแลเข้าสู่ โครงสร้างทางปัญหาในกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติรวมหลังเรียนและก่อนเรียนในกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	N	\bar{x}	S	df	t	p
ก่อนเรียน	37	147.757	15.743	36	6.300	.000*
หลังเรียน	37	163.378	14.850	36		

* $p < .05$

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบเจตคติรวมในกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติเฉพาะที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญาหลังเรียนและก่อนเรียนในกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	N	\bar{x}	S	df	t	p
ก่อนเรียน	37	26.784	4.341	36	1.906	.065*
หลังเรียน	37	28.568	5.838	36		

* $p < .05$

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบเจตคติเฉพาะที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญาในกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติเฉพาะที่ต้องดูแลเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา หลังเรียนและก่อนเรียนในกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	N	\bar{x}	S	df	t	p
ก่อนเรียน	37	119.973	13.879	36	5.903	.000*
หลังเรียน	37	134.811	13.087	36		

* $p < .05$

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบเจตคติเฉพาะที่ต้องดูแลเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาในกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมหลังเรียนและก่อนเรียนในกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	N	\bar{x}	S	df	t	p
ก่อนเรียน	37	31.892	8.082	36	2.946	.006*
หลังเรียน	37	35.838	8.684	36		

* $p < .05$

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรมในกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลของการศึกษาการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ กับความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ใช่แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจรวมหลังเรียนและก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	n	\bar{x}	S	df	t	p
กลุ่มทดลอง	37	14.811	9.941	71.997	.618	.539
กลุ่มควบคุม	37	13.378	10.009			

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจรวมหลังเรียนของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน สูงกว่ากลุ่มควบคุมแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจหลังเรียนและก่อนเรียนเฉพาะที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญาระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	n	\bar{x}	S	df	t	p
กลุ่มทดลอง	37	4.703	3.090	71.743	2.247	.028*
กลุ่มควบคุม	37	3.038	3.281			

* $p < .05$

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญาหลังเรียนของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจหลังเรียนและก่อนเรียนเฉพาะที่ต้องดูคลื่นเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	n	\bar{x}	S	df	t	p
กลุ่มทดลอง	37	10.108	9.036	71.509	.115	.909
กลุ่มควบคุม	37	10.341	8.316			

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องดูคลื่นเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาของกลุ่มทดลองหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนไม่สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเจตคติรวมหลังเรียนและก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	n	\bar{x}	S	df	t	p
กลุ่มทดลอง	37	16.622	16.047	57.336	2.684	.009*
กลุ่มควบคุม	37	8.460	9.194			

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติรวมหลังเรียนของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเจตคติหลังเรียนและก่อนเรียน
เฉพาะที่ต้องปรับ โครงสร้างทางปัญญาระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	n	\bar{x}	S	df	t	p
กลุ่มทดลอง	37	1.784	5.692	71.716	.779	.438
กลุ่มควบคุม	37	.784	5.344			

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติเฉพาะที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญาหลังเรียนของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติหลังเรียนและก่อนเรียน
เฉพาะที่ต้องดูแลเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	n	\bar{x}	S	df	t	p
กลุ่มทดลอง	37	14.838	15.291	59.397	2.435	.018*
กลุ่มควบคุม	37	7.676	9.292			

* $p < .05$

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องปรับโครงสร้างทางปัญญาหลังเรียนของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมหลังเรียนและก่อนเรียน
ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	n	\bar{x}	S	df	t	p
กลุ่มทดลอง	37	3.946	8.148	67.815	.510	.612
กลุ่มควบคุม	37	3.081	6.322			

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมหลังเรียนของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการวิเคราะห์การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

3.1 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยนักเรียนในกลุ่มทดลอง

3.1.1 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทั่วไป
ได้ผลตามตารางที่ 18 ดังนี้

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายจากการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มทดลอง (n = 37)

ประเด็น	\bar{x}	S	ความหมาย
ประเด็นเกี่ยวกับนักเรียน			
1. นักเรียนสนใจเรียนวิชานี้	4.044	.759	มาก
2. นักเรียนเอาใจใส่ในการเรียนวิชานี้	3.435	.501	ปานกลาง
ประเด็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
3. เนื้อหาสาระมีประโยชน์	4.304	.511	มาก
4. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเข้าใจ	3.826	.973	มาก
5. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้	4.196	.654	มาก
6. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนสนใจ	3.826	.877	มาก
7. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนใช้ความคิด	4.152	.894	มาก
8. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนแสวงหาความรู้	4.283	.584	มาก
9. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนใช้ความสามารถ	4.370	.488	มาก
10. การเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	4.130	.687	มาก

3.1.2 ผลการประมวลการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในสิ่งที่นักเรียนชอบมากที่สุดในการเรียนวิชานี้ ได้ผลดังนี้

- ได้ศึกษาจากสถานที่จริง

- การสอนของอาจารย์และความกระตือรือร้นของอาจารย์

- ภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยเครื่องฉาย
- สอนสนุกเปิดโอกาสให้ซักถาม
- รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ให้เข้าใจง่าย
- ได้เรียนรู้สิ่งที่ไม่เคยเรียนมาก่อน
- การสอนเข้าใจง่าย
- มีเนื้อหาการสอนค่อนข้างเข้าใจง่าย
- ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์การเมืองไทยหลายเรื่อง
- เนื้อหาที่เรียนมีความสนุกในเนื้อหาบางครั้งทำให้เราสนใจ
- สอนละเอียดดี
- ได้รู้เรื่องบางเรื่องที่เราไม่รู้จริง
- เนื้อหาเกี่ยวกับ 14 ตุลา
- ประวัติความเป็นมาของเหตุการณ์ต่าง ๆ
- การอธิบายของอาจารย์ การทำแบบฝึกหัด
- ได้ดูภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ
- เนื้อหาที่เรียน
- การสอนที่แตกต่างกับวิชาอื่น
- ได้รู้เรื่องราวทางการเมืองมากขึ้น
- ก่อให้เกิดความรู้
- ได้รู้เกี่ยวกับบุคคลต่าง ๆ
- เอาใจใส่นักเรียน
- การแข่งขันตอบคำถามเวลาเรียน
- การสอนเป็นกันเอง ไม่เครียด
- วิธีการสอนของอาจารย์เข้าใจได้ง่าย
- การเล่นเกม

3.1.3 ผลการประมวลการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในสิ่งที่นักเรียนไม่ชอบมากที่สุดในการเรียนวิชานี้ ได้ผลดังนี้

- การทำแผ่นพับ
- บุคคลที่เก่าแก่เอามาพูดไม่ค่อยรู้
- อาจารย์สอนเกินเวลา
- อาจารย์หุ่ดหิงดง่าย
- เนื้อหาน่าเบื่อ
- ไม่ตรงต่อเวลา

- การจำที่น่าเบื่อ
- เวลาเรียนน้อยเกินไป
- เข้าใจได้ยาก
- เบื่อเพื่อน ๆ ชอบคุยกันเวลาอาจารย์สอน ทำให้เสียสมาธิ
- ให้งานเยอะเกินไป
- เนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- อาจารย์พูดเร็ว
- ต้องอ่านหนังสือเยอะ
- การจำวัน เดือน ปี ของเหตุการณ์ต่าง ๆ
- เข้าใจยาก ซ้ำซ้อน

3.1.4 ผลการประมวลผลการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนใน
ความเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการเรียนวิชานี้ ได้ผลดังนี้

- อยากให้อาจารย์ทุกคนทำงานเหมือนอาจารย์
- อยากดูภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ มากกว่านี้
- ควรมาสอนพวกเราทุกปี
- ควรไปทัศนศึกษาอีก
- ควรมีภาพประกอบการสอนมากกว่านี้
- อยากให้มีแฟนพันธุ์แท้การเมืองไทยบ่อย ๆ
- อาจารย์สอนดีแล้ว ขอให้สอนแบบนี้ตลอดไป
- อยากเรียนวิชานี้อีก
- อยากให้อาจารย์สอน ม.5 ด้วย เพราะอาจารย์สอนสนุกได้

ความรู้มาก

- อยากรู้ว่าปัจจุบันนี้การเมืองไทยเป็นอย่างไร
- อาจารย์ควรทำทุกอย่างเพื่อทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย
- ควรมี VDO หรือวีดิทัศน์ นำภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ มาฉายก็จะ

ทำให้นักเรียนสนใจมากขึ้น

3.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยนักเรียนใน
กลุ่มควบคุม

3.2.1 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทั่วไป
ได้ผลตามตารางที่ 19 ดังนี้

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายจากการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มควบคุม (n = 37)

ประเด็น	\bar{x}	S	ความหมาย
ประเด็นเกี่ยวกับนักเรียน			
1. นักเรียนสนใจเรียนวิชานี้	4.020	.559	มาก
2. นักเรียนเอาใจใส่ในการเรียนวิชานี้	3.816	.601	มาก
ประเด็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
3. เนื้อหาสาระมีประโยชน์	4.327	.826	มาก
4. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเข้าใจ	4.327	.625	มาก
5. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้	4.286	.736	มาก
6. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนสนใจ	4.286	.764	มาก
7. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนใช้ความคิด	4.122	.726	มาก
8. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนแสวงหาความรู้	4.408	.674	มาก
9. การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนใช้ความสามารถ	4.225	.771	มาก
10. การเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	4.082	.838	มาก

3.2.2 ผลการประมวลการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในสิ่งที่นักเรียนชอบมากที่สุดในการเรียนวิชานี้ ได้ผลดังนี้

- สอนไม่เครียด เข้าใจง่าย สนุกเฮฮา
- ไปทัศนศึกษา

- เนื้อหาที่สอนเข้าใจง่าย
 - อาจารย์สอนดี เมื่อก่อนไม่ชอบวิชาสังคมแต่ด้วยเนื้อหาสาระที่
- อาจารย์สอนของอาจารย์ทำให้ชอบวิชานี้ขึ้นมา
- ทำให้ได้เพิ่มประสบการณ์ในชีวิต และเล็งเห็นความสำคัญ
- ของการเมืองการปกครองไทย
- การสอนที่มีการเล่นเกมประกอบ ทำให้อ่านเรียน
 - ชอบอาจารย์ผู้สอน รู้สึกว่าอาจารย์มีความรู้มากเกิดการ
- กระตือรือร้นอยากเรียน
- มีเนื้อหาประวัติศาสตร์น่าสนใจ
 - บุคลิกภาพของอาจารย์คุณกระฉับกระเฉง มีความพร้อมในการ
- เตรียมสอนก่อนอย่างดี ตรงไปตรงมา ทำให้เลื่อมใสศรัทธาในตัวอาจารย์
- สามารถตอบคำถามได้ดี เข้าใจง่าย
 - ทำให้รู้ว่า การเมืองมีประโยชน์อย่างไร เนื้อหาเข้าใจง่าย
 - ได้เรียนรู้จากสถานที่จริง
 - สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้
 - สอนสนุกดี
 - เรื่องของความเป็นมาของประชาธิปไตยของไทยที่มี
- การเรียกร้อง
- ความทันสมัยในเนื้อหา
 - การตอบคำถามและเล่นเกมทำให้จำได้มากขึ้นกว่าเดิม
 - รัฐสภาไทย
 - สอนไม่เครียด
 - ได้รู้ในสิ่งไม่รู้
 - รู้ถึงสังคมที่เราอยู่
 - บุคลิกภาพของอาจารย์
 - การจัดการเรียนการสอนที่สมบูรณ์มาก นำไปสิ่งที่ไม่เคยรู้มา
- เสนอให้รู้
- เห็นภาพจริง
 - แพนพังก์แท้การเมืองไทย
 - คำพูดของอาจารย์ตลกดี
 - เป็นตัวของตัวเองดีอาจารย์

3.2.3 ผลการประมวลการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในสิ่งที่นักเรียนไม่ชอบมากที่สุดในการเรียนวิชานี้ ได้ผลดังนี้

- สอนเกินเวลา
- เนื้อหาเยอะ ต้องใช้ความจำมากพอสมควร
- งานที่อาจารย์สั่งมันอยากเกินไป
- เวลาที่อาจารย์โมโห
- การเรียนที่มีอยู่ในแต่ตำรา
- เบื่อการจำ
- เรียนเยอะมากๆ
- รายละเอียดมากจำยาก
- การฉายแผ่นใสไม่ค่อยเข้าใจมากนักค่อนข้างงง
- การเมืองไทยปัจจุบัน
- การเลือกตั้ง อบต.
- การที่ต้องทำแผ่นพับบ่อย ๆ
- งานเยอะ
- 2 คาบติดกัน(นานไป)
- อาจารย์ดุเสียงดัง
- ต้องเรียนอย่างเต็มที่
- อาจารย์พูดเร็วไปหน่อย
- ถ้าไม่เข้าใจก็จะไม่รู้เรื่องเลย
- อาจารย์ดู
- เบื่องานกลุ่ม
- เนื้อหาเข้าใจยากมาก
- เพื่อนคุยเสียสมาธิในการเรียน
- ไม่ถนัดว่าชอบวิชานี้เพราะงานเยอะไปหน่อย

3.2.2 ผลการประมวลการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในความเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่นๆในการเรียนวิชานี้ ได้ผลดังนี้

- อยากให้อาจารย์มาสอนอีกค่ะ
- อยากให้อาจารย์มาสอนอีก ไม่เคยมีอาจารย์คนไหนสอนดีเท่าอาจารย์ ทำให้หนูได้รู้ว่า การเมืองเป็นเรื่องของทุกคนจริง ๆ

- อาจารย์สอนได้ดี ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้
- วิชาการเมืองการปกครอง
- การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้น่าสนใจแบบนี้ ทำให้ไม่น่าเบื่ออย่างที่คิด
 - ขอขอบคุณอาจารย์ที่ทุ่มเทในการสอน ทำให้ชอบวิชานี้มาจนอยากทำให้เป็นนักการเมืองในอนาคต
 - ควรพูดซ้ำนิดหนึ่ง จะดีมาก
 - อยากให้อาจารย์เป็นตัวอย่างในการจัดการเรียนการสอนให้กับ
- อาจารย์คนอื่นบ้าง
- งานกลุ่มทำน้อยเกินไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากบทที่ 4 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วนดังเป็นนี้

1.1 สรุปผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.1 สรุปผลการศึกษาสภาพปัญหาการเมืองของไทย จากบทความงานวิจัย ตำรา ตามแนวความคิดของนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทางการเมืองการปกครองของไทย ได้ดังนี้ ส่วนใหญ่มองว่าปัญหาการเมืองของไทยแต่เดิมเป็นปัญหาการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากมีกลุ่มกีดกันทางการเมืองบางกลุ่มที่ทรงอิทธิพลในสังคมไทยยังไม่พร้อมที่จะถ่ายเทอำนาจไปสู่ประชาชน จึงได้กระทำการขัดขวางการพัฒนาประชาธิปไตยครั้งแล้วครั้งเล่า ปัจจุบันสภาพเช่นนี้เปลี่ยนไป มีนักวิชาการได้อธิบายสภาพปัญหาการเมืองของไทยไว้อย่างหลากหลาย แต่ในงานวิจัยนี้สามารถนำมาสรุปสภาพปัญหาการเมืองไทยได้ 3 ประการใหญ่ๆดังนี้คือ

1.1.1.1 ปัญหาความไม่เป็นประชาธิปไตยของระบบการเมืองของไทย หมายความว่า ระบบการเมืองของไทยยังไม่เป็นประชาธิปไตยเท่าที่ควร กล่าวคือ ประชาชนคนไทยยังเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง ประชาชนยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าที่ควร ทั้งยังมีความไม่เสมอภาคต่างๆในสังคมมากมาย

1.1.1.2 ปัญหาความด้อยประสิทธิภาพของระบบการเมืองของไทย หมายความว่า ระบบการเมืองของไทยยังทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควรจะเป็น กล่าวคือ ระบบการเมืองไทยยังไม่สามารถสร้างความกินดีอยู่ดีให้แก่ประชาชนได้ อีกทั้งยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ดีพอ

1.1.1.3 ปัญหาความทุจริตของระบบการเมืองของไทย หมายความว่า ระบบการเมืองของไทยนั้นนอกจากจะทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควรจะเป็นแล้ว ยังเต็มไปด้วยการทุจริตโกงกิน และการใช้อำนาจโดยไม่ชอบ เพื่อให้ผลประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว

1.1.2 สรุปผลการศึกษาแนวคิดในการปฏิรูปการเมือง จากบทความงานวิจัย ตำรา ตามแนวความคิดของนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทางการเมืองการปกครองของไทย มีนักวิชาการหลายคนได้ให้ความสนใจกับการแก้ไขปัญหาการเมือง

ของไทยไว้อย่างมาก พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ กฎหมายเลือกตั้ง การจัดตั้งสถาบันทางการเมืองเพื่อให้เกิดการปฏิรูปการเมือง และการกระจายอำนาจ มีแนวคิดน้อยมาก ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนรู้สาระทางการเมืองแก่ประชาชน

1.1.3 สรุปผลการศึกษาแนวคิดเรื่องการศึกษากับการพัฒนาการเมือง จากบทความ งานวิจัย ตำรา ตามแนวความคิดของนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษากับการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย พบว่าแนวคิดทางด้านนี้น้อยมาก อาจเป็นได้ว่า นักวิชาการไม่ได้มองว่าการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาด้านต่างๆ การศึกษาอาจทำหน้าที่เน้นที่การพัฒนาเศรษฐกิจ และการผลิตแรงงานเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ สำหรับผู้วิจัยเห็นพ้องกับพระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต)ว่า มนุษย์เป็นเวไนยสัตว์ กล่าวคือเป็นสัตว์ที่ฝึกได้ และต้องฝึกด้วย ดังนั้นมนุษย์จำเป็นต้องได้รับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะต้องทำให้มนุษย์เรียนรู้ให้รู้จักตนเอง(มนุษยศาสตร์) เพื่อจะได้พัฒนาตัวเอง และปฏิบัติต่อตัวเองได้ถูกต้อง ต้องทำให้มนุษย์เรียนรู้ให้รู้จักสังคม(สังคมศาสตร์) เพื่อจะได้ปฏิบัติต่อสังคมได้ถูกต้อง และต้องทำให้มนุษย์เรียนรู้ให้รู้จักธรรมชาติ(วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ) เพื่อจะได้ปฏิบัติต่อธรรมชาติได้ถูกต้อง ชีวิตจึงจะไม่เกิดทุกข์เกิดปัญหา ในที่นี้ อนุมานได้ว่า ไม่มีใครรู้เรื่องการเมืองมาตั้งแต่เกิด สังคมจึงต้องใช้การศึกษาเพื่อทุกคนเข้าใจการเมือง ต้องทำให้ทุกคนเข้าใจว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม แล้วในสังคมก็มีผลประโยชน์ร่วมกัน จึงจำเป็นต้องมีระบบการจัดสรรผลประโยชน์ของคนในสังคม ซึ่งก็คือการเมืองนั่นเอง สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศประชาธิปไตย อันเป็นระบอบการปกครองที่ให้ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด เป็นผู้ปกครองตนเอง การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการที่จะทำให้ประชาธิปไตยสัมฤทธิ์ผล

1.1.4 สรุปผลการศึกษาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์ จากบทความ งานวิจัย ตำรา ตามแนวความคิดของนักวิชาการ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบเปียเจต์

1.2 สรุปผลการวิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ในงานวิจัยนี้ ศึกษาวิจัยจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (หลักสูตรเดิม) จากโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 235 คน โดยให้ทำแบบทดสอบทางด้านความรู้ความเข้าใจ และแบบวัดด้านเจตคติด้านการเมือง และแบบวัดด้านพฤติกรรมด้านการเมือง ผลการศึกษาวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ ก็เหมือนกับประชาชนส่วนใหญ่ที่ยังมีมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ไม่ถูกต้องในหลายประเด็น จึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นกระบวนการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ไม่ถูกต้อง

1.3 สรุปผลการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2545 ที่จัดทำโดยโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักสูตรที่กำหนดให้ใช้สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 พบว่า สารการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองนั้นถูกจัดอยู่ในส่วนของสาระที่ 2 ที่ว่าด้วยเรื่อง หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เป็นวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมเพิ่ม

2. สรุปผลการกำหนดเนื้อหาวิชาและการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการกำหนดเนื้อหาวิชาและใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้คือ

2.1 สรุปผลการกำหนดเนื้อหาวิชา ผู้วิจัยนำเอาข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน และการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2545 ที่จัดทำโดยโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย มากำหนดเนื้อหาวิชา นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วจึงปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545 ผู้เรียน และผู้สอน ได้ผลดังนี้

2.1.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้นักเรียนโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัยศึกษาสาระการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองนั้นถูกจัดอยู่ในส่วนของสาระที่ 2 ที่ว่าด้วยเรื่อง หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

2.1.2 เนื้อหาสาระวิชา ส 043 การปกครองของไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัยกำหนดให้เป็นวิชาสาระเพิ่มสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักเรียนที่ใกล้จะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จึงจำเป็นต้องมีความรู้ทางการเมืองการปกครองขั้นพื้นฐาน(Political Literacy) ดังนั้นจึงสมควรกำหนดให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุม 7 หัวข้อดังนี้ 1) ความหมายและความสำคัญของการเมืองการปกครอง 2) ระบอบการเมืองการปกครอง 3) ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย 4) สถาบันทางการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน 5) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา 6) ระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทยในปัจจุบัน 7) ปัญหาการเมืองการปกครองของไทยและบทบาทประชาชนกับการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย

2.2 สรุปผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาได้รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มทดลอง คือ รูปแบบการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ และได้รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม คือ รูปแบบการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองที่ไม่ใช่แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์

ตารางที่ 20 ขั้นตอนของรูปแบบการสอนที่ใช้ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รูปแบบการสอนที่ใช้ในกลุ่มทดลอง	รูปแบบการสอนที่ใช้ในกลุ่มควบคุม
1) การทดสอบก่อนเรียนเพื่อสรุปเป็นผังมโนทัศน์ด้านการเมือง(Common political concepts) และผังมโนทัศน์ทางการเมืองที่คลาดเคลื่อน(Common political misconcepts) 2) การแจ้งผลสรุปให้นักเรียนทราบ 3) การเรียนรู้มโนทัศน์ด้านการเมืองใหม่ 4) การจัดกระทำให้นักเรียนเกิดภาวะอสมดุลทางปัญญา(Intellectual disequilibrium) อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทางปัญญา(Intellectual adaptation) ซึ่งมี 2 ลักษณะ ดังนี้คือ ลักษณะที่หนึ่ง กระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)ในกรณีที่ประสบการณ์ใหม่เข้ากันได้กับมโนทัศน์เดิม ลักษณะที่สอง กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)ในกรณีที่ประสบการณ์ใหม่ไม่สามารถเข้ากันได้กับมโนทัศน์เดิม 5) การสรุปผังมโนทัศน์ใหม่ 6) การทดสอบหลังเรียน	1) การทดสอบก่อนเรียนเพื่อสรุปเป็นผังมโนทัศน์ด้านการเมือง(Common political concepts) และผังมโนทัศน์ทางการเมืองที่คลาดเคลื่อน(Common political misconcepts) 2) การแจ้งผลสรุปให้นักเรียนทราบ 3) การเรียนรู้มโนทัศน์ด้านการเมืองใหม่ 4) การสรุปผังมโนทัศน์ใหม่ 5) การทดสอบหลังเรียน

สรุปคือ รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มทดลองและรูปแบบการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มควบคุมมีองค์ประกอบสำคัญเหมือนกันทุกประการ ต่างกันเพียงตรงที่รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มทดลอง ผู้สอนจะต้องจัดกระทำให้ผู้เรียนเกิดภาวะอสมดุลทางปัญญา อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทางปัญญา ใน 2 ลักษณะคือ กระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)

3. สรุปผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

3.1 สรุปผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ สรุปได้ว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจรวม ด้านความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องปรับ โครงสร้างทางปัญญา ด้านความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องดูกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา ด้านเจตคติด้านการเมืองรวม ด้านเจตคติด้านการเมืองเฉพาะที่ต้องดูกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา และด้านพฤติกรรมด้านการเมืองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านเจตคติด้านการเมืองเฉพาะที่ต้องปรับ โครงสร้างทางปัญญาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 สรุปการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ที่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์ กับความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสม์แบบเปียเจต์

3.2.1 นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ด้านความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องปรับ โครงสร้างทางปัญญา จากการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียน สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจรวมและด้านความรู้ความเข้าใจเฉพาะที่ต้องดูกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาจากการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย

3.2.2 นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ด้านเจตคติด้านการเมืองรวมและเจตคติด้านการเมืองเฉพาะที่ต้องดูกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาจากการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านเจตคติด้านการเมืองเฉพาะที่ต้องปรับ โครงสร้างทางปัญญาจากการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย

3.2.3 นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรมด้านการเมืองจากการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย

3.3 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

3.3.1 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยนักเรียนในกลุ่มทดลอง นักเรียนตอบว่า ประเด็นเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ นักเรียนสนใจเรียนวิชานี้มาก แต่นักเรียนเอาใจใส่ในการเรียนวิชานี้ปานกลาง ประเด็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ เนื้อหาสาระมีประโยชน์มาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเข้าใจ

มาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนสนใจมาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนใช้ความคิดมาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนแสวงหาความรู้มาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนใช้ความสามารถมาก การเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นมาก

3.3.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยนักเรียนในกลุ่มควบคุม นักเรียนตอบว่า ประเด็นเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ นักเรียนสนใจเรียนวิชานี้มาก และนักเรียนเอาใจใส่ในการเรียนวิชานี้มาก ส่วนประเด็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ เนื้อหาสาระมีประโยชน์มาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเข้าใจมาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนสนใจมาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนใช้ความคิดมาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนแสวงหาความรู้มาก การจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนใช้ความสามารถมาก การเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นมาก

จะเห็นได้ว่าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมประเมินการจัดการเรียนการสอนใกล้เคียงกันมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. แต่เดิมโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย จ.นครปฐมเป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ(ปัจจุบันสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ) ที่จัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษเพื่อเกิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเป็นโรงเรียนที่คัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนดีจากจังหวัดต่างๆทั่วประเทศ และรับนักเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐมและจังหวัดใกล้เคียง แต่ในปัจจุบัน ทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนดีจากจังหวัดต่างๆทั่วประเทศลดน้อยลงเป็นอันมากจึงทำให้โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัยเป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยไม่ต่างจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการทั่วประเทศ

2. แม้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จะแสดงให้เห็นว่าผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มทดลองดีขึ้นกว่าผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มควบคุมในทุกด้าน แต่ก็บางด้านก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้ น่าจะมีเหตุปัจจัยหลายประการคือ

2.1 แผนการสอนและวิธีสอนที่ใช้ในการศึกษาวิจัยยังไม่มีคุณภาพดีพอ ควรที่จะพัฒนาปรับปรุงแผนการสอนและวิธีสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องจัดกระทำให้ผู้เรียนเกิดภาวะอสมดุลทางปัญญา และจัดกระทำให้กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญาและกระบวนการুদ্ধกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา ชัดเจนและมีประสิทธิผลมากกว่านี้

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลยังไม่มีความดีพอ ควรที่จะพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไปอีก

2.3 ในการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้นักเรียนต้องศึกษาเนื้อหาสาระวิชามากเกินไป กล่าวคือ ในแต่ละบทเนื้อหาสาระมีรายละเอียดมากเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนื้อหาสาระตามแผนการสอนบทที่ 3 ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย บทที่ 4 สถาบันและกลไกทางการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน บทที่ 5 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และบทที่ 6 ระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทยในปัจจุบัน เนื่องจากมีการจัดหลักสูตรใหม่ ทำให้ไม่ทราบรายละเอียดว่า เนื้อหาส่วนใดถูกกำหนดไว้ในรายวิชาใด

2.4 เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคอื่นๆ ได้แก่

- การที่นักเรียนขาดเรียนและขาดสอบบ่อยครั้ง ทำให้เกิดผลเสียต่อผลการเรียน และทำให้เหลือจำนวนนักเรียนที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพียงห้องละ 37 คน เท่านั้น
- การที่นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียน เนื่องจากมีสิ่งจูงใจด้านอื่นมาก
- การเปลี่ยนห้องเรียนในทุกคาบเรียน ทำให้เสียเวลาไปกับการเดินทางมาก และเป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนขาดเรียน
- การที่โรงเรียนมีกิจกรรมพิเศษบ่อย โดยเฉพาะในช่วงกีฬา คาบเรียนต้องลดลงเหลือคาบละ 40 นาที
- การที่นักเรียนมากถึงประมาณหนึ่งในสี่เป็นนักเรียนประจำ พักอาศัยในหอพักของโรงเรียนทำให้ไม่สามารถมีพฤติกรรมด้านการเมืองบางอย่างได้ เช่น การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย และการติดตามข่าวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย โดยทางโทรทัศน์ วิทยุ และเว็บไซต์ได้
- ห้องสมุดของโรงเรียนมีสารสนเทศทางด้านการเมืองการปกครองน้อยและล้าสมัย ทำให้นักเรียนประสบปัญหาในการทำงานส่ง ผู้วิจัยต้องช่วยเหลือด้วยการนำหนังสือและซีดีรอมส่วนตัวไปให้บริการในห้องสมุด โดยเปิดเป็นมุมพิเศษขึ้นมา แต่ก็ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากหนังสือและซีดีรอมมีจำกัด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ครูควรจะต้องแก้ไขปัญหาต่างๆ ดังนี้

1.1 ปรับปรุงแผนการสอนและวิธีสอนที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งต้องจัดกระทำให้ผู้เรียนเกิดภาวะสมดุลทางปัญญา และจัดกระทำให้กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญาและกระบวนการคิดค้นเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากกว่านี้

1.2 ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่านี้

1.3 ควรกำหนดให้มีเนื้อหาสาระวิชาน้อยกว่านี้ กล่าวคือ ในแต่ละบทเนื้อหาสาระมีรายละเอียดมากเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนื้อหาสาระตามแผนการสอนบทที่ 3 ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย บทที่ 4 สถาบันและกลไกทางการเมืองการปกครองของไทย ในปัจจุบัน บทที่ 5 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และบทที่ 6 ระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทยในปัจจุบัน

1.4 หาวิธีแก้ไขเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่าง ได้แก่

- การที่นักเรียนขาดเรียนและขาดสอบบ่อยครั้ง
- การที่นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียน
- การเปลี่ยนห้องเรียนในทุกคาบเรียน
- การที่โรงเรียนมีกิจกรรมพิเศษบ่อย
- การที่นักเรียนมากถึงประมาณหนึ่งในสี่เป็นนักเรียนประจำ พักอาศัย

ในหอพักของโรงเรียนทำให้ไม่สามารถมีพฤติกรรมด้านการเมืองบางอย่างได้ เช่น การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย และการติดตามข่าวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย โดยทางโทรทัศน์ วิทยุ และเว็บไซต์ได้

- ห้องสมุดของโรงเรียนมีสารสนเทศทางด้านการเมืองการปกครองน้อยและล้าสมัย อาจช่วยเหลือด้วยการนำหนังสือและซีดีรอมส่วนตัวไปให้บริการในห้องสมุด โดยเปิดเป็นมุมพิเศษขึ้นมา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรจะศึกษาข้อมูลพื้นฐานให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสำรวจมโนทัศน์ที่ไม่ถูกต้องด้านการเมือง ซึ่งน่าจะยังมีอยู่อีกมาก

3. ข้อเสนอแนะทั่วไป สำหรับผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวคิดของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต)ที่ว่า มนุษย์เป็นเวไนยสัตว์ กล่าวคือเป็นสัตว์ที่ฝึกได้ และต้องฝึกด้วย ดังนั้นมนุษย์จำเป็นต้องได้รับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะต้องทำให้มนุษย์เรียนรู้ให้รู้จักตนเอง(มนุษยศาสตร์) เพื่อจะได้พัฒนาตัวเอง และปฏิบัติต่อตัวเองได้ถูกต้อง ต้องทำให้มนุษย์เรียนรู้ให้รู้จักสังคม(สังคมศาสตร์) เพื่อจะได้ปฏิบัติต่อสังคมได้ถูกต้อง และต้องทำให้มนุษย์เรียนรู้ให้รู้จักธรรมชาติ(วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ) เพื่อจะได้ปฏิบัติต่อธรรมชาติได้ถูกต้อง ชีวิตจึงจะไม่เกิดทุกข์เกิดปัญหา ในที่นี้ อนุมานได้ว่า ไม่มีใครรู้เรื่องการเมืองมาตั้งแต่เกิด สังคมจึงต้องใช้การศึกษาเพื่อทุกคนเข้าใจการเมือง ต้องทำให้ทุกคนเข้าใจว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องอยู่รวมกันเป็นสังคม

แล้วในสังคมก็มีผลประโยชน์ร่วมกัน จึงจำเป็นต้องมีระบบการจัดสรรผลประโยชน์ของคนในสังคม ซึ่งก็คือการเมืองนั่นเอง สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศประชาธิปไตย อันเป็นระบอบการปกครองที่ให้ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด เป็นผู้ปกครองตนเอง การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการที่จะทำให้ประชาธิปไตยสัมฤทธิ์ผล หากเห็นว่าการเมืองไทยทุกวันนี้มีปัญหา มาก ครู ผู้บริหาร และทุกฝ่ายในสังคมควรที่จะให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางการเมือง(Political literacy)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ขนิษฐา กางอิม. 2539. การเปรียบเทียบความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการเรียนเรื่องการเมือง การปกครองระหว่างนักศึกษาต่างวิธีเรียนของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2530 ในจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- คณะอนุกรรมการจัดทำแผนงานพัฒนาการเมือง คณะกรรมการปฏิรูปการเมือง.2539. แผนพัฒนา การเมือง. กรุงเทพฯ : บริษัท ชรรมดาเพรส จำกัด.
- คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย. 2538. ข้อเสนอ กรอบความคิดในการปฏิรูปการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- จรัส ดิษฐาอภิชัย. 2539. ยกเครื่องรัฐสภาไทย. ใน ยุค ศรีอาริยะ(บรรณาธิการ). เอกสารประกอบการ สัมมนาขกการเมืองไทย จินตนาการสู่ปี 2000, หน้า 107 – 167. มปท.
- จันทร์ สิริสุข. 2531. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนแบบสืบสอบและวิธีสอนแบบ ถ่ายทอดความรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจ อึ้งภากรณ์. 2543. การเมืองไทยในทัศนะลัทธิมาร์กซ์. กรุงเทพฯ : ชมรมหนังสือประชาธิปไตย แรงงาน.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช.2538. 100 ปีแห่งการปฏิรูปราชการ วิวัฒนาการของอำนาจรัฐและอำนาจ ปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2538. ไตรลักษณ์รัฐกับการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท สุขุมและบุตร จำกัด.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช, พีรศักดิ์ จันทวรินทร์ และ เซวานะ ไตรมาส. 2541. ข้อมูลพื้นฐานกึ่งศตวรรษ แห่งการเปลี่ยนแปลงการปกครองไทย. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ไทย.
- ณัฐวุฒิ รุ่งวงษ์. 2539. ปล้นแบงก์ บีบีซี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บุ๊กแบงก์.
- ทิสนา แจมมณี. 2536. ช่วยครูฝึกประชาธิปไตยให้แก่เด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แจมมณี. 2545. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : บริษัท ด้านสุชาการพิมพ์ จำกัด.

- ชนเสวร์ เจริญเมือง. 2542. 100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.2440 – 2540. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- ธิดา ภูประธาน. 2542. ผลของการจัดกิจกรรมความรู้ทางกายภาพตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรภัทร เสรีรังสรรค์. 2543. ปฏิรูปประเทศไทย. ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ไทย 9 – 10 ธันวาคม 2543. มปท.
- ธีรยุทธ บุญมี. 2541. สังคมเข้มแข็ง ธรรมรัฐแห่งชาติ : ยุทธศาสตร์ห้าหน้ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สายธาร.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2541. ภาพรวมของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่. ใน หนังสือที่ระลึกวันรัฐธรรมนูญ2541 , หน้า 14 - 45.
- ประวีณา นิลนวล. 2541. ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามกรอบแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ของเด็กวัยเตาะแตะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต). 2538. การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต). 2542. กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนสู่ประชาธิปไตย. ใน เรื่องโรจน์ จอมสืบ(บรรณาธิการ), จินตนาการและความศรัทธา, หน้า 5 - 22. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทยา ว่องกุล. 2539. ยุทธศาสตร์ชุมชนชาติไทย. ใน ยุค ศรีอาริยะ(บรรณาธิการ), เอกสารประกอบการสัมมนาการเมืองไทย จินตนาการสู่ปี 2000, หน้า 615 - 687. มปท.
- เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์. พัฒนาการทางพุทธปัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพจิตร สดวกการ. 2539. ผลของการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภายา แสงเพชร. 2542. การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ในการสอนของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา การศึกษาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

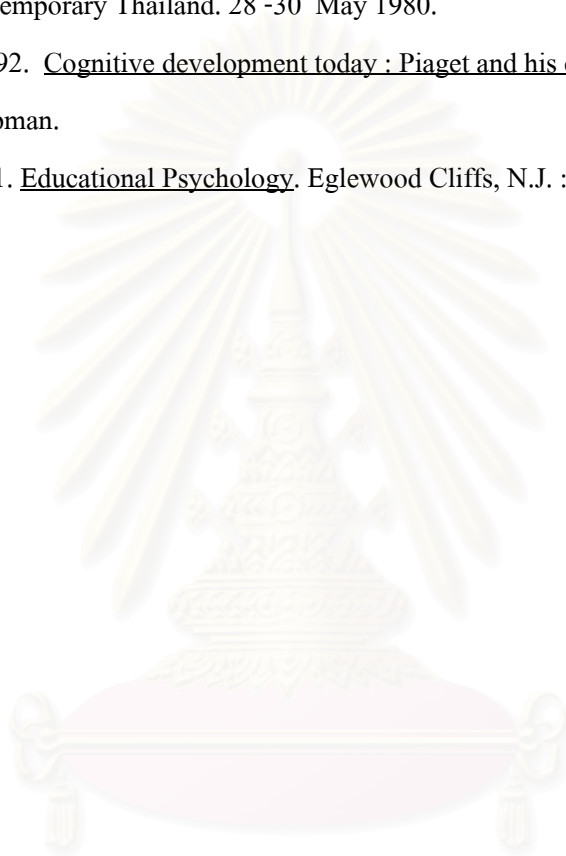
- มยุรี วิมลโสภณกิตติ. 2538. ผลของการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์และกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการสร้างมโนทัศน์ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ ชนพรพันธุ์. 2536. อนิจลักษณะของการเมืองไทยเศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ว่าด้วยการเมือง. กรุงเทพฯ : นำอักษรการพิมพ์.
- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,สำนักงาน. 2545. เอกสารเผยแพร่โครงการส่งเสริมและเผยแพร่ประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา เรื่อง การเมืองเรื่องของคน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ. 2540. Constructivism. เอกสารอัดสำเนา. มปท.
- วิชาการ, กรม. 2546. การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- วิชาการ, กรม. 2545. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- วิทยากร เชียงกุล. 2540. ปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพฯ : บริษัท ที.พี.พรินท์ จำกัด.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2542. ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันต์ หัตถิรัตน์. มปป. วงจรรูปภาพใหม่ของการเมืองไทย. ใน เอกสารประกอบการเรียนวิชาปัญหาการเมืองไทย ภาควิชาการศึกษาที่ 2 พ.ศ.2545 หน้า 2 – 3.
- สิรินธรราชวิทยาลัย, โรงเรียน. 2545. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6). เอกสารอัดสำเนา.มปท.
- สุจิต บุญบงการ. 2531. การพัฒนาการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนีย์ คำสุข. 2545. วิกฤตชนาธิปไตย วิกฤตปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย. รัฐสภาสาร 53 : 6 (มิ.ย. 2545).
- สุกัญญา กัตติญญ. 2542. ผลของการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวความคิดคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธี ประศาสน์เศรษฐ. 2540. ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับวิกฤตการณ์เศรษฐกิจไทย ปี 2540. ใน พิทยา ว่องกุล(บรรณาธิการ), กลยุทธ์กับหายนะเศรษฐกิจประเทศไทย, หน้า 121 – 132. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

- สุนทร สุนันท์ชัย. ม.ป.ป. รากฐานและวิธีการของนิรมิตนิยม(Constructivism). ใน บทเรียน :
นวัตกรรมจากโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. หน้า 5 - 14. กรุงเทพมหานคร
(ม.ป.ท.).
- อมร จันทร์สมบูรณ์. 2539. การปฏิรูปการเมืองคอนสตีวชันแนลลิสม์ ทางออกของประเทศไทย.
มปท.
- อมร รักษาศักดิ์. 2535. ประชาธิปไตยในมือมาร. กรุงเทพฯ : ชรรมนิติ.
- อมร รักษาศักดิ์. 2542. ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน : คู่มือการเรียนรู้การสอนการ
เผยแพร่และการมีส่วนร่วม สำหรับครูอาจารย์และผู้นำชุมชน. กรุงเทพฯ : การ์รันต์
การพิมพ์.
- อัมมาร สยามวาลา และคณะ. 2545. กฎหมายกับผลประโยชน์ทางธุรกิจภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับ
ใหม่. ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 4 “5 ปี
ของการปฏิรูปการเมืองตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่” 8 – 10 พฤศจิกายน 2545.
- อัยภูวงศ์ ปาณิกบุตร. 2540. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพฯ : บริษัท สุขุมและบุตร
จำกัด
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. 2538. สองนคราประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์เศส พรินต์ติ้ง
เซ็นเตอร์ จำกัด.

ภาษาอังกฤษ

- Champagne, A.B., Klopfer, L.E., and Anderson, J.H. 1980. Factors influencing the learning of classical mechanics. American Journal of Physics 48 : 1074 – 1079.
- Claxton, G. 1984. Live and learn : An introduction to the psychology of growth and change in every life. London : Harper&Row.
- Claxton, G. 1991. Educating the inquiry mind : The challenge for school science. New York : Harvester Wheatsheaf.
- Driver, R. , and Bell, B. 1986. Students' thinking and learning of science : A constructivist view. The School Science Review 67 : 443 - 456.
- Driver, R.,and Oldham, V. 1986. A constructivist approach to curriculum development. Studies in Science Education 13 : 105 – 122.
- Fosnot, C.T. , ed. 1996. Constructivism : theory , perspective, and practice. New York : Teacher College Press.
- Glaserfeld, E.1990. Environment and communication. in Steffe, L.P.,andThompson,P.W.(eds.). 2000. Radical constructivism in action : building on the pioneering work of Ernst von Glasersfeld. New York : Routledge.
- Joyce, B. and Weil, M. Models of teaching. Massachusetts : A Simon & Schuster, 2000.
- Kerlinger, F. N. 1986. Foundations of behavioral research. Fortworth : Harcourt Brace Jovanovich College.
- Magoon, A.J. 1997. Constructivist approaches in educational research. Educational Researcher 47(4) : 651 - 693.
- McClosky, H. 1968. Political participation. International Encyclopedia of the Social Science 12 : 252
- Piaget, J.1928.Judgement and Reasoning in the Child. London : Routledge & Kegan Paul.
- Piaget, J. 1929. The Child's Conception of the World. New York : Harcourt, Brace Jovanovich.
- Piaget, J. 1932. The Moral Judgement of the Child. London : Routledge & Kegan Paul.
- Piaget, J. 1952. The Origins of Intelligence in Children. New York : International University Press.
- Piaget, j. 1970. Genetic epistemology. New York : W.W. Norton & Company.
- Piaget, J. 1972a. Intellectual Evolution for Adolescence to Adulthood. Human Development 15 :1,1-12.

- Piaget, J. 1972b. Psychology and Epistemology. Harmondsworth : Penguin.
- Piaget, J. 1986. The Psychology of Intelligence. New York : Routledge & Kegan Paul Inc.
- Savery, J.R. , and Duffy, T.M. 1995. Problem based learning : An instructional model and its constructivist framework. Education Technology 35 : 1 - 38.
- Siamwalla, A. 1980. An Economic theory of patron-client relationship : with some examples from Thailand. Paper presented at the Thai – European Seminar on Social Change in Contemporary Thailand. 28 -30 May 1980.
- Sutherland, P. 1992. Cognitive development today : Piaget and his critics. London : Paul Chapman.
- Woolfolk, A. 2001. Educational Psychology. Eglewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

**คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา**

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคำแนะนำประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งในเอกสารฉบับนี้จะอธิบายให้ผู้สอนได้ทราบถึงสิ่งที่จะต้องศึกษา สิ่งที่จะต้องเตรียม ตลอดจนวิธีปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนที่มีได้กล่าวไว้ในตัวรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องและเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ โปรดศึกษาและทำความเข้าใจในแต่ละหัวข้อ แล้วปฏิบัติตามคำแนะนำ

หมายเหตุ เพื่อความกระชับ นับจากนี้จะใช้คำว่า “รูปแบบการเรียนการสอน” แทนคำว่า “รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา”

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้มีดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอน จำนวน 1 ฉบับ
2. แผนการสอน จำนวน 7 แผน
3. คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน จำนวน 1 ฉบับ

คำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นเตรียม

ผู้สอนพึงปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้ทราบ

ถึงความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน ทฤษฎี หลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบ และผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

2. ศึกษาแผนการสอน ได้แก่ แผนการสอน จำนวน 7 แผน ดังนี้คือ
 - แผนการสอน บทที่หนึ่ง ความหมายและความสำคัญของการเมืองการปกครอง
 - แผนการสอน บทที่สอง ระบอบการเมืองการปกครอง
 - แผนการสอน บทที่สาม ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย
 - แผนการสอน บทที่สี่ สถาบันทางการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน
 - แผนการสอน บทที่ห้า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
 - แผนการสอน บทที่หก ระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทยในปัจจุบัน
 - แผนการสอน บทที่เจ็ด ปัญหาการเมืองการปกครองของไทยและบทบาทของประชาชนกับการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย
3. ศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน
4. จัดเตรียมสิ่งที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน
5. จัดเตรียมเอกสารที่ต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่

5.1 ใบงาน

5.2 ใบความรู้

5.3 แบบฝึกหัด

5.4 หนังสือประกอบการเรียนตามรูปแบบ (เนื่องจากเพิ่งเริ่มใช้

หลักสูตรได้ไม่นาน จึงไม่มีแบบเรียนสำหรับนักเรียน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เอกสารเผยแพร่โครงการส่งเสริมและเผยแพร่ประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา เรื่อง การเมืองเรื่องของคนของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร(2545) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นหนังสือประกอบการเรียน

6. จัดเตรียมแบบทดสอบและแบบวัดต่างๆ ได้แก่

6.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และ
กระดาศคำตอบ ตามจำนวนนักเรียนที่มี

6.2 แบบวัดเจตคติด้านการเมือง ตามจำนวนนักเรียนที่มี

6.3 แบบวัดพฤติกรรมด้านการเมือง ตามจำนวนนักเรียนที่มี

7. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ จอภาพ แผ่นใส ปากกาเขียนแผ่นใส ปากกาเคมี กระดาษฟลิปชาร์ต เป็นต้น

8. จัดเตรียมสถานที่ ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้

9. จัดการเรียนการสอนตามแผนการสอน ซึ่งถึงแม้ว่าแต่ละแผนการสอนจะใช้วิธีสอนแตกต่างกันออกไป หากพิจารณาให้ดีจะเห็นว่าโดยหลักแล้วแผนการสอนทุกแผนจะยึดแนวทางตามรูปแบบการเรียนการสอน โดยเน้นที่การจัดกระทำให้ผู้เรียนเกิดภาวะอสมดุลทางปัญญา(Disequilibrium) เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทางปัญญา(Adaptation) ในสองลักษณะคือ กระบวนการการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation) ในกรณีที่ประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับมาเข้ากันได้กับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ และกระบวนการการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) ในกรณีที่ประสบการณ์ใหม่ที่รับมาเข้ากันไม่ได้กับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ ซึ่งกำหนดให้มีกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบดังนี้เสมอ

ขั้นที่หนึ่ง การทดสอบก่อนเรียนและการสรุปเป็นผังมโนทัศน์ด้านการเมืองและผังมโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อน

ขั้นที่สอง การแจ้งผลการสรุปผังมโนทัศน์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่สาม การเรียนรู้มโนทัศน์ด้านการเมืองใหม่

ขั้นที่สี่ การจัดกระทำให้นักเรียนเกิดภาวะอสมดุลทางปัญญา อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทางปัญญาใน 2 ลักษณะดังนี้คือ

ลักษณะที่หนึ่ง หากความรู้ใหม่เข้ากันได้กับมโนทัศน์เดิมก็จัดกระทำให้เกิดกระบวนการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)

ลักษณะที่สอง หากความรู้ใหม่ไม่สามารถเข้ากันได้กับมโนทัศน์เดิมก็จัดกระทำให้เกิดกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation)

ขั้นที่ห้า การสรุปผังมโนทัศน์ใหม่

ขั้นที่หก การทดสอบหลังเรียน

10. ตรวจให้คะแนนและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และแบบวัดพฤติกรรมด้านการเมือง โดยพิจารณาให้คะแนนดังนี้

10.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ให้คะแนน 1

คะแนน สำหรับข้อที่นักเรียนตอบถูก แล้วนำมาแยกเป็นข้อคำถามที่สร้างขึ้นจากมโนทัศน์ด้านการเมืองที่ไม่คลาดเคลื่อน(Political concepts) และข้อคำถามที่สร้างขึ้นจากมโนทัศน์ด้านการเมืองที่คลาดเคลื่อน(Political misconcepts)

10.2 แบบวัดเจตคติด้านการเมือง สำหรับข้อกระทงทางบวกให้คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงหลักเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดเจตคติด้านการเมืองสำหรับข้อกระทงทาง
บวก

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้อกระทง บวก	5	4	3	2	1

แต่สำหรับข้อกระทงลบ มีหลักเกณฑ์การให้คะแนน
ดังนี้ให้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงหลักเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดเจตคติด้านการเมืองสำหรับข้อกระทงทางลบ

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้อกระทง ทางลบ	1	2	3	4	5

แบบวัดพฤติกรรมด้านการเมืองเป็นแบบวัดแบบมาตรวัดระดับ(Rating
scale) มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงหลักเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมด้านการเมือง

พฤติกรรม	ปฏิบัติเป็น ประจำ (ร้อยละ100)	ปฏิบัติบ่อย ครั้ง (ร้อยละ75)	ปฏิบัติ ปานกลาง (ร้อยละ 50)	ปฏิบัติ น้อยครั้ง (ร้อยละ 25)	ไม่ปฏิบัติ เลย (ร้อยละ 0)
พฤติกรรมแต่ ละข้อ	5	4	3	2	1

จากนั้นให้นำคะแนนที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนกับก่อนเรียน

ภาคผนวก ข แผนการสอน จำนวน 7 แผน

แผนการสอน

บทที่หนึ่ง ความหมายและความสำคัญของการเมืองการปกครอง

มโนทัศน์

โดยทั่วไป คนไทยมักเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องราวของการแก่งแย่งแข่งขัน เพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งและอำนาจทางการเมือง การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง ประชาชนไปเกี่ยวข้องบ้าง ก็มองว่า การเมืองเป็นเรื่องของการทุจริต โกงกิน เป็นเรื่องสกปรกไม่ควรเข้าไปยุ่ง ไม่ควรไปสนใจ เอาเวลาไปทำมาหากินดีกว่า แท้ที่จริง การเมือง คือ การใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ของคนในสังคม (David Easton) การเมืองจึงเป็นสิ่งที่ไม่มีไม่ได้ ครอบคลุมที่มนุษย์ยังเป็นสัตว์สังคม และมีผลประโยชน์ร่วมกันในสังคม การเมืองคือการดูแลจัดสรรงบประมาณ ซึ่งมาจากภาษีอากรที่เก็บจากทุกคนปีละประมาณหนึ่งล้านล้านบาท สาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความยุติธรรม เสรีภาพ และอื่นๆ อีกมากมายมหาศาล หากเราไม่สนใจการเมืองกระบวนการจัดสรรผลประโยชน์นี้ก็จะไม่เป็นธรรม อันจะก่อให้เกิดผลต่างๆ มากมาย ยิ่งไปกว่านั้นการเมืองยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกๆ คน ตั้งแต่ตื่นนอนจนเข้านอน และตั้งแต่เกิดจนตาย

ส่วนการปกครองนั้น หมายถึง การควบคุม ดูแล การบริหารราชการ บางครั้งก็ใช้ในความหมายที่เหมือนกับการเมืองด้วย และมักพบบ่อยๆ ที่ใช้ควบกันไปว่า การเมืองการปกครอง หรือระบอบการเมืองการปกครองไปเลยก็มี

วัตถุประสงค์

เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนที่อยู่ในรูปของความรู้ความเข้าใจ และเจตคติในเรื่องความหมายและความสำคัญของการเมืองการปกครอง

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้น ครูนำผลการทดสอบก่อนเรียนไปสรุป แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบ ภาพรวมโครงสร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติด้านการเมืองของนักเรียนทุกคน

1. ขั้นกิจกรรมที่หนึ่ง

1.1 ครูเกริ่นนำและแจ้งวัตถุประสงค์ในการศึกษา เรื่องความหมาย และความสำคัญของการเมืองการปกครองให้นักเรียนทราบ

1.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน แล้วให้แต่ละกลุ่มไปศึกษา ค้นคว้า ความหมายของการเมืองการปกครอง ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง ศึกษาจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน และหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา

กลุ่มที่สอง ศึกษาทัศนะของนักวิชาการไทย

กลุ่มที่สาม ศึกษาทัศนะของนักวิชาการต่างประเทศ

กลุ่มที่สี่ นักเรียนประชุมกลุ่มช่วยกันนิยาม

ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ

3. ชั้นอภิปรายกิจกรรมที่หนึ่ง นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปราย แสดงทัศนะของตนเองที่มีต่อความหมายของ การเมืองการปกครองที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ

4. ชั้นสรุปผลกิจกรรมที่หนึ่งครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของการเมืองการปกครอง เปรียบเทียบกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่สรุปจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยครูจะต้องสร้างให้เกิดภาวะอสมดุล(Disequilibrium)ทางปัญญา เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน(Adaptation)ทางปัญญา ในสองลักษณะคือ การปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) ในกรณี que การเรียนรู้ใหม่เข้ากันไม่ได้กับ โครงสร้างทางปัญญาเดิม และการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)ในกรณี que การเรียนรู้ใหม่เข้ากัน ได้กับ โครงสร้างทางปัญญาเดิม ให้นักเรียนทุกคนสรุปผลการเรียนรู้ด้วยการเขียนผังมโนทัศน์ใหม่

5. ชั้นกิจกรรมที่สอง ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มที่แบ่งไว้แล้วไปศึกษาค้นคว้า และประชุมกลุ่มย่อยในเรื่องความสำคัญของการเมืองการปกครอง ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง ประชุมกลุ่มเพื่อค้นคว้าว่า การเมืองการปกครองเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันของเราตั้งแต่ตื่นนอนจนเข้านอนอย่างไรบ้าง

กลุ่มที่สอง ประชุมกลุ่มเพื่อค้นคว้าว่า การเมืองการปกครองเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตของเราตั้งแต่เกิดจนตายอย่างไรบ้าง

กลุ่มที่สาม ศึกษาค้นคว้าเรื่องการเมืองกับคุณภาพชีวิต โดยใช้กรณี การแก้ไขปัญหาสารปลอมปนในอาหาร (เช่น เนื้อหมูปลอมปนสารเร่งเนื้อแดง, ผักและอาหารทะเลใส่ฟอร์มาลิน, ลูกชิ้นใส่สารบอแรกซ์) เป็นกรณีศึกษา

กลุ่มที่สี่ ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ภาษีและงบประมาณแผ่นดิน

ปีพ.ศ.2546

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ

6. ชั้นอภิปรายกิจกรรมที่สอง

นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายแสดงทัศนะของตนเกี่ยวกับความสำคัญของการเมืองการปกครอง จากประเด็นต่างๆ ที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ

7. ชั้นสรุปผลกิจกรรมที่สอง

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการเมืองการปกครอง เปรียบเทียบกับมโนทัศน์เดิมที่สรุปจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยครูจะต้องสร้างให้เกิดภาวะสมดุล (Disequilibrium) ทางปัญญา เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน (Adaptation) ทางปัญญา ในสองลักษณะคือ การปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) ในกรณีที่มีการเรียนรู้ใหม่เข้ากันไม่ได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม และการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Assimilation) ในกรณีที่มีการเรียนรู้ใหม่เข้ากันได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม ให้นักเรียนทุกคนสรุปผลการเรียนรู้ด้วยการเขียนผังมโนทัศน์ใหม่

8. ชั้นประเมินผลรวม

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. แบบทดสอบก่อนเรียน และกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบหลังเรียน และกระดาษคำตอบ
3. ใบงาน
4. เอกสารประกอบการเรียนการสอน
5. แบบฝึกหัด
6. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
7. แผ่นใส และปากกาเขียนแผ่นใส
8. กระดาษชาร์ต และปากกาเคมี
9. กระดาษกาว

เวลา

4 คาบ (200 นาที)

แผนการสอน บทที่สอง ระบอบการเมืองการปกครอง

มโนทัศน์

คนไทยทุกๆ ไป มักเข้าใจว่า ระบอบการเมืองการปกครองของประเทศต่างๆ ในโลกนี้ แบ่งได้เป็น 2 ระบอบใหญ่ๆ คือ ประชาธิปไตย กับ สังคมนิยม แต่ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการแล้วนั้น การแบ่งโดยใช้จำนวนผู้ถืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นเกณฑ์แล้ว จะสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระบอบใหญ่ๆ คือ เผด็จการ กับ ประชาธิปไตย

และมักจะเข้าใจว่า เผด็จการเป็นระบอบที่ทุจริต โหดร้ายเสมอ ซึ่งจริงๆ แล้ว เผด็จการ หมายถึง ระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศอยู่ที่คนๆ เดียวหรือกลุ่มเดียว โดยมีหลักการพื้นฐานที่ว่า มนุษย์ส่วนใหญ่อ่อนแอ ไร้ความสามารถ จึงจำเป็นต้องมีผู้ที่เข้มแข็งกว่า มีความสามารถมากกว่ามาปกครองดูแล ระบอบเผด็จการนั้นแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ เผด็จการโดยคนๆ เดียว และ เผด็จการโดยคนกลุ่มเดียว (คณาธิปไตย) สำหรับระบอบเผด็จการ โดยคนๆ เดียวนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ราชาธิปไตย หรือ สมบูรณาญาสิทธิราชย์ และเผด็จการโดยผู้นำที่เป็นสามัญชน

อีกทั้งเข้าใจว่าประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ให้เสรีภาพแก่ประชาชนเต็มที่ ประชาชนจะทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ ซึ่งจริงๆ แล้ว ประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศอยู่ที่คนส่วนใหญ่หรือทุกคน โดยมีหลักการพื้นฐานที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสามารถ ปกครองตนเองได้ จึงควรที่จะให้มนุษย์ทุกคนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ นอกจากนั้น ประชาธิปไตยยังวางอยู่บนหลักการแห่งสิทธิและเสรีภาพ สมภาพ และภราดรภาพ ระบอบประชาธิปไตยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ประชาธิปไตยทางตรง ซึ่งหมายถึง การให้ประชาชนกำหนดนโยบายของรัฐโดยตรง และ ประชาธิปไตยทางอ้อม ซึ่งหมายถึง การที่ประชาชนมอบอำนาจให้ผู้อื่นไปกำหนดนโยบายของรัฐแทนตน โดยผ่านการเลือกตั้ง ประชาธิปไตยทางอ้อมที่ใช้กันอยู่ในประเทศต่างๆ ในปัจจุบันนี้ แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ ประชาธิปไตยทางอ้อมระบบประธานาธิบดี (Presidential System) และ ประชาธิปไตยทางอ้อมระบบรัฐสภา (Parliamentary System)

วัตถุประสงค์

เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนที่อยู่ในรูปของความรู้ความเข้าใจ และเจตคติในเรื่องระบอบการเมืองการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยและระบอบเผด็จการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้น ครูนำผลการทดสอบก่อนเรียนไปสรุป แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบ ภาพรวมโครงสร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติด้านการเมืองของนักเรียนทุกคน

2. ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูเกริ่นนำและแจ้งวัตถุประสงค์ในการศึกษา เรื่องระบอบการเมืองการปกครองให้นักเรียนทราบ

2.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ โดยให้แต่ละกลุ่มไปศึกษา ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง ศึกษาเรื่องระบอบเผด็จการ ในประเด็นความหมาย หลักการพื้นฐาน รูปแบบ และข้อดีข้อเสีย

กลุ่มที่สอง ศึกษาเรื่องระบอบประชาธิปไตย ในประเด็น ความหมาย หลักการพื้นฐาน รูปแบบ และข้อดี ข้อเสีย

ให้นักเรียนเลือกตัวแทนกลุ่มๆ ละ 2 คนเป็นผู้นำเสนอ ส่วนนักเรียน คนอื่นทำหน้าที่สนับสนุนข้อมูล และสนับสนุนการนำเสนอด้วยแผนภาพและแผ่นใส

2.3 จัดเวทีอภิปรายหน้าห้อง โดยมีผู้ดำเนินรายการ 1 คน มีนักเรียนผู้นำเสนอสาระเกี่ยวกับระบอบเผด็จการ 2 คน (สมมติให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องระบอบเผด็จการ) และให้มี นักเรียนผู้นำเสนอสาระเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย 2 คน (สมมติให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องระบอบประชาธิปไตย) อภิปรายคนละประมาณ 8 นาที ตอบคำถามจากเพื่อนนักเรียนด้วยกันอีกคนละประมาณ 4 นาที

3. ขั้นอภิปราย

นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายแสดงทัศนะของตนเองเกี่ยวกับสาระที่ได้จากการร่วมเวทีอภิปราย

4. ขั้นสรุปผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย เปรียบเทียบกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่สรุปจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยครูจะต้องสร้างให้เกิดภาวะอสมดุล(Disequilibrium)ทางปัญญา เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน(Adaptation)ทางปัญญา ในสองลักษณะคือ การปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) ในกรณีที่มีการเรียนรู้ใหม่เข้ากันไม่ได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม และการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation) ในกรณีที่

การเรียนรู้ใหม่เข้ากันได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม ให้นักเรียนทุกคนสรุปผลการเรียนรู้ด้วยการเขียนผังมโนทัศน์ใหม่

5. ชิ้นประเมินผล

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. แบบทดสอบก่อนเรียน และกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบหลังเรียน และกระดาษคำตอบ
3. ใบงาน
4. เอกสารประกอบการเรียนการสอน
5. แบบฝึกหัด
6. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
7. แผ่นใส และปากกาเขียนแผ่นใส
8. กระดาษชาร์ต และปากกาเคมี
9. กระดาษกาว
10. ป้ายชื่อสามเหลี่ยม สำหรับผู้ร่วมอภิปรายและผู้ดำเนินรายการ จำนวน 5 ชิ้น
11. ไมโครโฟน และเครื่องขยายเสียง จำนวน 2 ชุด
12. ขงที่ระลึกสำหรับผู้ร่วมอภิปรายและผู้ดำเนินรายการ จำนวน 5 ชิ้น

เวลา

4 คาบ (200 นาที)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน บทที่สาม ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย

มโนทัศน์

คนไทยจำนวนมากมักไม่ให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ เบื่อหน่ายที่จะศึกษาประวัติศาสตร์ ทำให้ไม่ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์บางเหตุการณ์ จึงไม่ทราบว่าเหตุการณ์นั้นๆ สำคัญอย่างไร

ตามหลักฐานของประวัติศาสตร์ทางการ พบว่า การเมืองการปกครองในสมัยสุโขทัย มีลักษณะเป็นแบบปิตาธิปไตย หรือที่มักเรียกกันทั่วไปว่า เป็นการปกครองแบบพ่อปกครองลูก ยังไม่มีลักษณะเป็นแบบราชาธิปไตยดังเช่นในสมัยหลังๆ จนกระทั่งในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่หนึ่ง ปฐมกษัตริย์แห่งสมัยอยุธยา ได้รับเอาอิทธิพลความเชื่อของศาสนาพราหมณ์จากขอม สถานะของพระมหากษัตริย์จึงเป็นประมุขแห่งเทพเจ้า นอกจากนี้ พระองค์ได้รับเอาแนวคิดในการจัดระเบียบบริหารราชการแบบจตุสดมภ์ มาจากขอมเช่นเดียวกัน ซึ่งใช้สืบต่อมาในสมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ได้ทรงจัดระเบียบการบริหารราชการเสียใหม่หลายประการ เป็นต้นว่า ทรงสถาปนาตำแหน่งมกุฎราชกุมารแทนตำแหน่งวังหน้า ทรงตั้งองคมนตรีสภาและอภิรัฐมนตรีสภา ทรงเลิกใช้จตุสดมภ์แล้วตั้งเป็น 12 กรม ทรงนำเอาระบบเทศาภิบาลมาใช้แทนระบบกันเมือง การให้มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสุขาภิบาล

หลังจากที่คนไทยได้มีโอกาสไปศึกษาในยุโรป ทำให้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองหลายครั้ง นับตั้งแต่กรณีเจ้านายพระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการ ณ สถานทูตราชอาณาจักรสยาม ทำหนังสือกราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ เรื่องการปฏิรูปการปกครอง เมื่อปี ร.ศ.103 กรณีกบฏ ร.ศ.130 การเปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน 2475 การยึดอำนาจโดยคณะรัฐประหาร 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2490 การชุมนุมประท้วงการเลือกตั้งสกปรก พ.ศ.2500 การชุมนุมเรียกร้องรัฐธรรมนูญ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 การปราบปรามนิสิตนักศึกษาและประชาชน 6 ตุลาคม พ.ศ.2519 การชุมนุมต่อต้านรัฐบาล พฤษภาทมิฬ พ.ศ.2535 จนถึง การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน พ.ศ.2539-2540

วัตถุประสงค์

เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนที่อยู่ในรูปของความรู้ความเข้าใจ และเจตคติในเรื่องประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้น ครูนำผลการทดสอบก่อนเรียนไปสรุป แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบ ภาพรวมโครงสร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติด้านการเมืองของนักเรียนทุกคน

2. ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูเกริ่นนำและแจ้งวัตถุประสงค์ในการศึกษา เรื่องประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองให้นักเรียนทราบ

2.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 7 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาเหตุการณ์ ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง ศึกษาเรื่องการเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย

และเรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

กลุ่มที่สอง ศึกษาเรื่องการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

และเรื่องการเมืองการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์

(รัชกาลที่1-รัชกาลที่4)

กลุ่มที่สาม การปฏิรูประบบราชการในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ

และกรณีเจ้าชายพระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการใน

สถานทูตราชอาณาจักรสยาม ณ กรุงลอนดอน กราบ

บังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ให้ปฏิรูป

การปกครอง

กลุ่มที่สี่ เหตุการณ์กบฏ ร.ศ.130

และการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน 2475

กลุ่มที่ห้า การยึดอำนาจโดยคณะรัฐประหาร 9 พฤศจิกายน 2490

และการชุมนุมประท้วงการเลือกตั้งสกปรก พ.ศ.2500

กลุ่มที่หก การชุมนุมเรียกร้องรัฐธรรมนูญ 14 ตุลาคม 2516

การปราบปรามนิสิตนักศึกษา และประชาชน

6 ตุลาคม 2519

กลุ่มที่เจ็ด การชุมนุมต่อต้านรัฐบาล พฤษภาคม 2535
และการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน
พ.ศ.2539-2540

2.3 ครุณำนักเรียนไปศึกษา ณ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โดยให้ นักเรียนนำเสนอ พร้อมแจกเอกสารสาระของกลุ่มต่างๆ ที่ได้ศึกษามา ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่งถึงกลุ่มที่สาม นำเสนอ ณ บริเวณพระบรมมหาราชวัง

กลุ่มที่สี่ถึงกลุ่มที่ห้า นำเสนอ ณ พิพิธภัณฑ์พระปกเกล้า

กลุ่มที่หก นำเสนอ ณ อนุสรณ์สถานวีรชนประชาธิปไตย

กลุ่มที่เจ็ด นำเสนอ ณ อาคารรัฐสภา

3. ชั้นอภิปราย

นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายแสดงทัศนะของตนเองเกี่ยวกับสาระที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน

4. ชั้นสรุปผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย เปรียบเทียบกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่สรุปจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยครูจะต้องสร้างให้เกิดภาวะอสมดุล(Disequilibrium)ทางปัญญา เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน(Adaptation)ทางปัญญา ในสองลักษณะคือ การปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) ในกรณี que การเรียนรู้ใหม่เข้ากันไม่ได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม และการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation) ในกรณี que การเรียนรู้ใหม่เข้ากันได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม ให้นักเรียนทุกคนสรุปผลการเรียนรู้ด้วยการเขียนผังมโนทัศน์ใหม่

5. ชั้นประเมินผล

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. แบบทดสอบก่อนเรียน และกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบหลังเรียน และกระดาษคำตอบ
3. ใบงาน

4. เอกสารประกอบการเรียนการสอน
5. แบบฝึกหัด
6. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
7. แผ่นใส และปากกาเขียนแผ่นใส
8. กระดาษชาร์ต และปากกาเคมี
9. กระดาษกาวุ่น
10. ไมโครโฟน และเครื่องขยายเสียง จำนวน 1 ชุด
11. ของที่ระลึกสำหรับหน่วยงานที่อนุญาตให้เยี่ยมชม จำนวน 4 ชิ้น

เวลา

ศึกษา ณ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์
อภิปรายและสรุป

1 วัน

4 คาบเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

บทที่สี่ สถาบันและองค์กรทางการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน

มโนทัศน์

คนไทยจำนวนไม่น้อยเข้าใจว่า เฉพาะประเทศประชาธิปไตยเท่านั้นที่มีรัฐธรรมนูญ และไม่ค่อยทราบถึงความสำคัญของสถาบันและองค์กรทางการเมืองการปกครองต่างๆ อีกทั้งยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องอีกหลายประเด็น

หลังจากผ่านการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองมาหลายครั้ง สะท้อนให้เห็นความบกพร่องของระบบการเมืองการปกครองไทย หลายส่วนจึงเห็นพ้องต้องกันว่า สมควรที่จะมีการปฏิรูปการเมือง โดยมุ่งเน้นที่การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จนได้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสถาบัน และองค์กรทางการเมืองการปกครองของไทย อันได้แก่ สถาบันพระมหากษัตริย์ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ศาลยุติธรรม ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประชาชนทุกคนควรที่จะรู้จักสถาบันและองค์กรเหล่านี้ในแง่อำนาจหน้าที่ โครงสร้าง จำนวน วาระ การดำรงตำแหน่งและการสรรหา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนควรรู้ว่าตนสามารถที่จะใช้ประโยชน์จากสถาบันและองค์กรทางการเมืองการปกครองเหล่านี้ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนที่อยู่ในรูปของความรู้ความเข้าใจ และเจตคติในเรื่องความหมายและความสำคัญของสถาบันและองค์กรทางการเมืองการปกครองของไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังจากนั้น ครูนำผลการทดสอบก่อนเรียนไปสรุป แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบ ภาพรวมโครงสร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติด้านการเมืองของนักเรียนทุกคน

2. ชั้นกิจกรรม

2.1 ครูเกริ่นนำและแจ้งวัตถุประสงค์ในการศึกษา เรื่องสถาบันและองค์กรทางการเมืองของไทยในปัจจุบันให้นักเรียนทราบ

2.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 7 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาประเด็นต่างๆ ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง ศึกษาเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540

และศึกษาเรื่องเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

กลุ่มที่สอง ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับสภาผู้แทนราษฎร

และศึกษาเรื่องเกี่ยวกับวุฒิสภา

กลุ่มที่สาม ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับคณะรัฐมนตรี

และศึกษาเรื่องเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ

กลุ่มที่สี่ ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับศาลปกครอง

และศึกษาเรื่องเกี่ยวกับศาลยุติธรรม

กลุ่มที่ห้า ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

และศึกษาเรื่องเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มที่หก ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

กลุ่มที่เจ็ด ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

และศึกษาเรื่องเกี่ยวกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ

2.3 ให้นักเรียนร่วมแข่งขันเกมตอบปัญหาเพื่อคัดเลือกนักเรียน 4 – 8 คนไปแข่งขันเกมแฟนพันธุ์แท้การเมืองไทย เพื่อคัดเลือกให้เหลือผู้ชนะเลิศเพียงคนเดียว
ครูมอบรางวัลให้กับนักเรียน

3. ชั้นอภิปราย

นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ สถาบันและองค์กรทางการเมือง

การปกครองของไทยในปัจจุบัน

4. ชั้นสรุปผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระเกี่ยวกับสถาบันและองค์กรทางการเมือง การปกครองของไทยในปัจจุบัน เปรียบเทียบกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่สรุปจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยครูจะต้องสร้างให้เกิดภาวะอสมดุล(Disequilibrium)ทางปัญญา เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน(Adaptation)ทางปัญญา ในสองลักษณะคือ การปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) ในกรณี que การเรียนรูใหม่เข้ากันไม่ได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม และการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)ในกรณี que การเรียนรูใหม่เข้ากันได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม ให้นักเรียนทุกคนสรุปผลการเรียนรู้ด้วยการเขียนผังมโนทัศน์ใหม่

5. ชั้นประเมินผล

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. แบบทดสอบก่อนเรียน และกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบหลังเรียน และกระดาษคำตอบ
3. ใบงาน
4. เอกสารประกอบการเรียนการสอน
5. แบบฝึกหัด
6. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะและจอรับภาพ
7. แผ่นใส และปากกาเขียนแผ่นใส
8. กระดาษชาร์ต และปากกาเคมี
9. กระดาษกาว

เวลา

4 คาบเรียน

แผนการสอน

บทที่ห้า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

มโนทัศน์

คนไทยจำนวนไม่น้อยไม่ทราบว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีความสำคัญมาก จึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เป็นต้นว่า คนไทยจำนวนไม่น้อยเข้าใจว่า คนที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ในวันเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ระบอบประชาธิปไตยที่มีประชาชนเป็นผู้ถืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศนั้น โดยมากมักไม่สามารถให้ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจโดยตรงได้ทุกเรื่อง จึงจำเป็นต้องจัดให้มีการเลือกตั้ง สำหรับประเทศไทยซึ่งใช้ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาจึงต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

นักเรียนในฐานะประชาชนซึ่งกำลังจะมีสิทธิเลือกตั้งในอีกไม่นานนี้จำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2541 ตลอดจนกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้กำหนดคดีกาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้ทราบสาระสำคัญในเรื่องคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ไม่ให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ในแง่เขตเลือกตั้ง การสมัครและการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครและพรรคการเมือง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง การเลือกตั้งกรณีพิเศษ การไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและการเสียสิทธิทางการเมือง ขั้นตอนการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง

วัตถุประสงค์

เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนที่อยู่ในรูปของความรู้ความเข้าใจ และเจตคติในเรื่องความหมายและความสำคัญของสถาบันและองค์กรทางการเมืองการปกครองของไทย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังจากนั้น ครูนำผลการทดสอบก่อนเรียนไปสรุป แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบ ภาพรวม โครงสร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติด้านการเมืองของนักเรียนทุกคน

2. ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูแจ้งให้นักเรียนทราบ ภาพรวมโครงสร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติด้านการเมืองก่อนเรียนของนักเรียน แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ

2.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 7 กลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน แล้วให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำรา ระเบียบกฎหมาย ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง	ศึกษาเรื่องคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ไม่ให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
กลุ่มที่สอง	ศึกษาเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง
กลุ่มที่สาม	ศึกษาเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
กลุ่มที่สี่	ศึกษาเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
กลุ่มที่ห้า	ศึกษาเรื่องการเลือกตั้งกรณีพิเศษ ได้แก่ การเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร การเลือกตั้งล่วงหน้า การเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง
กลุ่มที่หก	ศึกษาเรื่องการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและการเสียสิทธิทางการเมือง
กลุ่มที่เจ็ด	ศึกษาเรื่องขั้นตอนการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง และพรรคการเมือง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ

ให้นักเรียนร่วมแข่งขันเกมตอบปัญหาเพื่อคัดเลือกนักเรียน 4 – 8 คน ไปแข่งขันเกมแฟนพันธุ์แท้การเมืองไทย เพื่อคัดเลือกให้เหลือผู้ชนะเลิศเพียงคนเดียว

2.3 ครอบอบรางวัลให้กับนักเรียน

3. ขั้นอภิปราย

นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายแสดงทัศนะของตนเอง ในเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

4. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เชื่อมโยงกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่สรุปจากจากทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยครูจะต้องสร้างให้เกิดภาวะอสมดุล(Disequilibrium)ทางปัญญา เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน(Adaptation)ทางปัญญา ในสองลักษณะคือ การปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) ในกรณีที่การเรียนรู้ใหม่เข้ากันไม่ได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม และการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)

5. ขั้นประเมินผล

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. หนังสือประกอบการค้นคว้า
2. แบบทดสอบก่อนเรียน และกระดาษคำตอบ
3. แบบทดสอบหลังเรียน และกระดาษคำตอบ
4. ใบงาน
5. เอกสารประกอบการเรียนการสอน
6. แบบฝึกหัด
7. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
8. แผ่นใส และปากกาเขียนแผ่นใส
9. กระดาษชาร์ต และปากกาเคมี
10. กระดาษกาว

เวลา

4 คาบเรียน

แผนการสอน

บทที่หก ระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทยในปัจจุบัน

มโนทัศน์

ระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทยในปัจจุบันนี้ ใช้แนวคิดการรวมอำนาจ (Centralization) ในการจัดการบริหารราชการส่วนกลาง ซึ่งแบ่งออกเป็น กระทรวง และกรม โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการบังคับบัญชา และกำกับดูแลการบริหารราชการแผ่นดินทั้งประเทศ ใช้แนวคิดในการแบ่งอำนาจ หรือการมอบอำนาจ (deconcentration) ในการจัดการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งแบ่งออกเป็น จังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภอ โดยกระทรวงและกรมต่างๆ ส่งเจ้าหน้าที่ของตนไปประจำในภูมิภาค และมอบอำนาจให้ไปปฏิบัติราชการ และใช้แนวคิดการกระจายอำนาจ (decentralization) ในการจัดการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันนี้มี 5 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด, เทศบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล, กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยให้คนในท้องถิ่นต่างๆ สามารถเลือกตัวแทนของตนไปใช้อำนาจในการบริหารราชการ ที่ส่วนกลางกระจายอำนาจให้มา ส่วนการปกครองท้องถิ่น ซึ่งแบ่งออกเป็น ตำบล และหมู่บ้านนั้น เป็นหน่วยการปกครองที่ปัจจุบัน ทำหน้าที่สนับสนุนการบริหารราชการส่วนภูมิภาค

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน พระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดให้การจัดระบบการบริหารราชการแผ่นดินมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น คนไทยคนไทยเราควรที่จะมีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติด้านการเมืองที่ถูกต้องเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านการจัดตั้ง โครงสร้าง รูปแบบ อำนาจหน้าที่ และรายได้ เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนที่อยู่ในรูปของความรู้ความเข้าใจ และเจตคติในเรื่องความหมายและความสำคัญของสถาบันและองค์กรทางการเมืองการปกครองของไทย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ชี้นำ

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังจากนั้น ครูนำผลการทดสอบก่อนเรียนไปสรุป แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบ ภาพรวมโครงสร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติด้านการเมืองของนักเรียนทุกคน

2. ชั้นกิจกรรม

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบ ภาพรวมโครงสร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติ ด้านการเมืองก่อนเรียนของนักเรียน แจกวัสดุประสงค์การเรียนรู้ และกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 7 กลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน แล้วให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำรา ระเบียบกฎหมาย หน่วยการบริหารราชการ และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่ ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง	ศึกษาเรื่องกระทรวง ศึกษาเรื่องหน่วยงานขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี
กลุ่มที่สอง	ศึกษาเรื่องกรม และศึกษาเรื่องจังหวัด
กลุ่มที่สาม	ศึกษาเรื่องอำเภอ และศึกษาเรื่องกิ่งอำเภอ
กลุ่มที่สี่	ศึกษาเรื่องตำบล และศึกษาเรื่องหมู่บ้าน
กลุ่มที่ห้า	ศึกษาเรื่ององค์การบริหารส่วนจังหวัด และศึกษาเรื่องเทศบาล
กลุ่มที่หก	ศึกษาเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบล และศึกษาเรื่องสภาตำบล
กลุ่มที่เจ็ด	ศึกษาเรื่องกรุงเทพมหานคร และศึกษาเรื่องเมืองพัทยา

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ

3. ชั้นอภิปราย

นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายแสดงทัศนะของตนเอง ในเรื่องระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทยในปัจจุบัน

4. ชั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทยใน

ปัจจุบัน เชื่อมโยงกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่สรุปจากจากทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยครูจะต้องสร้างให้เกิดภาวะอสมดุล(Disequilibrium)ทางปัญญา เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน(Adaptation)ทางปัญญา ในสองลักษณะคือ การปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) ในกรณีที่มีการเรียนรู้ใหม่เข้ากันไม่ได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม และการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)ในกรณีที่มีการเรียนรู้ใหม่เข้ากันได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม ให้นักเรียนทุกคนสรุปผลการเรียนรู้ด้วยการเขียนผังมโนทัศน์ใหม่

5. ชั้นประเมินผล

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. หนังสือประกอบการค้นคว้า
2. แบบทดสอบก่อนเรียน และกระดาษคำตอบ
3. แบบทดสอบหลังเรียน และกระดาษคำตอบ
4. ใบงานเอกสารประกอบการเรียนการสอน
5. แบบฝึกหัด
6. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
7. แผ่นใส และปากกาเขียนแผ่นใส
8. กระดาษชาร์ต และปากกาเคมี
9. กระดาษกาว

เวลา

4 คาบเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

บทที่เจ็ด ปัญหาการเมืองการปกครองของไทย

และบทบาทของประชาชนกับการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย

มโนทัศน์

นับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ 24 มิถุนายน 2475 ประเทศไทยต้องประสบปัญหาการเมืองการปกครองมากมายหลายประการ นับตั้งแต่ การต่อสู้แย่งชิงอำนาจ การผูกขาดอำนาจไว้ภายใต้ระบอบอำมาตยาธิปไตย ความไม่เป็นประชาธิปไตยของระบบการเมืองการปกครอง ความด้อยประสิทธิภาพของระบบการเมืองการปกครอง และความทุจริตฉ้อฉลที่เกิดขึ้นภายในระบบการเมืองการปกครอง และได้้นำประเทศไทยไปสู่ปัญหาด้านต่างๆ เช่น ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน ปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ ปัญหาการศึกษา ปัญหาสังคมต่างๆ เป็นต้น จนกระทั่งได้ส่งผลกระทบรุนแรงถึงขั้นเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง เมื่อปี พ.ศ.2540

หลังจากมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 คนไทยจำนวนมากต่างฝากความหวังไว้กับมาตรการในการปฏิรูปการเมืองตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งหากได้ศึกษาอย่างถ่องแท้ด้วยวิธีคิดแบบอหังการ (คิดสืบสาวหาสาเหตุ) แล้ว จะพบว่า ตัวต้นเหตุของปัญหาการเมืองการปกครองของไทยอยู่ที่ การขาดความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐาน ในเรื่องการเมืองการปกครอง (political illiteracy) ของประชาชนนั่นเอง ดังนั้น ถ้าพึงมาตรการปฏิรูปการเมืองตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน จึงไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาการเมืองการปกครองของไทยได้ หากมิได้แก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหา ด้วยการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเมืองการปกครองแก่ประชาชน

นักเรียนในฐานะคนไทยคนหนึ่งที่เคยโตด้วยความอุดมสมบูรณ์ของแผ่นดินไทย นักเรียนในฐานะสมาชิกในสังคมคนหนึ่งที่ได้ศึกษาเล่าเรียน โดยสังคมส่วนรวมเป็นผู้เสียภาษีเป็นค่าใช้จ่ายให้ นักเรียนในฐานะบุคคลที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงกว่าบุคคลอื่น จึงสมควรที่จะมีสำนึก รับผิดชอบ และทดแทนบุญคุณสังคม ประเทศชาติ โดยเริ่มจากการศึกษาหาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องการเมืองการปกครองของไทย การมีวิจรรณญาณที่ดีในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เมื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การติดตามตรวจสอบนักการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็น การสนับสนุนนักการเมืองหรือนโยบายทางการเมือง การคัดค้านนักการเมืองหรือคัดค้านทางการเมือง การเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ การปกป้องสิทธิต่างๆ ของตนเอง ครอบครัว และชุมชน รวมถึงสามารที่จะนำความรู้ต่างๆ ไปเผยแพร่แก่ผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการเมืองของนักเรียนที่อยู่ในรูปของความรู้ความเข้าใจ และเจตคติในเรื่องความหมายและความสำคัญของสถาบันและองค์กรทางการเมืองการปกครองของไทย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้น ครูนำผลการทดสอบก่อนเรียนไปสรุป แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบ ภาพรวม โครงสร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติด้านการเมืองของนักเรียนทุกคน

2. ขั้นกิจกรรม

ครูเกริ่นนำและแจ้งวัตถุประสงค์ในการศึกษา เรื่องปัญหาการเมืองการปกครอง ของไทย และบทบาทประชาชนในการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทยให้นักเรียนทราบ

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มแข่งขันกันค้นหาว่าหรือข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเมืองการปกครองของไทยให้ได้มากที่สุด นำเสนอหน้าชั้นเรียน หลังจากนั้น ให้นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายว่าปัญหาการเมืองการปกครองปัญหาใดสำคัญที่สุด ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย และประชาชนมากที่สุด และจะส่งผลกระทบแค่ไหน อย่างไรบ้าง ถ้าพวกเราไม่ใส่ใจที่จะแก้ปัญหา

ครูแจกแบบฝึกหัดให้นักเรียนแต่ละคนฝึกคิดแบบสืบสาวหาสาเหตุของปัญหาการเมืองไทย เพื่อค้นหาให้ได้ว่า ต้นเหตุของปัญหาเหล่านี้คืออะไร และวิธีแก้ไขปัญหาเหล่านี้จะทำได้อย่างไร เพื่อนำมาสรุปรวมแล้วให้นักเรียนช่วยกันแยกแยะว่า ปัญหาใดนักเรียนต้องเป็นตัวหลักในการแก้ไข ปัญหาใดที่นักเรียนสามารถมีส่วนช่วยแก้ไขได้ ปัญหาใดนักเรียนไม่สามารถช่วยแก้ไขได้ ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดเห็นว่า นักเรียนในฐานะประชาชนคนหนึ่ง

ควรจะมีบทบาทในการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทยอย่างไรบ้าง

3. ขั้นอภิปราย

ให้นักเรียนทุกคนร่วมกันว่า ได้เรียนรู้อะไรจากการศึกษาเรื่องปัญหาการเมืองการปกครองของไทย กับบทบาทประชาชนในการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย

4. ขั้นสรุปผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปปัญหาการเมืองการปกครองของไทย และบทบาท ประชาชนในการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย เปรียบเทียบกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่สรุปจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยครูจะต้องสร้างให้เกิดภาวะอสมดุล (Disequilibrium) ทางปัญญา เพื่อ

ให้เกิดการปรับเปลี่ยน (Adaptation)ทางปัญญา ในสองลักษณะคือ การปรับโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) ในกรณีที่การเรียนรู้ใหม่เข้ากันไม่ได้กับโครงสร้างทางปัญญาเดิม และการดูดกลืนเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา(Assimilation)

5. ชั้นประเมินผล

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. แบบทดสอบก่อนเรียน และกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบหลังเรียน และกระดาษคำตอบ
3. ใบงาน
4. เอกสารประกอบการเรียนการสอน
5. แบบฝึกหัด
6. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
7. แผ่นใส และปากกาเขียนแผ่นใสกระดาษชาร์ต และปากกาเคมีกระดาษกาวุ่น

เวลา

- 4 คาบเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ

1. การเมืองน่าจะมีคามหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด
 - ก. การทะเลาะขัดแย้งของนักการเมือง
 - ข. การใช้อำนาจจัดสรรผลประโยชน์ในสังคม
 - ค. การทุจริตคอบโกยผลประโยชน์ของนักการเมือง
 - ง. การใช้กลโกงเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งทางการเมือง
2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นเรื่องการเมืองมากที่สุด
 - ก. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมชอบคุฟุตบอลอังกฤษ
 - ข. ประธานนักเรียนขาดเรียนวิชาการปกครองของไทยเป็นประจำ
 - ค. สมาชิกวุฒิสภาซื้อรถยนต์เป็นของขวัญให้บุตรที่สำเร็จการศึกษา
 - ง. คนขายสลากกินแบ่งรัฐบาลต่อต้านการนำเครื่องขายสลากอัตโนมัติมาใช้
3. ข้อใดมีลักษณะของการรวมกลุ่มกันทางการเมืองน้อยที่สุด
 - ก. ส.ส.ร่วมมือกันจัดมวยชิงแชมป์โลก
 - ข. นักเรียนชายรวมตัวกันเรียกร้องขอไว้ผมยาว
 - ค. สมาคมตลกประท้วงให้ขยายเวลาปิดคาเฟ่เป็นตีสาม
 - ง. ชมรมคนพิการรวมตัวกันผลักดันกฎหมายคุ้มครองคนพิการ
4. ทุกที่อาจมีการเมืองได้ ยกเว้นที่ใด

ก. ในป่า	ข. ในโรงเรียน
ค. ในครอบครัว	ง. ในที่ที่มีคนอยู่คนเดียว
5. เหตุใดจึงต้องมีการเมือง

ก. เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม	ข. เพราะมนุษย์มีธรรมชาติที่เลวร้าย
ค. เพราะมนุษย์ชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น	ง. ถูกทุกข้อ
6. การเมืองเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับใครในข้อต่อไปนี้

ก. พระภิกษุ	ข. บุคคลวิกลจริต
ค. นักเรียนโรงเรียนอนุบาล	ง. การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับบุคคลในทุกข้อที่กล่าวมา
7. ปัจจุบันนี้ รัฐบาลเก็บภาษีจากเราไปรวมเป็นงบประมาณแผ่นดิน ประมาณปีละเท่าไร

ก. หนึ่งแสนล้านบาท	ข. สี่แสนล้านบาท
ค. หนึ่งล้านล้านบาท	ง. สี่ล้านล้านบาท

8. รัฐบาลเก็บภาษีจากคนกลุ่มใด
- ก. คนที่มีทรัพย์สินมาก
ข. คนที่ซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยมาบริโภค
ค. คนที่มีรายได้จากการประกอบอาชีพ
ง. ทุกคน
9. ภาษีประเภทใดที่ปัจจุบันรัฐบาลจัดเก็บได้มูลค่าสูงสุด
- ก. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
ข. ภาษีศุลกากร
ค. ภาษีสรรพสามิต
ง. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
10. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง
- ก. ยังไงก็ต้องมีการเมือง ตราบเท่าที่ยังมีสังคมมนุษย์
ข. การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเราตั้งแต่เกิดจนตาย
ค. การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง ประชาชนไม่เกี่ยวข้อง
ง. การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในแต่ละวันของเรา
11. ข้อใดหมายถึงระบอบเผด็จการ
- ก. ระบอบการปกครองที่ทุจริต
ข. ระบอบการปกครองที่โหดร้าย
ค. ระบอบการปกครองที่เน้นความเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ
ง. ระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการปกครองอยู่ที่คนคนเดียวหรือกลุ่มเดียว
12. ข้อใดคือหลักการที่สำคัญที่สุดของระบบเผด็จการ
- ก. สังคมมนุษย์ต้องมีผู้นำเสมอ
ข. มนุษย์ทุกคนเกิดมาไม่เท่าเทียมกัน
ค. คนโง่ยอมตกเป็นเหยื่อของคนฉลาด
ง. คนส่วนใหญ่อ่อนแอจึงต้องมีคนเข้มแข็งมาปกครอง
13. ทุกข้อคือข้อเสียของระบอบเผด็จการ ยกเว้นข้อใด
- ก. ผู้นำมักเป็นคนไม่ดีเสมอ
ข. ผู้นำไม่มีวาระการดำรงตำแหน่งที่แน่นอน
ค. ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพทางการเมืองน้อย
ง. คนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมตัดสินใจอาจเกิดหายนะได้
14. ข้อใดไม่ใช่ข้อดีของระบอบเผด็จการ
- ก. การบริหารงานน่าจะรวดเร็วกว่าระบอบประชาธิปไตย
ข. ประชาชนไม่ต้องมีคุณภาพมากเท่าระบอบประชาธิปไตย
ค. ถ้าได้ผู้นำดี บ้านเมืองจะเจริญมาก เพราะมีอำนาจเด็ดขาด
ง. ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าระบอบประชาธิปไตย

15. เผด็จการคณาธิปไตย คือ ระบบการปกครองที่มีลักษณะเช่นใด
- ใช้อำนาจสูงสุดไปในทางมิชอบ
 - อำนาจสูงสุดอยู่ที่พระมหากษัตริย์
 - อำนาจสูงสุดอยู่ที่กลุ่มบุคคลกลุ่มเดียว
 - อำนาจสูงสุดอยู่ที่ผู้นำทางศาสนา
16. เผด็จการอำนาจนิยม (Authoritarianism) คือ ระบบการปกครองที่มีลักษณะเช่นใด
- จำกัดอำนาจสูงสุดอยู่ที่คนๆ เดียวเท่านั้น
 - ผู้มีอำนาจสูงสุดผูกขาดอำนาจต่อเนื่องยาวนาน
 - จำกัดสิทธิเสรีภาพ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
 - จำกัดสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่านั้น
17. ประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่ลักษณะในข้อใด
- มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 - ประชาชนมีเสรีภาพที่จะทำอะไรก็ได้
 - ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดการปกครองในประเทศ
 - ถูกทุกข้อ
18. ข้อใดไม่ใช่หลักการของประชาธิปไตย
- ภราดรภาพ : รวมกันไว้ไม่แตกแยก
 - มนุษยนิยม : อยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี
 - เอกภาพ : ไม่คิดอะไรแตกต่างจากคนอื่น
 - ประสิทธิภาพ : หลายห่วย่อมดีกว่าห่วยเดียว
19. ตามหลักการแล้ว ประชาธิปไตยแตกต่างจากเผด็จการในข้อใดมากที่สุด
- เผด็จการมีประสิทธิภาพดีกว่าประชาธิปไตย
 - ประชาธิปไตยทำให้ประเทศเจริญกว่าเผด็จการ
 - ประชาธิปไตยมีผลให้เกิดการทุจริตมากกว่าเผด็จการ
 - อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของคนส่วนน้อยหรือคนส่วนมาก
20. ประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและยากจนน่าจะชอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากกว่าระบอบอื่นเพราะหลักการของประชาธิปไตยข้อใดมากที่สุด
- เสรีภาพ
 - เสมอภาค
 - สันติภาพ
 - ภราดรภาพ
21. ข้อใดไม่ใช่ข้อดีของระบอบประชาธิปไตย
- สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจได้
 - ผู้นำมีวาระการดำรงตำแหน่งที่แน่นอน
 - อาจได้ผู้นำที่ผิดพลาดไป ถ้าประชาชนเลือกเข้ามา
 - ประเทศจะเจริญหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้นำมากกว่าประชาชน

22. ทุกข้อคือข้อเสียของระบอบประชาธิปไตย ยกเว้นข้อใด
- ประชาชนต้องมีคุณภาพมาก
 - อาจเด็ดขาด รวดเร็ว น้อยกว่าเผด็จการ
 - อาจหาชนะได้ ถ้าประชาชนเลือกคนทุจริตไปทำงานแทน
 - อาจได้ผู้นำที่ไม่ดีตลอดไปเลยก็ได้ เพราะไม่มีวาระการดำรงตำแหน่งที่แน่นอน
23. ข้อใดไม่ใช่ประชาธิปไตยโดยตรง
- การตรากฎหมายโดยมติมหาชน
 - การเลือกนายกรัฐมนตรีโดยตรง
 - การลงประชามติในเรื่องต่างๆอย่างเป็นทางการ
 - การลงประชามติถอดถอนผู้มีตำแหน่งทางการเมือง
24. ประชาธิปไตยทางอ้อมมีข้อดีที่สำคัญที่สุดคือข้อใด
- ประชาชนไม่ต้องเสียเวลาไปลงคะแนนเสียงบ่อยๆ
 - ประชาชนเลือกคนที่มีความรู้ไปกำหนดนโยบายแทนได้
 - ฝ่ายรัฐบาลมีอำนาจมาก ไม่ต้องกลัว ส.ส. อภิปรายไม่ไว้วางใจ
 - นโยบายของรัฐจะเป็นไปตามความต้องการของประชาชนเสมอ
25. ประชาธิปไตยรูปแบบใดที่หัวหน้าฝ่ายบริหารไม่ต้องเลือกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ
- ประชาธิปไตยทางอ้อม
 - ประชาธิปไตยแบบทุนนิยม
 - ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา
 - ประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดี
26. รัฐธรรมนูญประเทศ ก. กำหนดให้ประชาชนเลือกฝ่ายนิติบัญญัติ แล้วให้ฝ่ายนิติบัญญัติเลือกฝ่ายบริหาร โดยที่ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถลงมติไม่ไว้วางใจปลดฝ่ายบริหารออกได้ด้วยการลงมติไม่ไว้วางใจแต่ฝ่ายบริหารก็สามารถยุบฝ่ายนิติบัญญัติได้ด้วย แสดงว่าประเทศนี้ใช้การปกครองแบบใด
- ประชาธิปไตยทางตรง
 - ประชาธิปไตยทุนนิยม
 - ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา
 - ประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดี
27. ประเทศในข้อใดที่ใช้การปกครองประชาธิปไตยทางอ้อมแบบประธานาธิบดี
- ญี่ปุ่น - มาเลเซีย
 - สิงคโปร์ - กัมพูชา
 - ฟิลิปปินส์ - อินโดนีเซีย
 - ออสเตรเลีย - สหราชอาณาจักร

28. ข้อใดคือข้อเสียของประชาธิปไตยทางอ้อมแบบรัฐสภา
- ฝ่ายบริหารยุบฝ่ายนิติบัญญัติไม่ได้
 - ฝ่ายบริหารมีอำนาจมากกว่าฝ่ายนิติบัญญัติ
 - ฝ่ายนิติบัญญัติลงมติไม่ไว้วางใจปลดฝ่ายบริหารไม่ได้
 - ฝ่ายบริหารไม่ค่อยมีอำนาจเด็ดขาด มักต้องคำนึงถึงคะแนนเสียงของสมาชิกฝ่ายนิติบัญญัติ
29. ประเทศที่จะนำประชาธิปไตยทางอ้อมแบบประธานาธิบดีมาใช้ควรเป็นประเทศที่มีลักษณะในข้อใดน่าจะเหมาะสมกว่าข้ออื่น
- ไม่มีกษัตริย์เป็นประมุข
 - เป็นรัฐรวม มีหลายภาคมลรัฐ
 - ประชาชนส่วนใหญ่ตั้งตัวทางการเมือง
 - ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สนใจการเมือง
30. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง
- ประชาธิปไตยเป็นแนวคิดของฝรั่งจึงไม่เหมาะสมกับสังคมไทย
 - One man one vote หมายถึง การเลือกตั้ง ส.ส. แบบเขตเดียวคนเดียว
 - ประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่ให้ประชาชนมีเสรีภาพโดยไม่จำกัด
 - ไม่มีข้อใดถูก
31. การจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินของสยามในสมัยอยุธยา นั้นนำแบบอย่างมาจากชาติใด
- จีน
 - ขอม
 - อินเดีย
 - อังกฤษ
32. จุดศดมภ์ เป็นการบริหารราชการส่วนใด
- ส่วนกลาง
 - ส่วนภูมิภาค
 - ส่วนท้องถิ่น
 - ส่วนท้องถิ่น
33. สยามเลิกใช้จุดศดมภ์เมื่อใด
- สิ้นสุดสมัยอยุธยา
 - เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475
 - มีการปฏิรูปการบริหารสมัยพระเพทราชา
 - ปฏิรูประบบราชการสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
34. ในปี ร.ศ.103 เจ้านายและขุนนาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการที่ปฏิบัติราชการในสถานทูตไทย ณ กรุงลอนดอน ได้ทำหนังสือกราบบังคมทูลเสนอแนะรัชกาลที่ ๕ ในเรื่องใด
- เสนอแนะให้ปฏิรูประบบราชการ
 - เสนอแนะให้เปลี่ยนแปลงการปกครอง
 - เสนอแนะให้จัดทำรัฐธรรมนูญฉบับแรก
 - เสนอแนะให้กระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

35. ข้อใดไม่ได้เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5
- ก. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, สุขาภิบาล
 - ข. อภิรัฐมนตรีสภา, องคมนตรีสภา
 - ค. รัฐธรรมนูญฉบับแรก, เมืองประชาธิปไตยจำลอง
 - ง. ยกเลิกตำแหน่งวังหน้า, เริ่มตำแหน่งมกุฎราชกุมาร
36. การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินรูปแบบใดที่ถูกนำมาใช้แทนที่ระบบกินเมือง
- ก. เทศบาล
 - ข. สภาตำบล
 - ค. สุขาภิบาล
 - ง. เทศาภิบาล
37. ข้อใดคือแนวทางของคณะกบฏ ร.ศ.130
- ก. สถาปนาระบบอบเผด็จการทหาร
 - ข. ยึดอำนาจเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ
 - ค. ล้มเลิกระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์
 - ง. ถูกทุกข้อ
38. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475
- ก. เศรษฐกิจตกต่ำหลังสงครามโลกครั้งที่สอง
 - ข. ความไม่พอใจการแก้ไขปัญหาการคลังด้วยการปลดข้าราชการออก
 - ค. ความล้มเหลวในการบริหารการคลังสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ
 - ง. นักเรียนไทยได้เห็นความเจริญก้าวหน้าของประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตย
39. บุคคลกลุ่มใดมีบทบาทสำคัญที่สุดในการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน 2475
- ก. พ่อค้า นักธุรกิจ
 - ข. ทหาร ข้าราชการ
 - ค. นักศึกษา นักวิชาการ
 - ง. เจ้านาย พระบรมวงศานุวงศ์
40. ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเริ่มมีเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2475 ก่อนหน้านั้นผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารประเทศคือใคร
- ก. เสนาบดี
 - ข. อุปราช
 - ค. สมุหนายก
 - ง. พระมหากษัตริย์
41. ประเทศไทยต้องตกอยู่ภายใต้วังวนระบอบเผด็จการหลายช่วง ช่วงละหลายๆปี ในระยะเวลา 26 ปี นับแต่เหตุการณ์ใด
- ก. การยึดอำนาจโดยคณะรัฐประหารที่นำโดย จอมพลผิน ชุณหะวัณ
 - ข. การยึดอำนาจรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม โดย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
 - ค. การยึดอำนาจรัฐบาลพระยามโนปกรณนิติธาดา โดย พ.อ.พระยาพหลพลพยุหเสนา
 - ง. การยึดอำนาจโดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ภายหลังจากเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519
42. คนกลุ่มใดที่มีบทบาทสำคัญในการชุมนุมประท้วงการเลือกตั้งสกปรก พ.ศ.2500
- ก. นักการเมือง
 - ข. พ่อค้า นักธุรกิจ
 - ค. นิสิตนักศึกษา
 - ง. ประชาชนทั่วไป

43. เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 มีความสำคัญหลายประการ ข้อใดสำคัญที่สุด
- เป็นการต่อสู้เรียกร้องประชาธิปไตย โดยประชาชนอย่างแท้จริง
 - เป็นการยุติระบอบเผด็จการนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน
 - เป็นจุดเริ่มที่นำไปสู่การล่มสลายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย
 - ภายหลังเหตุการณ์ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรก
44. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519
- นักศึกษาถูกกล่าวหาว่าแสดงละครหมิ่นองค์รัชทายาท
 - อดีตนายกรัฐมนตรีที่ถูกประชาชนต่อต้านเดินทางกลับเข้าประเทศ
 - กรรมกร 2 คนที่ต่อต้านพระราชกฤษฎีกาขานคอแต่ตำรวจจับฆาตกรรมไม่ได้
 - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งจับนักศึกษาและอาจารย์ที่แจกใบปลิวเรียกร้องรัฐธรรมนูญ
45. เหตุการณ์พฤษภาทมิฬมีความสำคัญอย่างไร
- เป็นการต่อสู้ของประชาชนเพื่อให้ได้มาซึ่งประชาธิปไตยเป็นครั้งแรก
 - เป็นความพยายามครั้งแรกที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองไปเป็นประชาธิปไตย
 - เป็นการปราบปรามประชาชนครั้งที่รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์การเมืองไทย
 - เป็นการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในการแสดงพลังขับไล่ผู้นำที่พยายามจะผูกขาดอำนาจ
46. ข้อใดต่อไปนี้ที่สถานะและพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์แตกต่างจากข้ออื่นมากที่สุด
- สมัยสุโขทัย
 - สมัยอยุธยา
 - สมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่1- รัชกาลที่6)
 - สมัยรัตนโกสินทร์รัชกาลที่7- รัชกาลที่9)
47. ในสมัยอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่1-รัชกาลที่4) ส่วนใหญ่สยามใช้การปกครองแบบใด
- ประชาธิปไตย
 - คณาธิปไตย
 - ราชาธิปไตย
 - ธรรมาธิปไตย
48. “ประเทศไทยอยู่ภายใต้ระบอบเผด็จการมานาน ประชาชนจึงรวมพลังกันเรียกร้องรัฐธรรมนูญ แต่กลับต้องถูกปราบปรามด้วยความรุนแรง ผลที่สุดผู้นำเผด็จการที่ทุจริตก็ถูกโค่นล้มลง” หมายถึงเหตุการณ์ใด
- รัฐประหาร พ.ศ.2490
 - 14 ตุลาคม 2516
 - 6 ตุลาคม 2519
 - 17-20 พฤษภาคม 2535

55. ที่กล่าวว่าประเทศไทยใช้ระบบสองสภานั้น หมายถึงสภาใดบ้าง
- สภาผู้แทนราษฎร กับ วุฒิสภา
 - รัฐสภา กับ สภาร่างรัฐธรรมนูญ
 - สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับ รัฐสภา
 - สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กับ สภาความมั่นคงแห่งชาติ
56. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของ ส.ส.
- เลือกนายกรัฐมนตรี
 - เสนอและพิจารณาร่างกฎหมาย
 - ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร
 - นำงบประมาณมาพัฒนาเขตเลือกตั้งของตน
57. เนื่องจากวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ในข้อใด ประชาชนจึงไม่ควรเลือกผู้สมัครฯที่มีพรรคการเมืองสนับสนุนอยู่
- ลงมติยุบพรรคการเมืองได้
 - พิจารณากลับกรองกฎหมาย
 - อภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี
 - แต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
58. รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดให้ผู้ที่จะได้เป็นนายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นบุคคลในข้อใด
- สภาผู้แทนราษฎรลงมติโดยเปิดเผยสนับสนุนด้วยเสียงข้างมาก
 - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียงข้างมากลงชื่อสนับสนุนให้เป็นนายกรัฐมนตรี
 - เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดมากที่สุด
 - ถูกทุกข้อ
59. ข้อใดไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี
- เสนอร่างพระราชบัญญัติ
 - กำกับการบริหารราชการส่วนกลาง
 - ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน
 - แต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา
60. ข้อใดไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ
- วินิจฉัยแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
 - วินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่
 - วินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่
 - วินิจฉัยกรณีปิดปิดบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

67. เมื่อประชาชนถูกหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่กระทำความผิด ควรฟ้องร้องหน่วยงานใด
- ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง
 - ศาลยุติธรรม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
 - ศาลปกครอง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
 - ศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
68. บุคคลกลุ่มใดในข้อต่อไปนี้เป็นผู้ไม่สามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติได้
- คณะรัฐมนตรี
 - สมาชิกวุฒิสภา
 - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 - ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน
69. ข้อใดไม่ใช่สาระที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน
- นายกรัฐมนตรีต้องเลือกมาจากส.ส.เท่านั้น
 - ห้ามข้าราชการประจำดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในขณะเดียวกัน
 - ห้ามไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขณะเดียวกัน
 - รัฐมนตรีต้องแต่งตั้งจากส.ส.และต้องพ้นจากตำแหน่ง ส.ส. ใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับแต่งตั้ง
70. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
- ยุบสภาฯ คือการยุบรัฐสภา
 - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นสมาชิกรัฐสภาโดยตำแหน่ง
 - ผู้ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีได้ ต้องเลือกมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น
 - กล่าวไม่ถูกต้องทุกข้อ
71. เหตุผลที่สำคัญที่สุดที่เราควรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ
- เพื่อแสดงความเป็นประชาธิปไตยของเรา
 - เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลอื่นมาใช้สิทธิแทน
 - เป็นการมอบอำนาจให้บุคคลใช้อำนาจอธิปไตยแทน
 - เพราะการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ ไม่ไปต้องเสียสิทธิทางการเมืองหลายประการ
72. ถ้ามีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ในปี พ.ศ.2549 คนที่อายุน้อยที่สุดที่มีสิทธิเลือกตั้งคือคนที่เกิดวันที่
ก. 31 ธันวาคม 2530	ข. 1 มกราคม 2531
ค. 2 มกราคม 2531	ง. 3 มกราคม 2531

73. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับการเลือกตั้งส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
- แบ่งเป็น 400 เขต ให้มีส.ส.เขตละ 1 คน
 - ผู้เลือกตั้งเลือกผู้สมัครได้เพียง 1 คนเท่านั้น
 - ผู้สมัครคนใดได้คะแนนสูงสุดเพียงคนเดียวเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง
 - ถ้าตำแหน่งส.ส.แบบนี้ว่างลง ไม่ต้องเลือกตั้งซ่อม ให้ผู้ได้คะแนนรองลงมา เป็นส.ส.แทน
74. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับการเลือกตั้งส.ส.แบบบัญชีรายชื่อ
- ใช้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง
 - ผู้เลือกตั้งเลือกได้เพียง 1 บัญชีเท่านั้น
 - จัดสรรตำแหน่งส.ส.ให้ตามสัดส่วนคะแนนที่แต่ละพรรคได้
 - พรรคการเมืองส่งผู้สมัครได้พรรคละ 1 บัญชี บัญชีละไม่เกิน 100 คน
75. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
- มีจำนวนทั้งหมด 200 คน
 - ใช้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง
 - ผู้เลือกตั้งเลือกผู้สมัครได้ตามจำนวนส.ว.ที่จังหวัดพึงมี
 - ผู้สมัครที่ได้คะแนนสูงสุดตามจำนวนที่จังหวัดพึงมีเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง
76. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
- มีวาระ 6 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง
 - ห้ามผู้สมัครสังกัดพรรคการเมือง
 - ห้ามผู้สมัครหาเสียง ทำได้แค่แนะนำตัวตามที่ กกต.กำหนด
 - ตำแหน่งส.ว.ว่างลง ไม่ต้องเลือกตั้งซ่อม ให้ผู้ได้คะแนนรองลงมาเป็นส.ว.แทน
77. ข้อใด**ไม่ใช่**มาตรการที่มีไว้เพื่อลดและขจัดการซื้อเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ห้ามผู้สมัครหาเสียง
 - ตรวจสอบค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
 - นำบัตรเลือกตั้งไปนับรวมกับ ณ ที่แห่งเดียวในเขตเลือกตั้ง
 - กำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ผู้ไม่ไปเลือกตั้งต้องเสียสิทธิทางการเมืองบางประการ
78. ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันควร ต้องเสียสิทธิทางการเมืองหลายประการยกเว้นข้อใด
- สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น
 - สิทธิในการคัดค้านการเลือกตั้ง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น
 - สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น
 - สิทธิในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น

79. ข้อใดไม่ใช่สาระเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ส. ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน
- ห้ามผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. หาเสียง ทำได้แค่แนะนำตัว
 - ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ต้องสำเร็จปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เว้นแต่เคยเป็นสมาชิกรัฐสภามาก่อน
 - ในการเลือกตั้ง ส.ส. ต้องนำบัตรเลือกตั้งมาพร้อมกันเพื่อนับคะแนน ณ ที่เดียวในเขตเลือกตั้ง
 - ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ต้องสังกัดพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียว ไม่น้อยกว่า 90 วัน
80. ที่ว่า กกต. “ให้ใบเหลือง” แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น หมายถึงข้อใด
- กกต. เตือนไม่ให้ผู้สมัครกระทำการทุจริต มิฉะนั้นจะถูกลงโทษ
 - การเลือกตั้งดำเนินต่อไป แต่ตัดสิทธิผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้นออก
 - กกต. สั่งให้เลือกตั้งใหม่ แต่ให้ผู้สมัครคนนั้นมีสิทธิเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งใหม่
 - กกต. สั่งให้เลือกตั้งใหม่ แต่ไม่ให้ผู้สมัครคนนั้นมีสิทธิเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งใหม่
81. ตามหลักการแล้ว ข้อดีของการกระจายอำนาจคือ
- ท้องถิ่นพัฒนาเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกัน
 - ท้องถิ่นพัฒนาเจริญก้าวหน้าไปในทิศทางเดียวกัน
 - ท้องถิ่นพัฒนาไปตามความต้องการของประชาชน
 - รัฐบาลกลางสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศได้ดียิ่งขึ้น
82. “แบ่งอำนาจไปให้ และส่งคนไปใช้อำนาจนั้น เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในพื้นที่” หมายถึง การบริหารราชการในข้อใด
- การบริหารราชการส่วนกลาง
 - การบริหารราชการส่วนภูมิภาค
 - การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
 - การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
83. ตำแหน่งในข้อใดเป็นตำแหน่งในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค
- ปลัดเทศบาล นายกเมืองพัทยา
 - ปลัดอำเภอ สาธารณสุขจังหวัด
 - ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เทศมนตรี
 - ปลัดเมืองพัทยา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
84. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
- กำนันต้องเป็นผู้ใหญ่บ้านด้วยในขณะเดียวกัน
 - กำนัน (ที่ได้รับเลือกตั้งตั้งแต่ 5 กรกฎาคม 2535) มีวาระห้าปีนับแต่วันเลือกตั้ง
 - ผู้ใหญ่บ้าน (ที่ได้รับเลือกตั้งตั้งแต่ 5 กรกฎาคม 2535) มีวาระห้าปีนับแต่วันเลือกตั้ง
 - ห้ามกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลในขณะเดียวกัน

91. เชื่อกันว่าบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มีส่วนที่จะทำให้เกิดปัญหาการเมืองการปกครองของไทยขึ้นมาใหม่หลายประการยกเว้นข้อใด
- นายกรัฐมนตรีมีอำนาจมากเกินไป
 - การจัดสรรตำแหน่งรัฐมนตรีตามโควตาพรรคการเมือง และกลุ่มต่างๆ
 - พรรคการเมือง พยายามแทรกแซงกระบวนการสรรหา และการทำงานขององค์กรอิสระ
 - การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกวุฒิสภา ที่จะลาออกไปสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก
92. พฤติกรรมในข้อใดมีลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อนหรือผลประโยชน์ขัดกัน (conflict of interest)
- รัฐมนตรีพรรคเดียวกันแย้งชิงผลประโยชน์กันเอง
 - นักการเมืองคนเดียวควบเก้าอี้รัฐมนตรี 2 กระทรวง
 - พรรคร่วมรัฐบาลขัดแย้งกันเรื่องการจัดสรรตำแหน่งรัฐมนตรี
 - ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นผู้มีธุรกิจที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ
93. ปัจจุบันคนกลุ่มใดที่เข้ามามีอิทธิพลทางการเมืองเหนือกลุ่มอื่นๆ ในสังคมไทย
- กลุ่มนายทุน นักธุรกิจ
 - กลุ่มนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 - กลุ่มทหารข้าราชการประจำ
 - กลุ่มนักพัฒนาขององค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)
94. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาการเมืองการปกครองของไทย
- ปัญหาการเมืองส่งผลให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจได้
 - เพราะใช้คำว่า “เล่นการเมือง” การเมืองไทยจึงไม่พัฒนา
 - ประชาธิปไตยของไทย ไม่อาจดีขึ้นได้เพราะคนไทยส่วนใหญ่ยังยากจน
 - คนไทยไม่จำเป็นต้องสนใจการเมือง เพราะมี ส.ส. และ ส.ว. ทำหน้าที่แทนให้อยู่แล้ว
95. การเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ซื้อสิทธิ์ ซื้อเสียง จะส่งผลข้อใดที่อันตรายที่สุด
- ผู้สมัครเข้าไปถอนทุนคืน
 - ต้องเลือกตั้งใหม่กันบ่อยๆ
 - คนดีมีความสามารถไม่มาสมัครรับเลือกตั้งอีกเลย
 - นโยบายของรัฐไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
96. ปัญหาการเมืองการปกครองของไทยปัจจุบัน มีต้นเหตุที่สำคัญที่สุดมาจากข้อใด
- กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม
 - นักการเมืองที่ทุจริต
 - ข้าราชการที่ด้อยประสิทธิภาพ
 - ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจการเมืองน้อย

97. สภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดมาตรการในการปฏิรูปการเมืองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 เพื่อแก้ไขปัญหาการเมืองไทยหลายประการยกเว้นข้อใด
- ก. ความทุจริตในระบบการเมือง
 - ข. ระบบการเมืองด้อยประสิทธิภาพ
 - ค. ประชาชนไม่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง
 - ง. การสั่งให้เลือกตั้งใหม่บ่อยๆเนื่องจากการทุจริตการเลือกตั้ง
98. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการเมืองการปกครองของไทย
- ก. การเมืองไทยจะดีขึ้นได้ ต้องมีใครสักคนที่มีความสามารถมาแก้ไขให้
 - ข. การแก้ไขปัญหาการเมืองการปกครองของไทย เป็นหน้าที่ของนักการเมือง
 - ค. ควรจัดสรรเงินอุดหนุนพรรคการเมือง เพื่อให้พรรคการเมืองที่ดีดำรงอยู่ได้
 - ง. สิ่งที่ดีที่สุดที่ประชาชนทำได้ คือขอร้องให้นักการเมืองเลิกทุจริต เพื่อเห็นแก่ประเทศชาติ
99. ธรรมชาติ มีลักษณะหลายประการยกเว้นข้อใด
- ก. การบริหารการปกครองที่โปร่งใสตรวจสอบได้
 - ข. การบริหารการปกครองที่รับผิดชอบต่อประชาชน
 - ค. การบริหารการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย
 - ง. การบริหารการปกครองที่อำนาจการปกครองอยู่กับฝ่ายศาสนจักร
100. เงื่อนไขในข้อใดที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การเมืองการปกครองของไทยดีขึ้น
- ก. มีรัฐธรรมนูญที่ดี
 - ข. มีระบบการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม
 - ค. ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งกันมากๆ
 - ง. พัฒนาความรู้เรื่องการเมืองการปกครองแก่ประชาชน

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น ม.4/.....

แบบวัดเจตคติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในเครื่องหมายคำพูดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ด้านขวามือตามระดับความเห็นของนักเรียน

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. “การเมืองจะเป็นอย่างไร ก็คงไม่มีผลกระทบต่อเรา”					
2. “นักเรียนสนใจเรื่องการเมืองการปกครอง”					
3. “นักเรียนเห็นว่า การเมืองการปกครองเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ”					
4. “นักเรียนชอบที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง”					
5. “นักเรียนเห็นว่า การเรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองมีความสำคัญ”					
6. “ประชาธิปไตยเป็นแนวคิดของฝรั่ง จึงไม่เหมาะสมกับสังคมไทย”					
7. “ประชาธิปไตย เป็นระบอบการปกครองที่มักจะมีการประท้วงวุ่นวาย”					
8. “นักเรียนสนใจการปกครองระบอบประชาธิปไตย”					
9. “นักเรียนเห็นว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ”					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
10. “นักเรียนเห็นว่าการเรียนรู้ การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยเป็นเรื่องที่มี ความสำคัญ”					
11. “นักเรียนสนใจประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครองของไทย”					
12. “นักเรียนเห็นว่า การเรียนรู้ เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ การเมือง การปกครองของ ไทย เป็นเหตุการณ์ที่มี ความสำคัญ”					
13. “นักเรียนเห็นว่า การ เปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน 2475 เป็นเหตุการณ์ที่ มีความสำคัญ”					
14. “นักเรียนเห็นว่า เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เป็นเหตุการณ์ที่มี ความสำคัญ”					
15. “นักเรียนเห็นว่า เหตุการณ์ 17- 20 พฤษภาคม 2535 เป็น เหตุการณ์ ที่มีความสำคัญ”					
16. “นักเรียนเห็นว่าการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับสถาบันองค์กร ทางการเมืองการปกครองของ ไทยเป็นเรื่องที่น่าสนใจ”					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
17. “นักเรียนเห็นว่า การเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับสถาบันองค์กร ทางการเมืองการปกครองของ ไทยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ”					
18. “นักเรียนเห็นว่ารัฐสภาพ็น สถาบันที่มีความสำคัญ”					
19. นักเรียนเห็นว่า คณะรัฐมนตรีเป็น องค์กรที่มีความสำคัญ”					
20. “นักเรียนเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญ เป็นองค์กรที่มีความสำคัญ”					
21. “นักเรียนเห็นว่าศาลปกครอง เป็นองค์กรที่มีความสำคัญ”					
22. “นักเรียนเห็นว่าศาลยุติธรรมเป็น องค์กรที่มีความสำคัญ”					
23. “นักเรียนเห็นว่าคณะกรรมการ การเลือกตั้งเป็นองค์กรที่มี ความสำคัญ”					
24. “นักเรียนเห็นว่าผู้ตรวจการ แผ่นดินของรัฐสภาพ็นองค์กรที่ มีความสำคัญ”					
25. “นักเรียนเห็นว่าคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็น องค์กรที่มีความสำคัญ”					
26. “นักเรียนเห็นว่าคณะกรรมการ ตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรที่ มีความสำคัญ”					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
27. “เรามีเพียงเสียงเดียวจะไป เลือกตั้งหรือไม่ก็คงไม่มีผล อะไร”					
28. “นักเรียนสนใจการเลือกตั้งส.ส. และส.ว.”					
29. “นักเรียนเห็นว่าการเลือกตั้งส.ส. และส.ว.เป็นเรื่องที่สำคัญ”					
30. “นักเรียนสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับ การบริหารราชการแผ่นดิน”					
31. “นักเรียนเห็นว่าการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับระบบ การบริหารราชการแผ่นดินของ ไทยเป็นเรื่องที่น่าสนใจ”					
32. “นักเรียนเห็นว่า การบริหาร ราชการส่วนกลาง (กระทรวง, กรม)เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ”					
33. “นักเรียนเห็นว่า การบริหาร ราชการส่วนภูมิภาค (จังหวัด, อำเภอ)เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ”					
34. “นักเรียนเห็นว่า การปกครอง ท้องถิ่น(ตำบล,หมู่บ้าน)เป็นเรื่อง ที่มีความสำคัญ”					
35. “นักเรียนเห็นว่า การบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่น (อบจ., เทศบาล, อบต., กทม.และเมือง พัทยา)เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ”					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
36. “การเมืองไทยมีแต่การทุจริต โกงกิน”					
37. “เห็นพฤติกรรมของนักการเมือง แล้วรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่อยาก สนใจการเมือง”					
38. “การเมืองไทย ทำอย่างไรก็คงจะ ไม่ดีขึ้น”					
39. “เราคงช่วยทำให้การเมืองไทยดี ขึ้นไม่ได้หรอก”					
40. “ประเทศไทยไม่ใช่ของเราคน เดียว ไม่ควรจริงจังกับการ พัฒนาการเมืองไทยดีขึ้น”					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น ม.4/.....

แบบวัดพฤติกรรม

คำชี้แจง ในช่วงเดือนกันยายน – พฤศจิกายน พ.ศ.2546 นักเรียนได้ปฏิบัติตามประเด็นต่อไปนี้
 มากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

ประเด็น	ปฏิบัติ เป็นประจำ (ร้อยละ 100)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (ร้อยละ 75)	ปฏิบัติ ปาน กลาง (ร้อยละ 50)	ปฏิบัติ น้อย ครั้ง (ร้อยละ 25)	ไม่ ปฏิบัติ เลย (ร้อยละ 0)
1. ชมรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ การเมืองการปกครองของไทย					
2. ฟังรายการวิทยุที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ การเมืองการปกครองของไทย					
3. อ่านตำราหรือหนังสือที่ให้ความรู้ เกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย (นอกเหนือจากหนังสือประกอบการ เรียน)					
4. อ่านบทความในหนังสือพิมพ์หรือ วารสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครองของไทย					
5. เข้าชมเว็บไซต์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ การเมืองการปกครองของไทย					
6. ชมข่าวที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ของไทยทางรายการโทรทัศน์					

ประเด็น	ปฏิบัติ เป็นประจำ (ร้อยละ 100)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (ร้อยละ 75)	ปฏิบัติ ปาน กลาง (ร้อยละ 50)	ปฏิบัติ น้อย ครั้ง (ร้อยละ 25)	ไม่ ปฏิบัติ เลย (ร้อยละ 0)
7. พียงข่าวที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ของไทยทางรายการวิทยุ					
8. อ่านข่าวที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ของไทยจากหนังสือพิมพ์					
9. เข้าชมเว็บไซต์ที่เสนอข่าวเกี่ยวกับ การเมืองการปกครองของไทย					
10. กระทู้การใดๆ ที่เป็นการสนับสนุน พรรคการเมือง					
11. กระทู้การใดๆ ที่เป็นการสนับสนุน นักการเมืองระดับชาติ					
12. กระทู้การใดๆ ที่เป็นการสนับสนุน นักการเมืองระดับท้องถิ่น					
13. กระทู้การใดๆ ที่เป็นการสนับสนุน นโยบายของรัฐบาล					
14. กระทู้การใดๆ ที่เป็นการต่อต้าน พรรคการเมือง					
15. กระทู้การใดๆ ที่เป็นการต่อต้าน นักการเมืองระดับชาติ					
16. กระทู้การใดๆ ที่เป็นการต่อต้าน นักการเมืองระดับท้องถิ่น					
17. กระทู้การใดๆ ที่เป็นการคัดค้าน นโยบายของรัฐบาล					

ประเด็น	ปฏิบัติ เป็นประจำ (ร้อยละ 100)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (ร้อยละ 75)	ปฏิบัติ ปาน กลาง (ร้อยละ 50)	ปฏิบัติ น้อย ครั้ง (ร้อยละ 25)	ไม่ ปฏิบัติ เลย (ร้อยละ 0)
18.แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ หรือ ผลักดันแนวทางการพัฒนาหรือ แก้ไขปัญหาของโรงเรียนแก่ผู้ที่มีหน้าที่ รับผิดชอบ					
19.แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ หรือ ผลักดันแนวทางการพัฒนาหรือ แก้ไขปัญหาของท้องถิ่นแก่ผู้ที่มีหน้าที่ รับผิดชอบ					
20.แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ หรือ ผลักดันแนวทางการพัฒนาหรือ แก้ไขปัญหาของประเทศ แก่ผู้ที่มีหน้าที่ รับผิดชอบ					
21.กระทำการใดๆ ที่เป็นการปกป้องสิทธิ อันชอบธรรมของนักเรียนของ ครอบครัวนักเรียน หรือของชุมชน					
22.เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครองของไทยให้แก่ผู้อื่น					
23.เข้าร่วมหรือเคยเข้าร่วมในกิจกรรม พัฒนาโรงเรียน					

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อผู้วิจัย นายวัฒนา อัครพานิช

วันเดือนปีเกิด ๒๘ สิงหาคม ๒๕๐๗

การศึกษา รัฐศาสตรบัณฑิต (ทฤษฎีและปรัชญาการเมือง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประสบการณ์

ปลัดอำเภอหัวหน้างานบัตรประจำตัวประชาชน อ.เมืองศรีสะเกษ จ.ศรีสะเกษ
ปลัดอำเภอหัวหน้างานทะเบียนทั่วไป อ.เมืองศรีสะเกษ จ.ศรีสะเกษ
ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายทะเบียนทั่วไปและบัตรประจำตัวประชาชน อ.ปรางค์กู่
จ.ศรีสะเกษ

ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายกิจการพิเศษ อ.ปรางค์กู่ จ.ศรีสะเกษ

ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายทะเบียนทั่วไปและบัตรประจำตัวประชาชน กิ่งอ.บึงบูรพ์
จ.ศรีสะเกษ

ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายกิจการพิเศษ กิ่ง อ.บึงบูรพ์ จ.ศรีสะเกษ

ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายปกครองและพัฒนา กิ่ง อ.บึงบูรพ์ จ.ศรีสะเกษ

วิทยากรงานกิจกรรมโรงเรียนข้าราชการส่วนท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครอง
วิทยากรการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
นครปฐม

วิทยากรรับเชิญในโครงการส่งเสริมและเผยแพร่ประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผลงานทางวิชาการ

สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตเรื่อง “ปัญหาการควบคุมหน่วยการปกครอง
ท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลของไทย”

เอกสารเผยแพร่โครงการส่งเสริมและเผยแพร่ประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา
เรื่อง “การเมืองเรื่องของคน”

เอกสารเผยแพร่โครงการส่งเสริมและเผยแพร่ประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา
เรื่อง “รัฐธรรมนูญฉบับการ์ตูน”

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม

E-mail wattana2004@yahoo.com